



UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

INFORMACJE DLA WSPÓLNOTY AKADEMICKIEJ

WYDANIE SPECJALNE

Podsumowanie roku 2023

Słowo wstępne

Szanowni Państwo, jak co roku, prezentujemy Państwu wydanie specjalne informacji dla wspólnoty akademickiej, w którym dokonaliśmy sprawozdania z funkcjonowania uczelni w roku 2023. Ten obszerny dokument pozawala każdemu członkowi naszej wspólnoty zyskać wiedzę o realizacji Strategii Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego 2020–2025 w jej kluczowych pięciu obszarach, jak również poznać strukturę i stan finansów naszego uniwersytetu, poziom jego umiędzynarodowienia oraz przypomnieć sobie najważniejsze dyskusje, jakie angażowały nas jako społeczność Uniwersytetu Śląskiego w ubiegłym roku.

Wraz z wprowadzeniem ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce w 2018 roku zniesiono obowiązek przedstawiania właściwemu ministrowi rocznego sprawozdania z działalności uczelni (ostatnie składano za rok 2019), wprowadzono natomiast obowiązek sprawozdania z realizacji strategii uczelni. Chcąc zapewnić pracownikom i pracowniczkom aktualną wiedzę o całokształcie funkcjonowania naszego uniwersytetu, wprowadzono ciągłą formę komunikacji w postaci „Informacji dla Wspólnoty Akademickiej”. Dotychczas przesłaliśmy ich Państwu 130, w tym wydania specjalne obejmujące podsumowanie działań w latach 2020–2021 oraz 2022.

Wydanie specjalne obejmuje syntetyczny przegląd działalności Uniwersytetu Śląskiego i nie wyczerpuje ogromu wydarzeń i dokonań, które wypełniły ubiegły rok w naszej uczelni. Dziękuję Państwu za pracę wykonywaną na rzecz naszego uniwersytetu każdego dnia.

W nadziei, że lektura okaże się dla Państwa interesująca i pożyteczna, łączę wyrazy szacunku

Prof. dr hab. Ryszard Koziołek
Rektor Uniwersytetu Śląskiego

SPIS TREŚCI

Realizacja Strategii Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego 2020–2025

Obszar: KADRA

Obszar: BADANIA NAUKOWE

Obszar: KSZTAŁCENIE I STUDENCI

Obszar: INFRASTRUKTURA

Obszar: TRZECIA MISJA UNIWERSYTETU

Uniwersytet Europejski i umiędzynarodowienie

Finanse, nagrody finansowe oraz projekty

Ważne dyskusje dotyczące naszej wspólnoty

Sprawozdania komisji

STRATEGIA ROZWOJU UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO NA LATA 2020–2025

REALIZACJA

Realizacja [strategii rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2020–2025](#) jest regularnie opiniowana przez Radę Uczelni oraz przyjmowana przez Senat UŚ. Stosownie do przepisów § 11 Statutu Uniwersytetu Śląskiego Rektor do końca kwietnia każdego roku przedstawia Senatowi zaopiniowane przez Radę Uniwersytetu Śląskiego sprawozdanie z realizacji strategii, zaś Senat podejmuje uchwałę co do jego zatwierdzenia do końca maja każdego roku. Sprawozdanie z realizacji strategii w roku 2023 zostało przekazane do zaopiniowania Radzie Uczelni i będzie przedmiotem obrad Senatu UŚ w marcu 2024 roku.

Sprawozdania z realizacji strategii w latach minionych dostępne są w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP):

- za rok 2022: aktyprawne.us.edu.pl/lang/pl-PL/d/6341/5/;
- za rok 2021: aktyprawne.us.edu.pl/lang/pl-PL/d/5573/5/;
- za rok 2020: aktyprawne.us.edu.pl/lang/pl-PL/d/5076/5/.

Zakres sprawozdania obejmuje opis działań strategicznych, identyfikację kluczowych czynników istotnych dla postępów w realizacji w danym roku oraz analizę wskaźników osiągnięcia celów w każdym obszarze strategicznym.

OBSZAR: KADRA

**Najważniejsze działania
w obszarze spraw pracowniczych**



PODSTAWOWE LICZBY

- Na dzień 31 grudnia 2023 roku w UŚ zatrudnionych było 1876 nauczycielek i nauczycieli akademickich (w tym 65 cudzoziemek i cudzoziemców) oraz 1374 pracowniczek i pracowników w grupie pracowników niebędących nauczycielami akademickimi.
- W 2023 roku zatrudniono łącznie 269 osób. Na stanowiska NA i NNA w UŚ aplikowało 740 osób, z czego 488 aplikacji w odpowiedzi na ogłoszenia konkursowe na stanowiska NA (287 z Polski i 201 z zagranicy) oraz 252 na stanowiska NNA.
- Przeprowadzono 3 postępowania awansowe na stanowisko adiunkta, w wyniku których 12 osób uzyskało awans.
- Przeprowadzono postępowanie awansowe na stanowisko profesora uczelni, w wyniku którego 18 osób uzyskało awans.
- Przeprowadzono 55 spotkań adaptacyjnych online dla nowo zatrudnionych pracowników i pracowniczek (w tym 44 w języku polskim oraz 11 w języku angielskim).
- Zapewniono dla kadry Uniwersytetu 2797 miejsc w grupach szkoleniowych dla osób zatrudnionych w uczelni na umowę o pracę w ramach projektów [JU-WM](#), [UNIWERSUS](#), [DUO](#), [ZPRUŚ](#).

OCENA OKRESOWA NAUCZYCIELI AKADEMICKICH

W 2023 roku przeprowadzono ocenę okresową nauczycieli akademickich. Wiosną odbyła się ocena na wniosek, natomiast jesienią tzw. ocena powszechna. Łącznie oceną w 2023 roku zostało objętych 1647 osób. Pozytywny wynik oceny w pierwszym jej etapie uzyskały 1423 osoby, w drugim etapie oceny komisje przeprowadziły spotkania z 216 osobami. Wynik negatywny oceny otrzymało 25 osób. W prace 40 komisji oceniających, zarówno dyscyplinowych, jak i dydaktycznych, zaangażowanych było 108 nauczycieli i nauczycielek akademickich. Więcej informacji na temat oceny znajduje się [w serwisie „Pracownik”](#).

BADANIE POWODÓW ODEJŚCIA OSÓB ZATRUDNIONYCH Z UNIWERSYTETU

W 2023 roku przeprowadzono 79 ankiet (tzw. *exit interview*) wśród osób odchodzących z pracy w Uniwersytecie. W badaniach wzięło udział 31 mężczyzn oraz 48 kobiet, 57 osób zatrudnionych było w grupie NNA, a 22 osoby w grupie NA. 49% osób uczestniczących w badaniu przepracowało powyżej 15 lat, ok. 37% wszystkich osób ankietowanych pracowało nie więcej niż 5 lat. Wyniki badań posłużą jako istotna informacja dla dalszego rozwoju polityki kadrowej Uniwersytetu.

PRACA ZDALNA ORAZ RÓWNOWAGA POMIĘDZY PRACĄ A ŻYCIEM OSOBISTYM

W związku ze znaczącymi zmianami przepisów z zakresu prawa pracy [opracowano tryb i zasady wykonywania pracy zdalnej w Uniwersytecie Śląskim](#) w Katowicach przez pracowników niebędących nauczycielami akademickimi oraz zawarto stosowne [porozumienie](#).

Ponadto wdrożono wynikające z [dyrektywy work-life balance](#) warunki korzystania z właściwych uprawnień przez osoby wychowujące dzieci do lat 8. Dokonano gruntownych zmian w obszarze urlopów rodzicielskich, umów o pracę oraz nowych urlopów i zwolnień od pracy w zakresie dostosowania systemu SAP. Dalsze zmiany stanowią element wdrożenia w procedowanym obecnie Regulaminie pracy.

OBSŁUGA KADRY ZAGRANICZNEJ

W minionym roku [w punkcie Welcome Point dla kadry zagranicznej](#):

- udzielono wsparcia w 18 sprawach dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców współpracujących z Uniwersytetem;
- zorganizowano 5 wydarzeń integracyjnych dla cudzoziemców zatrudnionych w Uniwersytecie;
- udzielono bezpośredniej pomocy ponad 30 osobom w sprawach związanych z adaptacją do nowego miejsca pracy i funkcjonowania w Polsce oraz udzielono ponad 90 porad i konsultacji;
- przeprowadzono drugą edycję interaktywnych, [wirtualnych targów pracy dla naukowców i naukowczyń z zagranicy](#) zainteresowanych podjęciem współpracy z Uniwersytetem.

PROFILAKTYKA I PROMOCJA ZDROWIA PRACOWNIKÓW W MIEJSCU PRACY

- 302 osoby zatrudnione w Uniwersytecie zarejestrowały się do udziału w programie badań profilaktycznych pn. „Profilaktyka 40 PLUS”, finansowanym ze środków NFZ w ramach działań Ministerstwa Zdrowia. Osoby uczestniczące w programie otrzymały jednorazowy dostęp do pakietu badań diagnostycznych realizowanych przez przychodnię CenterMED, z którą Uniwersytet Śląski współpracuje m.in. w ramach wykonywania badań profilaktycznych i okresowych kadry.
- Uniwersytet włączył się również w program badań profilaktycznych osteoporozy, organizowany przez CenterMED. Do udziału w badaniach zarejestrowały się 33 osoby.
- We współpracy z CenterMED przeprowadzono także akcję szczepień przeciw grypie dla pracowników. 214 osób zatrudnionych w uczelni przyjęło szczepionkę.

- Dodatkowo 175 pracowniczek skorzystało z możliwości badań mammograficznych w ramach akcji Mammobus w UŚ.

INFORMOWANIE PRACOWNIKÓW I PRACOWNICZEK ORAZ OSÓB KANDYDUJĄCYCH NA WOLNE STANOWISKA PRACY O WARUNKACH ZATRUDNIENIA W UNIWERSYTECIE ŚLĄSKIM

- Przygotowano [informator na temat pakietu korzyści i narzędzi wsparcia dla pracowników](#) Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
- Z myślą o osobach rozważających aplikowanie na wolne stanowiska pracy w Uniwersytecie opracowano stronę pn. [„Jak pracujemy?”](#), gdzie pracownicy i pracowniczki uczelni dzielą się doświadczeniami związanymi z pracą na Uniwersytecie Śląskim.
- Zainicjowano prace nad utworzeniem zakładki dotyczącej aktualnej [oferty szkoleń dla kadry Uniwersytetu](#).

WDRAŻANIE PLANU RÓWNOŚCI PŁCI

W okresie od października 2022 do 31 grudnia 2023 zrealizowano następujące działania:

- powołano Komisję ds. Równości i Różnorodności, która w 2023 roku odbyła sześć posiedzeń i przyjęła 11 uchwał Komisji dotyczących m.in.: uwzględniania obowiązków opiekuńczych osób studiujących w logowaniu na zajęcia; stosowania inkluzywnego języka; stosowania używanych przez osoby studiujące zaimków (ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób niebinarnych i transpłciowych); agregacji danych z podziałem na płeć;
- zorganizowano i rozstrzygnięto [konkurs na pracę dyplomową z zakresu równości i różnorodności](#);
- zorganizowano i rozstrzygnięto dwie edycje konkursu na grant badawczy dotyczący równości i różnorodności:
 - [edycja I](#);
 - [edycja II](#);
- opracowano [Inkluzywny narzędziownik stanowisk, funkcji i zawodów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach \(słownik fleksyjno-słotwórczy\)](#) autorstwa Ewy Biłas-Pleszak, Marcina Maciołka, Katarzyny Sujkowskiej-Sobisz, Jaśminy Śmiech, Jolanty Tambor i Kingi Wąsińskiej (Knapik). Publikacja ma pomóc tym, którzy chcą posługiwać się feminatywami i osobatywami (czyli formami niewskazującymi na płeć), a nie zawsze wiedzą, które wybrać lub jak je tworzyć, i tym, którzy są takim formom przeciwni, ale może zechcą się z nimi zapoznać. Jest także jednym z elementów przygotowanego Planu Równości Płci – programu strategicznego UŚ na lata 2022–2024, służącego wyrównaniu szans rozwoju wszystkich, którzy budują wspólnotę uniwersytecką.

- zorganizowano zajęcia i szkolenia dla osób studiujących oraz pracowniczek i pracowników poświęcone kwestiom równości płci, różnorodności i świadomości;
- kontynuowano współpracę międzynarodową w zakresie równości płci ([projekt GEPARD – Gender Equality Programme in Academia – Raising Diversity](#));
- opracowano i wdrożono procedury równościowe w procesie rekrutacji;
- uwzględniono obowiązki opiekuńcze w ocenie okresowej nauczycieli akademickich;
- stworzono ścieżkę [postępowania w przypadku dyskryminacji na uczelni](#) (algorytm reagowania na dyskryminację);
- powołano [Pełnomocniczkę ds. Przeciwdziałania Molestowaniu Seksualnemu](#);
- powołano [Koło Naukowe ds. Równości i Różnorodności](#);
- opracowano projekt Kodeksu Dobrych Praktyk.

Plan Równości Płci w Uniwersytecie Śląskim dostępny jest [na profilu naszej uczelni na platformie ISSUU](#).

PODNOSENIE KWALIFIKACJI

We współpracy z zespołami koordynującymi projekty JU-WM, UNIWERSUS, DUO, ZPRUŚ zapewniono dla kadry Uniwersytetu szkolenia grupowe oraz inne formy indywidualnego wsparcia (m.in. studia podyplomowe, staże, wizyty studyjne itp.). Realizacja ww. projektów zapewniła łącznie 2797 miejsc w grupach szkoleniowych dla osób zatrudnionych w Uniwersytecie na umowę o pracę. Równolegle realizowano dodatkowe inicjatywy o charakterze szkoleniowym o mniejszym zasięgu. Więcej informacji na temat aktualnie dostępnej oferty szkoleniowej znajduje się [w serwisie „Pracownik”](#) oraz na stronach poszczególnych projektów.

Z dofinansowania do podnoszenia kwalifikacji na podstawie [zarządzenia Rektora w sprawie zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników niebędących nauczycielami akademickimi](#) – w 2023 roku skorzystało 9 pracowników i pracowniczek.

WYRÓŻNIENIE DLA UNIWERSYTETU JAKO PRACODAWCY

W minionym roku Uniwersytet Śląski w Katowicach zajął pierwsze miejsce w kategorii szkolnictwo i badania naukowe, w opracowanym przez magazyn Forbes rankingu Najlepszych Pracodawców w Polsce ([Poland's Best Employers 2023](#)).

Nasza uczelnia została sklasyfikowana na 51. miejscu w zestawieniu 300 firm i instytucji wybranych spośród 1900 pracodawców, którzy zatrudniają co najmniej 250 osób. Podstawą przygotowania rankingu były indywidualne rozmowy prowadzone przez analityków z pracownikami firm i instytucji. Cieszy i napawa dumą fakt, że mimo trudnej sytuacji finansowej szkolnictwa wyższego Uniwersytet Śląski jest postrzegany przez wielu pracowników oraz przedstawicieli firm i instytucji jako bardzo dobry pracodawca.

INFORMACJE O ISTOTNYCH PROCESACH ORGANIZACYJNYCH

• INFORMACJA PRAWNA

W trosce o powszechny dostęp do informacji prawnej informujemy, że od 2012 roku wewnętrzne ogólnouczelniane akty prawne Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach są w trybie bieżącym przesyłane na służbowe adresy e-mail kierowników jednostek organizacyjnych, tuż po ich publikacji w ogólnodostępnej [Bazie Wewnętrznych Aktów Prawnych](#).

Do listy adresatów informacji prawnej może zostać dodany każdy pracownik uczelni. W tym celu należy przesłać prośbę do Działu Organizacyjno-Prawnego o dodanie do bazy adresatów na adres: dop@us.edu.pl. Zachęcamy zainteresowane osoby do kontaktu w tej sprawie.

• NOWE NARZĘDZIA

- W 2023 roku w Uniwersytecie wdrażano i rozwijano narzędzia i systemy informatyczne służące procesom elektronicznej uczelni w zakresie procesów wewnętrznych oraz obsługi studentów. Przedstawiamy spis narzędzi wspierających procesy wraz z kontaktem do osób, które pełnią rolę opiekunów:

- **CRM** (*Customer Relationship Management*) – system służący do zarządzania relacjami z interesariuszami, w tym do gromadzenia wszelkich informacji i dokumentów związanych ze współpracą z podmiotami zewnętrznymi oraz prowadzeniem tej współpracy. Finansowane z projektu „JU-WM”.

Kontakt: Biuro Współpracy z Gospodarką, tel. +48 32 359 20 81, +48 32 359 22 71, e-mail: transfer@us.edu.pl;

- **IBDA** (*Infrastruktura Badawczo-Dydaktyczno-Artystyczna*) – system służący zarządzaniu infrastrukturą badawczo-dydaktyczno-artystyczną na UŚ. Finansowane z projektu Finansowane z projektu „JU-WM”.

Kontakt: [Biuro Infrastruktury Badawczo-Dydaktyczno-Artystycznej](#); tel. 32 359 22 85; e-mail: bibda@us.edu.pl;

- **e-Teczka studenta** – opracowane przez Dział Informatycznej Obsługi Toku Studiów UŚ rozwiązanie umożliwiające gromadzenie cyfrowych odwzorowań dokumentów związanych z tokiem studiów. Finansowane z projektu „DUO”.

Kontakt: [Dział Informatycznej Obsługi Toku Studiów](#);

- **ASMAN** – opracowany w UŚ system do zarządzania majątkiem – ułatwiający proces inwentaryzacji składników majątku. Finansowane z projektu „JU-WM”.

Kontakt: [Dział Inwentaryzacji](#), Dyrektor ds. Informatyzacji, e-mail: asman-pomoc@us.edu.pl;

- **Rejestr systemów informatycznych** – opracowany w UŚ system służący do gromadzenia informacji o użytkowanych w UŚ systemach

informatycznych oraz użytkownikach tych systemów. Finansowane z projektu „JU-WM”.

Kontakt: Dział Administracji Sieci i Usług Sieciowych, tel.: 32 359 1768,
Kontakt: e-mail: itsman-pomoc@us.edu.pl;

- **eFile** – opracowany w UŚ system do bezpiecznego przesyłania plików do pracowników uczelni, wnioskowania oraz podpisywania dokumentów z wykorzystaniem wdrożonej w Uniwersytecie platformy Signer. Finansowane z projektu „JU-WM”.

Kontakt: Dział Administracji Sieci i Usług Sieciowych, tel.: 32 359 2470, e-mail: efile-pomoc@us.edu.pl;

- **DLP** (Data Leakage Protection) – system przeciwdziałania wyciekowi danych, uruchomiony 1 grudnia 2023 roku w sieci komputerowej Rektoratu dla około 500 stacji roboczych. Finansowane z projektu Finansowane z projektu „JU-WM”.

Kontakt: [Dział Informatycznych Systemów Zarządzania](#);

- **Elektronizacja umów cywilnoprawnych** – opracowany w Dziale Informatycznych Systemów Zarządzania UŚ moduł przygotowania w systemie SAP umów cywilnoprawnych oraz podpisywania ich za pomocą platformy [Autenti](#). Start produktywny nastąpił 10 stycznia 2023 roku i dotychczas obsłużono 20 tys. dokumentów.

Kontakt: Dział Płac, [Dział Informatycznych Systemów Zarządzania](#);

- **Platforma Signer** – system umożliwiający podpisywanie dokumentów za pomocą wielu rodzajów podpisów, w tym podpisu odręcznego. Finansowane z projektu „JU-WM”. Kontakt: signer-pomoc@us.edu.pl;
- **Platforma językowa** – system e-learningowy umożliwiający naukę języka angielskiego na różnych poziomach. Finansowane z projektu „DUO”. Kontakt: [Centrum Kształcenia na Odległość](#);

- **IRK** (*Internetowa Rejestracja Kandydatów*) – w 2023 roku uruchomiono po raz pierwszy na wszystkie rodzaje studiów rekrutację za pomocą pochodzącego z [MUCI \(Międzyuniwersyteckiego Centrum Informatyzacji\)](#) systemu rekrutacyjnego. Kontakt: Dział Kształcenia, Dział Informatycznej Obsługi Toku Studiów;

- **EsignForStudy** – wdrożenie narzędzi informatycznych wraz z urządzeniem HSM (hardware security module) umożliwiające elektroniczne podpisywanie dokumentów w obszarze toku studiów. Kontakt: [Dział Informatycznej Obsługi Toku Studiów](#);

- **System planowania zajęć dydaktycznych**, Finansowane z projektu „JU-WM”.

Kontakt: Kontakt: planer-pomoc@us.edu.pl;

- **SAP VIM** – wdrożony w Dziale Informatycznych Systemów Zarządzania UŚ moduł systemu SAP umożliwiający w pełni elektroniczny obieg faktur. Start produktywny nastąpił 1 marca 2023 roku i dotychczas obsłużono blisko 28 tys. dokumentów. Finansowane z projektu „JU-WM”.

Kontakt: [Dział Informatycznych Systemów Zarządzania](#), Kwestura;

- **EZD** (*Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją*) – system elektronicznego obiegu dokumentów.

Kontakt: Dział Administracji Sieci i Usług Sieciowych, tel. tel.: 32 359 24 70, e-mail: pomoc.ezd@us.edu.pl.

Przypominamy, że informacje o narzędziach i jednostkach prowadzących [wsparcie informatyczne](#) dostępne są na stronach Uniwersytetu:

- [Informatyczne wsparcie dydaktyka](#);
- [Informatyczne wsparcie badacza](#);
- [Usługi IT](#).

Pytania szczegółowe o rozwiązania informatyczne i nowe narzędzia można kierować również do [Dyrektora ds. Informatyzacji](#) Marcina Serwecińskiego oraz [Pełnomocnika Rektora ds. Spraw Cyfryzacji](#) dr hab. Dariusza Szostka, prof. UŚ.

● **INFORMACJE NA TEMAT ZREALIZOWANYCH ZAKUPÓW**

W 2023 roku na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach przeprowadzone zostały zamówienia publiczne na łączną sumę 123 098 576,63 zł, z czego 386 umów o łącznej wartości 54 698 775,93 zł zostało poprzedzonych procedurami w trybach ustawowych.

Przeciętny czas trwania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego jest podobny do średniej krajowej i wynosi 40 dni (wg sprawozdania Prezesa UZP za rok 2022). Przeciętny czas trwania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o wartości zamówienia powyżej progów unijnych wyniósł 77 dni, czyli zdecydowanie poniżej średniej krajowej za rok 2022, która wynosiła 92 dni.

Liczba pozycji we wnioskach w systemie SAP obsługowanych w 2023 roku kształtowała się na poziomie ok. 19 tys. W 2023 roku przeprowadzono 19 kontroli oraz 5 zleconych audytów postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, w czasie których nie stwierdzono uchybień w prowadzonych procedurach zakupowych i nie zastosowano korekt finansowych.

Obszar: **BADANIA NAUKOWE**

Najważniejsze działania z zakresu nauki



WYBORY KANDYDATÓW NA CZŁONKÓW RADY DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ

W roku 2023 odbyły się wybory kandydatów na członków Rady Doskonałości Naukowej (RDN) na kadencję w latach 2024–2027. Głosowanie odbywało we wrześniu, a 6 października zostały ogłoszone wyniki – na członków RDN zostali wybrani następujący kandydaci z UŚ:

- w dyscyplinie językoznawstwo: prof. dr hab. Artur Rejter;
- w dyscyplinie literaturoznawstwo: prof. dr hab. Adam Dziadek;
- w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach: prof. dr hab. Kazimierz Wolny-Zmorzyński;
- w dyscyplinie polonistyka: prof. dr hab. Dariusz Pawelec.

PRZEWODNICZĄCY RADY NARODOWEGO CENTRUM NAUKI (NCN)

Od grudnia 2022 roku [funkcję przewodniczącego rady NCN](#) pełni prof. dr hab. Robert Hasterok, pracownik Wydziału Nauk Przyrodniczych UŚ. Prof. Hasterok będzie wykonywać obowiązki do grudnia 2024 roku.

TYTUŁY I STOPNIE NAUKOWE NADANE W UŚ W 2023 ROKU

W 2023 roku 205 osób uzyskało stopnie naukowe, w tym: doktora habilitowanego (dr hab.) – 22 osoby; doktora (dr) – 183 osoby. Ogółem kobiety – 132 (dr i dr hab.), ogółem mężczyźni – 73 (dr i dr hab.). Tytuły profesora nadano 14 pracownikom UŚ.

W 2023 roku zorganizowano dziewięć uroczystości wręczenia dyplomów doktorskich i doktora habilitowanego, podczas których odebrano łącznie 420 dyplomów, w tym: doktora (dr) – 187 osób; doktora habilitowanego (dr hab.) – 23 osoby. Ogółem kobiety – 133 (dr i dr hab.), ogółem mężczyźni – 77 (dr i dr hab.).

NOWA DYSCYPLINA – POLONISTYKA

W czerwcu 2023 roku na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach została utworzona nowa dyscyplina – polonistyka, która została wyodrębniona z dyscyplin wchodzących w skład dziedziny nauk humanistycznych. Obecnie dyscyplinę polonistyka reprezentuje 43 nauczycieli akademickich UŚ.

Uniwersytet Śląski w Katowicach złożył do Rady Doskonałości Naukowej wniosek o przyznanie uprawnień do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie polonistyka. Rada Doskonałości Naukowej decyzją z dnia 18 lipca 2023 roku przyznała Uniwersytetowi uprawnienia do

nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie polonistyka.

NOWE CENTRA BADAWCZE

W 2023 roku na Uniwersytecie Śląskim powstały cztery nowe centra badawcze:

- Centrum Badań Groznawczych (Game Studies Research Center);
- Interdyscyplinarne Centrum Badawcze Nauk Sądowych i Legislacji imienia Profesora Tadeusza Widły;
- Centrum Projektowania i Syntezy Leków i Materiałów;
- Centrum Badawcze Społecznej Aktywizacji Seniorów.

Tym samym liczba centrów badawczych działających obecnie na uczelni wynosi 23 ([lista wszystkich centrów](#)).

OSIĄGNIĘCIA PUBLIKACYJNE PRACOWNIKÓW UŚ

W 2023 roku pracownicy Uniwersytetu Śląskiego opublikowali 3140 publikacji – z czego 1413 tytułów znalazło się w otwartym dostępie (posiadających licencję OA). Na dzień 15.02.2024 trzema artykułami z 2023 roku z najwyższą liczbą cytowań w bazie Scopus są:

- *Depression, anxiety and post-traumatic stress during the 2022 Russo-Ukrainian war, a comparison between populations in Poland, Ukraine, and Taiwan* w „Scientific Reports” (27 cytowań, autor UŚ: dr Mateusz Paliga, prof. UŚ);
- *Exhausted due to the pandemic: Validation of Coronavirus Stress Measure and COVID-19 Burnout Scale in a Polish sample* w „Current Psychology” (21 cytowań, autorzy z UŚ: dr Marcin Moroń, dr Łukasz Jach, prof UŚ, dr Karina Atlas);
- *Platform affordances and political participation: how social media reshape political engagement* w „West European Politics” (17 cytowań, autorka z UŚ: dr Karolina Koc-Michalska, prof UŚ).

INICJATYWA DOSKONAŁOŚCI BADAWCZEJ (IDB)

o PODSUMOWANIE REALIZACJI NAJWAŻNIEJSZYCH PROGRAMÓW

Uniwersytet Śląski w Katowicach realizuje strategiczny program pn. Inicjatywa Doskonałości Badawczej (IDB), nastawiony na prowadzenie wysokiej jakości badań naukowych oraz stwarzający możliwość zwiększania potencjału badawczego naukowców i rozwijania uczelni. Celem inicjatywy jest otwarcie się na naukę na najwyższym poziomie i dążenie przez UŚ do uzyskania statusu uczelni badawczej rozpoznawalnej w regionie,

Europie i na świecie. Poniżej przedstawiono najważniejsze dane związane z realizacją programu w podziale na obszary wsparcia:

Badania:

103 – liczba laureatów III edycji konkursu pn. „Swoboda badań”, realizujących indywidualne projekty naukowe (us.edu.pl/idb/iii-edycja-konkursu-swoboda-badan-rozstrzygnieta/). Aktualnie odbywa się ocena wniosków złożonych w IV edycji konkursu „Swoboda badań”, mogli w niej brać udział naukowcy, którzy dotąd nie korzystali z dofinansowania działań badawczych w ramach konkursów finansowanych z budżetu Inicjatywy Doskonałości Badawczej);

18 – liczba laureatów pierwszej edycji konkursu „Równość i różnorodność w badaniach naukowych” stanowiącego jedno z działań wdrażających przyjętego w 2021 roku Planu Równości Płci w Uniwersytecie Śląskim;

14 – liczba laureatów drugiej edycji konkursu „Równość i różnorodność w badaniach naukowych” rozstrzygniętego na początku stycznia 2024 roku;

5 – liczba Priorytetowych Obszarów Badawczych (POB), w ramach których prowadzona jest intensywna działalność badawcza, dofinansowana w ramach IDB (us.edu.pl/idb/priorytetowe-obszary-badawcze/);

Mobilność:

12 – liczba staży naukowych dofinansowanych w ramach II edycji programu pn. „Mobilność | Nauka”, zaplanowanych w 2023 roku i trwających minimum 60 dni, w renomowanych zagranicznych jednostkach naukowych oraz w instytucjach partnerskich sojuszu Transform4Europe (T4E) (us.edu.pl/idb/laureaci-ii-edycji-konkursu-mobilnosc-nauka/);

Widzialność:

5 – liczba centrów badawczych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, realizujących badania naukowe i prace badawczo-rozwojowe w konkursie pn. „Widzialność Centrów Badawczych” – II edycja (us.edu.pl/idb/widzialnosc/#wcb2);

Rozwój:

1000 – liczba sfinansowanych licencji programu Grammarly w wersji premium dla pracowników, doktorantów i studentów UŚ (us.edu.pl/idb/rozwoj/); ważność odnowionej licencji: do 14 października 2024 roku;

3 – liczba beneficjentów programu „Tech | Kadra”, którego celem jest podnoszenie kompetencji kadry uczelni w zakresie: wykorzystania infrastruktury badawczo-dydaktyczno-artystycznej (us.edu.pl/idb/program-pn-tech-kadra-wyniki/); dodatkowo 3 uczestników konkursu uzyskało dofinansowanie do specjalistycznych szkoleń;

8 – liczba beneficjentów programu „Data Steward – zarządzanie danymi badawczymi”, którego celem jest poszerzanie wiedzy pracowników, rozwijanie ich kompetencji i umiejętności niezbędnych do stworzenia na UŚ wykwalifikowanego zespołu data stewardów (us.edu.pl/idb/rozwoj/#data-steward-school);

Młode talenty:

35 – liczba przyznanych stypendiów projakościowych zarówno na rok akademicki 2022/2023, jak i na rok akademicki 2023/2024 dla doktorantów Szkół Doktorskich; celem programu jest motywowanie oraz wspieranie rozwoju i kariery naukowej młodych talentów (us.edu.pl/idb/mlode-talenty-2/).

- **Konferencja sprawozdawcza pn. „Priorytetowe Obszary Badawcze (POB) Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach”**

16 listopada 2023 roku w auli im. Kazimierza Lepszego w budynku rektoratu Uniwersytetu Śląskiego przy ul. Bankowej 12 w Katowicach odbyła się konferencja sprawozdawcza, podsumowująca i zarazem upowszechniająca dotychczasowe osiągnięcia naukowców, których badania zostały dofinansowane w latach 2020–2023 z budżetu Inicjatywy Doskonałości Badawczej. Szczegółowe informacje na temat wydarzenia opublikowano [na stronie IDB](#).

- [Fotorelacja z wydarzenia](#)

- **Finansowanie kluczowej infrastruktury badawczo-dydaktyczno-artystycznej**

W ramach Inicjatywy Doskonałości Badawczej realizowane są też zakupy infrastruktury zwiększającej potencjał laboratoriów i pracowni UŚ. Więcej o infrastrukturze badawczej [w rozdziale „Obszar: INFRASTRUKTURA”](#).

OTWARTA NAUKA

- **PROGRAM „DATA STEWARD – ZARZĄDZANIE DANYMI BADAWCZYMI”**

W ramach Inicjatywy Doskonałości Badawczej realizowany jest program „Data Steward – zarządzanie danymi badawczymi”. Beneficjenci programu – data stewardzi – odpowiadają m.in. za dostosowanie instrumentu Planu Zarządzania Danymi (PZD) do potrzeb wydziałów i dyscyplin, wsparcie naukowców Uniwersytetu Śląskiego w przygotowaniu PZD we wnioskach projektowych, jego wdrażanie, monitorowanie oraz raportowanie. Skład zespołu data stewardów opublikowano [na stronie poświęconej programowi](#).

- **RAPORT Z AUDYTU DOTYCZĄCEGO ZARZĄDZANIA DANYMI BADAWCZYMI W PROJEKTACH FINANSOWANYCH Z NCN NA UNIWERSYTECIE ŚLĄSKIM**

Na Uniwersytecie Śląskim został przeprowadzony audyt w zakresie zarządzania danymi badawczymi w projektach finansowanych z Narodowego Centrum Nauki (NCN). Raport ten jest owocem analizy oraz oceny prawidłowości realizacji projektów badawczych, ze szczególnym uwzględnieniem polityki otwartego dostępu. Audyt trwał od 21 sierpnia do 30 września 2023 roku. Przeprowadzono analizę 12 projektów finansowanych przez NCN w ich końcowej fazie. W raporcie przedstawiono szczegółowe ustalenia dotyczące każdego z projektów, wskazując obszary, w których konieczne są poprawki.

Wyniki audytu wskazują na potrzebę doskonalenia procesów zarządzania danymi badawczymi w projektach finansowanych przez NCN, na konieczność konsultacji planów z wydziałowymi data stewardami w zakresie wywiązywania się z obowiązków publikowania w otwartym dostępie oraz na potrzebę edukacji w tym zakresie. Otwarty dostęp do wyników badań jest kluczowym elementem postępu naukowego i wymaga wspólnego zaangażowania wszystkich uczestników projektów badawczych.

- **STRONA INTERNETOWA OPEN SCIENCE UŚ**

Uniwersytet Śląski w Katowicach promuje ideę otwartej nauki, oferując bazę informacyjną i wdrażając inicjatywy, które obejmują szeroki zakres działań związanych z tą tematyką. [Na stronie „Otwarta Nauka na Uniwersytecie Śląskim”](#) można znaleźć szczegółowe informacje o polityce otwartości, publikacjach dostępnych w modelu Open Access, zarządzaniu otwartymi danymi badawczymi oraz serię wydarzeń edukacyjnych takich jak szkolenia, konferencje, warsztaty i webinaria. Dodatkowo strona nawiązuje do programu „Data Steward – zarządzanie danymi badawczymi” finansowanego z budżetu IDB, który wspiera badaczy na tym polu. Osobom zainteresowanym lepszym zrozumieniem idei Open Science oraz jej praktycznym zastosowaniem strona oferuje również wskazówki i narzędzia niezbędne do realizacji tych celów.

KONFERENCJE NAUKOWE

Do Uczelnianego Planu Konferencji na rok 2023 zgłoszono ponad 40 konferencji naukowych organizowanych lub współorganizowanych przez wydziały, jednostki pozawydziałowe i centra badawcze Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Część z nich miała charakter interdyscyplinarny i międzynarodowy.

Wydział	Liczba konferencji
Wydział Humanistyczny	21
Wydział Nauk Przyrodniczych	3
Wydział Nauk Społecznych	4
Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych	8
Wydział Prawa i Administracji	6
Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji	1
ŁĄCZNIE	43

• KONFERENCJA ESOF2024

W 2023 roku rozpoczęto przygotowania do organizacji konferencji EuroScience Open Forum 2024 (ESOF2024), która odbędzie się w dniach 12–15 czerwca 2024 roku w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach.

ESOF2024 jest wyjątkowym wydarzeniem, będącym kulminacyjnym punktem działań związanych z przyznaniem Katowicom tytułu Europejskiego Miasta Nauki. Jako platforma interdyscyplinarnej debaty konferencja ta skupia uwagę na kulturze naukowej, badaniach i innowacjach. Zestaw aktywności, jakie oferuje program konferencji, obejmuje wykłady, seminaria, debaty, warsztaty, prezentacje posterowe, wystawy oraz interaktywne sesje, co sprawia, że jest to doskonała okazja do pogłębienia wiedzy oraz wymiany doświadczeń w obszarze nauk ścisłych, przyrodniczych, społecznych czy humanistycznych.

Hasło przewodnie ESOF2024, „Życie zmienia naukę” doskonale oddaje złożoność i dynamiczny charakter nauki we współczesnym świecie. Tematyka konferencji koncentruje się na sześciu strategicznych obszarach:

- Transformacja energetyczna,
- Zrównoważone środowisko,
- Zdrowe społeczeństwo,
- Tożsamość kulturowa i transformacje społeczne,
- Przemiany w obrębie doskonałości naukowej,
- Transformacja cyfrowa.

Pierwszym etapem prac nad organizacją konferencji w 2023 roku było powołanie Komitetu Sterującego oraz Komitetu Programowego, w których skład wchodzi m.in. rektorzy oraz prorektorzy uczelni Konsorcjum Akademickiego – Katowice Miasto Nauki, co pozwala zapewnić wysoki poziom merytoryczny wydarzenia. Prace związane z organizacją konferencji są prowadzone przez Zespół ds. merytorycznej organizacji ESOF. Dynamiczna synergia między zespołami gwarantuje profesjonalne i innowacyjne podejście do organizacji wydarzenia, zapewniając jego wysoką jakość naukową oraz atrakcyjność dla uczestników.

Od momentu uruchomienia rejestracji prelegentów, które miało miejsce 26 października 2023, zintensyfikowano działania promocyjne na platformach społecznościowych, co wiąże się z regularnym aktualizowaniem informacji o postępach w organizacji oraz o atrakcjach planowanych na czas trwania konferencji. Dlatego zachęcamy do śledzenia najnowszych informacji na naszych kanałach – [Facebooku](#), [Instagramie](#), [LinkedInie](#) oraz w serwisie X (dawny Twitter).

Więcej informacji o konferencji można znaleźć na stronie EuroScience Open Forum 2024 (esof.eu).

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICTWA UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO

W 2023 roku prowadzono działania na rzecz zwiększenia widzialności i prestiżu czasopism uniwersyteckich oraz wzmacniania sieci dystrybucji i sprzedaży.

• **PODNOSZENIE WIDZIALNOŚCI I PRESTIŻU NASZYCH CZASOPISM**

1. Zintegrowanie automatycznego pobierania danych z platformy czasopism journals.us.edu.pl (metadanych i plików pełnotekstowych) ze środowiskiem uwidaczniającym naukę, w tym takimi bazami danych jak: SCOPUS, DOAJ, EBSCO, MLA itd, na gruncie polskim z ICM i wszystkimi ich systemami: Platformą Otwartej Nauki, Biblioteką Nauki, CEJSH, DML-PL, Repozytorium Centrum Otwartej Nauki – CeON, itp.

2. Weryfikacja plagiatowa wszystkich zgłaszanych artykułów poprzez usługę Similarity Check firmy iThenticate, możliwa dzięki stałemu utrzymywaniu wysokiego procentu dobrze opisywanych i zgłaszanych rekordów metadanych do nadawanych przez WUŚ numerów DOI w bazie, do czego zobowiązuje (wydawnictwa) członkostwo w Crossref (crossref.org/services/similarity-check/).

3. Zaangażowanie się we współpracę z IBL i OPERAS w próbę uporządkowania/ustandaryzowania infrastruktury krajowej (standaryzacja plików, protokołów wymiany metadanych itp.

4. Bieżąca pomoc czasopismom przy aplikowaniu do baz, w tym organizowanie szkoleń – głównie we współpracy z pracownikami bazy SCOPUS.

5. Wprowadzenie publikowania artykułów w trybie *online first*, przyspieszające cykl publikacyjny.

6. Przeprowadzanie całego procesu pracy nad artykułem w czasopiśmie w systemie OJS (journals.us.edu.pl), co wzmacnia transparentność, nowoczesność procesu.

7. Utrzymywanie ze środków wydawnictwa zarówno infrastruktury technicznej (journals.us.edu.pl), jak też zapewnienie czasopismom obsługi redakcyjnej i graficznej (DTP).

• **Budowanie sieci sprzedaży i dystrybucji**

1. Dystrybucja elektroniczna – m.in. partnerstwo dwóch największych podmiotów: Helion i Grupa PWN, czyli odpowiednio dwa główne serwisy: IBUK (aktualnie 1677 pozycji, także tych w otwartym dostępie) oraz EbookPoint (aktualnie 1353 pozycje). Obaj partnerzy wprowadzają naszą ofertę też do innych miejsc dystrybucji elektronicznej.

2. Stworzenie internetowej księgarni w najlepiej rozwijającej się w ostatnich latach [księgarni Tantis](http://księgarni_Tantis) (więcej informacji: rynek-ksiazki.pl/aktualnosci/podsumowanie-roku-2023-w-tantis-pl/). Pod marką WUŚ zachowane są standardy obsługi sprzedażowej i dostawy książek takie same jak w każdej komercyjnej księgarni, np. wysyłka w dniu zamówienia.

3. Dystrybucja hurtowa publikacji wydawnictwa przez jednego z największych dystrybutorów książek – [Ateneum](#) – z dostępem do pełnej sieci księgarskiej (m.in. Tantis, Bonito, Gandalf, Świat Książki, Dobra Książka czy Smak Liter).

4. Dla większej naukowej widoczności wprowadzenie [Open Monograph Press \(OMP\)](#) – uzupełniane są historyczne dane (pliki otwarte, metadane, abstrakty) monografii WUŚ, budowana jest jednorodna baza podstawowa (do dalszego wiązania z innymi podmiotami), przygotowujemy się do możliwości przejścia do pracy w systemie na podobieństwo platformy czasopism.

5. Trwają rozmowy/testy z ICM, by monografie również były zintegrowane do automatycznego pobierania danych (metadanych i plików pełnotekstowych) i właściwie wszystkimi systemami ICM: Platformą Otwartej Nauki, Biblioteką Nauki, Repozytorium Centrum Otwartej Nauki – CeON.

6. Promocje na targach książki (Poznań, Warszawa, Kraków, Katowice).

7. Prezentacja książek z możliwością ich kupienia (gotówka, terminal) – Akademicki Tydzień Książki, ŚFN.

8. Obsługa pobliskich miejsc promocji autorskich.

9. Kolegium Wydawnicze zgodnie ze swoją misją i rolą zapisaną w Statucie brało regularnie udział w opiniowaniu propozycji książek zgłaszanych WUŚ do tłumaczenia. Dzięki tym działaniom udało się powołać m.in. serię „Technologie i Kosmologie” pod redakcją Michała Krzykawskiego i opublikować w jej ramach dwa tytuły.

10. Systematyczne zgłaszanie wydawanych przez WUŚ monografii do konkursów i otrzymywanie nagród za wydawane w WUŚ publikacje w konkursach m.in. na najważniejszych targach książki w kraju (Warszawa, Kraków).

KOMUNIKACJA NAUKOWA

• MATERIAŁY I KANAŁY INFORMACYJNE UŚ

W okresie od listopada 2022 do października 2023 w Centrum Komunikacji Medialnej UŚ zrealizowano blisko 200 materiałów promujących naukowczynie i naukowców z naszej uczelni oraz realizowane przez nich badania. W tym m.in:

- 75 artykułów popularnonaukowych (przykłady):
 - us.edu.pl/no-limits-gmo-nadzieja-czy-droga-do-zatracenia/
 - us.edu.pl/chcemy-poznawac-rzeczy-do-szpiku-kosci-badania-naukowcow-us/
 - us.edu.pl/niemen-dzika-rzeka-europy-wyprawa-badawcza-naukowcow-us/
 - us.edu.pl/w-mezozoiku-nie-bylo-opieki-weterynaryjnej-badania-dr-dawida-surmika/

- 22 wywiady (przykłady):
 - us.edu.pl/jak-przezyc-na-patelni-zjawisko-miejskiej-wyspy-ciepla-wywiad-z-prof-ewa-lupikasza/
 - us.edu.pl/aby-swiat-byl-sprawiedliwy-rozmowa-z-prof-krzysztofem-jaroszem/
 - us.edu.pl/przyjazn-z-weglem-rozmowa-z-prof-marta-tomczok/
- filmy wideo (przykłady):
 - materiały popularyzujące projekty badawcze, np.: [Stań się zdjęciem](#) (dr Wojciech Kukuczka), [Post-growth](#) (dr hab. Anna Malinowska, prof. UŚ);
 - materiały realizowane w ramach Agencji Informacji Naukowej UŚ, np.: [Dzień Języka Chińskiego Dzień Języka Chińskiego](#) (dr Agnieszka Tambor), [Światowy Dzień Backupu](#) (dr Bartosz Dziewit), [Legionella, czyli przeciwnik dobrze znany](#) (dr Magdalena Pacwa-Płociniczak), [Światowy Dzień Wiatru](#) (dr hab. Ewa Łupikasza, prof. UŚ), [Światowy Dzień Wyborów](#) (dr hab. Małgorzata Myśliwiec, prof. UŚ);
 - materiały z wystąpień podczas konferencji naukowych oraz seminariów badawczych, np.: Reconsidering the Biosphere and the Technosphere in the Entropocene. Entropies, Economies, Ecologies, Technologies (7 materiałów), Akcja Popularyzacja (20 materiałów), Świadomy UŚ (2 materiały);
 - materiały promujące konferencje oraz projekty badawcze i dydaktyczne, np.: Digital Media, Democracy and Civil Society in Central and Eastern Europe, Przestrzenie Przekładu, Noc Biologów;
- 14 podcastów (przykłady):
 - us.edu.pl/idb/swoboda-badan-o-mlodych-pisarkach-anglojezycznych/
 - us.edu.pl/podcast-przygody-cyfrowego-tulacza-gry-komputerowe-okiem-groznawcy/
 - us.edu.pl/podcast-napoleon-nie-strzelal-do-piramid-rozmowa-z-prof-dariuszem-nawrotem/

Część materiałów jest publikowana w dwóch wersjach językowych (polskiej i angielskiej). Promocja badań odbywa się m.in. przy użyciu kanałów informacyjnych UŚ:

- serwis us.edu.pl (ze specjalnie dedykowanym cyklem [„Śląski Badawczy”](#));
- dwa tytuły prasowe w formie papierowej i elektronicznej ([„Gazeta Uniwersytecka UŚ”](#) oraz [„No Limits”](#));
- media społecznościowe ([Facebook](#), [Instagram](#), [LinkedIn](#), [Spotify](#), [YouTube](#), serwis X).

• SCENA PREMIER NAUKOWYCH – TRZECI SEZON

W mijającym roku zrealizowany został trzeci sezon Sceny Premier Naukowych Uniwersytetu Śląskiego. Od października 2020 roku łącznie powstały 33 odcinki cyklu. Wszystkie dostępne są na [kanale UŚ na platformie YouTube](#).

• AGENCJA INFORMACJI NAUKOWEJ

Najnowszym przedsięwzięciem jest uruchomiona w czerwcu 2022 roku i rozwijana w 2023 roku [Agencja Informacji Naukowej](#). Serwis przeznaczony jest dla lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich mediów, które mogą za jego pośrednictwem korzystać z materiałów prasowych, dźwiękowych i filmowych, a także z bazy zdjęć i infografik promujących badaczki i badaczy z UŚ. Prezentowane treści przygotowywane są zarówno w kontekście bieżących wydarzeń, jak i w ramach informowania o realizowanych projektach naukowo-badawczych. AIN pozwala na gromadzenie w jednym miejscu także odnośników do innych treści popularyzujących działalność naukowo-badawczą UŚ, m.in. w ramach sekcji „Śląski Badawczy” na stronie internetowej uczelni, a także w ramach „Gazety Uniwersyteckiej” czy czasopisma „No Limits”. Istotną wartością korzystania z AIN jest możliwość wielowątkowego prezentowania treści, tj. do danego tematu przypisane są różne materiały, takie jak: teksty informacyjne, artykuły, felietony, infografiki, galerie zdjęć, materiały multimedialne. Jednocześnie baza danych strony pozwala na dynamiczne segregowanie treści i udostępnianie odbiorcom odrębnych zestawień tematów, ekspertów, dyscyplin, jednostek UŚ, itd. Według danych z 31 grudnia 2023 roku z AIN skorzystało do tej pory ponad 6800 unikalnych użytkowników.

Przykłady:

- o ain.us.edu.pl/kos-czyli-daleko-od-potopu
- o ain.us.edu.pl/zofia-holszanska-wchodzi-na-scene
- o ain.us.edu.pl/materialy-tekstowe/tekst-o-wykorzystaniu-komputerow-kwantowych-do-cyberatakow

• DZIAŁANIA W MEDIACH OGÓLNOPOLSKICH

W 2023 roku rzecznicy prasowi UŚ przekazali do mediów lokalnych oraz ogólnopolskich ponad 160 informacji prasowych dot. działalności naukowej i badawczej naukowców i naukowców z naszej uczelni. Dodatkowo niemal każdego dnia rzecznicy przekazują dziennikarzom mediów lokalnych i ogólnopolskich kontakt do ekspertek i ekspertów z naszej uczelni, którzy komentują bieżące wydarzenia z perspektywy naukowej. Informacje o badaniach prowadzonych przez naukowczynie i naukowców UŚ oraz komentarze eksperckie pojawiały się w 2023 roku wielokrotnie m.in. w mediach takich jak: PAP i PAP Nauka w Polsce, Forum Akademickie, Dziennik Gazeta Prawna, Rzeczpospolita, TVN, Polsat, TVP, RMF FM, Radio ZET, Radio Katowice, Antyradio, Radio Katowice, Onet, Gazeta Wyborcza czy Dziennik Zachodni.

Działania podejmowane przez rzeczników prasowych UŚ w 2023 doprowadziły do osiągnięcia dużej widoczności Uniwersytetu Śląskiego w mediach. Dane liczbowe w tym zakresie, na podstawie monitoringu mediów, przedstawiają się następująco:

- o liczba publikacji w prasie: 2 089;

- liczba emisji w radiu: 1 354;
- liczba emisji w telewizji: 1 369;
- liczba publikacji na portalach internetowych: 25 158.

Obszar: KSZTAŁCENIE I STUDENCI

Wybrane działania z zakresu kształcenia



PROGRAMY STUDIÓW

• MODYFIKACJE PROGRAMÓW STUDIÓW

Nowa Koncepcja Studiów

Po ponad dwu latach prac i konsultacji prowadzonych na wszystkich wydziałach, na podstawie [uchwały nr 382/2023 Senatu UŚ z dnia 11 maja 2023 r.](#) rozpoczęliśmy proces uruchomienia pilotażu pierwszego etapu Nowej Koncepcji Studiów. Istnieje wiele [powodów](#) podjęcia tych prac.

W ciągu dwu ostatnich dekad o ponad połowę zmalała liczba studiujących w naszym uniwersytecie (z ponad 44 tys. w najlepszym pod tym względem roku akademickim 2003/2004, do niespełna 20 tysięcy w roku akademickim 2022/2023). W tym samym okresie liczba etatów nauczycieli akademickich prawie się nie zmieniła (z 1875,25 do 1876). Za to zwiększyliśmy liczbę kierunków studiów z 34 do 83.

Zmiany demograficzne i przemiany rynku pracy nie pozwalają sądzić, aby powrót do stanu z pierwszej dekady nowego tysiąclecia był możliwy.

Nie sposób też dłużej reagować na problemy wyłącznie w miejscach zapalnych, gdzie ubywa studentów, a pracownikom zagraża niedopensowanie. Generalnie wysokie oceny studentów i doskonały wynik pierwszej oceny okresowej potwierdzają wysoką jakość naszej pracy dydaktycznej i naukowej. To jednak oraz tworzenie kolejnych kierunków i specjalności nie stanowi satysfakcjonującego rozwiązania. Nowa Koncepcja Studiów jest szansą zrealizowania kilku celów równocześnie: zaoferowania studentom pożytecznej i atrakcyjnej formy studiowania, wzbogacania i wzmocnienia kształcenia kierunkowego, a równocześnie stworzenia „systemu szybkiego reagowania” na lokalne kryzysy dydaktyczne i kadrowe. Opis NKS można znaleźć pod tym [linkiem](#). Jednocześnie należy podkreślić, że do programu poszczególne kierunki przystępują dobrowolnie, a cały program jest „dziełem w toku”, które będzie modyfikowane wraz z pierwszymi doświadczeniami dydaktycznymi i administracyjnymi.

W roku akademickim 2022/2023 trwały intensywne prace nad procesem modyfikacji programów studiów. Opracowano ramy formalnoprawne w postaci [uchwały nr 385/2023 Senatu UŚ z dnia 23 maja 2023 r.](#) w sprawie wytycznych co do wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach oraz stosownych zarządzeń uszczegółwiających wybrane punkty uchwały.

Lista kierunków studiów, których programy zostały zmodyfikowane, znajduje się [w rozdziale „Ważne dyskusje dotyczące naszej wspólnoty”](#).

• OFERTA DYDAKTYCZNA

Uniwersytet Śląski w Katowicach przygotował dla kandydatów na studia na rok akademicki 2023/2024 9 628 miejsc, w tym 7 473 na studiach stacjonarnych oraz 2 155 na studiach niestacjonarnych.

W ofercie uczelni znalazły się formy kształcenia na 86 kierunkach studiów i 200 specjalnościach. Prowadzone są również studia w języku angielskim na 6 kierunkach i 12 specjalnościach studiów.

Odpowiadając zarówno na potrzeby rynku pracy, jak i oczekiwania absolwentów studiów licencjackich, zapewniając im kontynuację studiów na poziomie magisterskim w roku akademickim 2023/2024, w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach uruchomiono następujące kierunki:

- filologia francuska, specjalności: język francuski: komunikacja międzykulturowa oraz przekładoznawcze studia francusko-angielskie – studia stacjonarne I stopnia;
- filologia hiszpańska, specjalności: język hiszpański: komunikacja międzykulturowa oraz przekładoznawcze studia hiszpańsko-angielskie – studia stacjonarne I stopnia;
- filologia włoska, specjalności: język włoski: komunikacja międzykulturowa oraz przekładoznawcze studia włosko-angielskie – studia stacjonarne I stopnia;
- filologia germańska, specjalność: tłumaczeniowa – studia niestacjonarne II stopnia;
- lingwistyka stosowana – studia stacjonarne I stopnia;
- aquamatyka – interdyscyplinarne gospodarowanie środowiskami wodnymi – studia stacjonarne I stopnia;
- zarządzanie zasobami ludzkimi w organizacji – studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia;
- indywidualne studia nauczycielskie – studia stacjonarne II stopnia.

Wśród nowości znalazły się także specjalności tworzone w ramach dotychczasowych kierunków studiów, tj.:

- filologia słowiańska, specjalności: chorwacka, czeska oraz słowacka (studia stacjonarne I stopnia);
- filologia wschodniosłowiańska, specjalności: język rosyjski w biznesie, język ukraiński w biznesie i administracji, kultury i języki wschodniosłowiańskie, rosyjski język biznesu z komunikacją kulturową (studia stacjonarne I stopnia) oraz język rosyjski z programem tłumaczeniowym (studia stacjonarne I i II stopnia);
- chemia, specjalność: chemia żywności (studia stacjonarne II stopnia);
- inżynieria biomedyczna, specjalność: inżynieria medyczna (studia stacjonarne II stopnia),
- matematyka, specjalność: nauczycielska – nauczanie matematyki i chemii (studia stacjonarne II stopnia),
- edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, specjalności: muzyka estradowa, zespoły kameralne (studia stacjonarne I stopnia).

● **OGÓLNOAKADEMICKA OFERTA DYDAKTYCZNA (OOD)**

Rok akademicki 2022/2023 był pierwszym rokiem realizacji w pełnym zakresie Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej (OOD).

Zajęcia odbyły się w ramach 57 modułów dla studiów stacjonarnych oraz 10 dla studiów niestacjonarnych. W ankietach pracy nauczyciela akademickiego zajęcia z puli OOD zostały ocenione bardzo wysoko – średnia ocen wyniosła 4,74. Osoby studiujące często określały je jako „inspirujące” i „wartościowe”.

Przeprowadzona została również II edycja konkursu na projekty modułów do realizacji w ramach OOD w kolejnym roku akademickim – zgłoszonych zostało niemal 200 projektów modułów. Do finalnej wersji Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej na rok akademicki 2023/2024 włączono 86 modułów.

W oparciu o wnioski z dotychczasowej realizacji oferty ogólnoakademickiej od roku akademickiego 2024/2025 zaplanowana jest zmiana sposobu organizacji zajęć w ramach OOD. Zakłada ona ujednoczenie liczby godzin i punktów ECTS w ramach realizowanych modułów, co umożliwi zwiększenie różnorodności, a co za tym idzie również atrakcyjności oferty dla osób studiujących.

• **STUDIA PODYPLOMOWE**

W ofercie UŚ znajduje się 50 programów studiów podyplomowych – w roku 2023 zajęcia odbywały się na 26, brało w nich udział 1 000 słuchaczy. Studia uruchamiane są dwa razy do roku – w semestrze zimowym uruchomiono kolejne edycje 14 programów, na semestr letni zaplanowano rekrutację na 7 programów.

Uniwersytet Śląski jest także realizatorem studiów podyplomowych finansowanych ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego:

- kwalifikacyjne studia podyplomowe „Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny (semestr II)”;
- doskonalące studia podyplomowe dla nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych prowadzących zajęcia z uczniami o zróżnicowanych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych.

JAKOŚĆ KSZTAŁCENIA

• **SYSTEM MOTYWACYJNY W DYDAKTYCE AKADEMICKIEJ (SMoDA)**

W minionym roku przeprowadzono drugą edycję konkursu Wyróżnień JM Rektora UŚ za doskonałą dydaktykę, zorganizowanego w ramach [systemu motywacyjnego w dydaktyce akademickiej \(SMoDA\)](#). Przyznano łącznie 100 wyróżnień wraz z nagrodami finansowymi. Więcej o SmoDA [w sekcji dotyczącej finansów i nagród](#).

• **WYNIKI AKREDYTACJI PKA**

W roku akademickim 2022/2023 Polska Komisja Akredytacyjna przeprowadziła ocenę programową siedmiu kierunków prowadzonych na czterech wydziałach Uniwersytetu Śląskiego: administracja (Wydział Prawa i Administracji), geografia, turystyka, ochrona środowiska (Wydział Nauk Przyrodniczych), grafika (Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji), praca socjalna i socjologia (Wydział Nauk Społecznych).

W stosunku do wszystkich ocenionych kierunków Polska Komisja Akredytacyjna wydała ocenę pozytywną, a akredytacja przyznana została na 6 lat (z wyjątkiem kierunku turystyka, w przypadku którego akredytacja przyznana została na 2 lata).

• WYNIKI ANKIETY OCENY PRACY NAUCZYCIELA AKADEMICKIEGO

W ubiegłym roku akademickim po raz kolejny została przeprowadzona w formule zdalnej *Ankieta pracy nauczyciela akademickiego*. Równolegle swoją opinię na temat współpracy z daną grupą zajęciową mogły wyrazić osoby prowadzące zajęcia. Łącznie (w semestrze zimowym i letnim 2022/2023) studenci wypełnili prawie 95 tysięcy elektronicznych kwestionariuszy, mając możliwość oceny wszystkich zajęć, na które uczęszczali. Pracownicy zostali ocenieni bardzo dobrze. Niemal 92% ankietowanych zajęć uzyskało ocenę z przedziału od 4,00 do 5,00. Ocena poniżej 3,00 została wystawiona jedynie 1,7% ankietowanych. **Średnia dla całego Uniwersytetu wyniosła 4,66.**

• MIĘDZYNARODOWY KONGRES JAKOŚCI KSZTAŁCENIA (ICEQ)

W 2023 roku po raz drugi [Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia](#) zgromadził osoby zainteresowane zagadnieniami dotyczącymi systemów zapewniania jakości kształcenia, monitorowania jakości kształcenia, akredytacji, umiędzynarodowienia kształcenia, rozwoju kompetencji dydaktycznych i kształcenia zdalnego. II edycja Kongresu odbywała się od 18 do 20 października 2023 roku i organizatorem były uczelnie wchodzące w skład Konsorcjum Akademickiego – Katowice Miasto Nauki.

Pierwszy dzień poświęcony był spotkaniom wspólnot uczących się, drugi – wyzwaniom kształcenia uniwersyteckiego w zmieniającej się rzeczywistości, a trzeci – tematom z zakresu edukacji dla pokoju w kontekście doświadczeń międzynarodowych.

- [Fotorelacja z wydarzenia](#)

Dodatkowo blisko 70% nauczycieli akademickich UŚ uczestniczyło w szkoleniach z cyklu „Świadomy UŚ. Zrozumienie” prowadzonych w ramach ICEQ przez dyrektorów kierunków w listopadzie 2023 roku. Obejmowało ono następującą tematykę:

- pomoc psychologiczna i system wsparcia osób w kryzysach w Uniwersytecie Śląskim;
- indywidualne dostosowanie studiów i formy wsparcia pracowników w projekcie DUO;
- molestowanie seksualne;
- niebinarność i osoby w tranzycji wobec praw studenta.

REKRUTACJA NA STUDIA

• ZMIANY W OBSZARZE REKRUTACJI

W ramach działań realizowanych w obszarze rekrutacji na studia w 2023 roku zostały wdrożone trzy kluczowe zmiany.

1. Wprowadzenie nowego systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów (tzw. IRK2), wspieranego przez Międzyuniwersyteckie Centrum Informatyzacji (MUCI). Wdrożenie tego systemu wymagało podjęcia szeregu działań o charakterze technicznym przez pracowników Działu Informatycznej Obsługi Toku Studiów oraz Działu Portalu i Serwisu WWW, przeprowadzenia szkoleń dla sekretarzy, przewodniczących i członków wydziałowych komisji rekrutacyjnych (szkolenia prowadzone były w pracowniach komputerowych, dzięki czemu możliwe było testowanie konkretnych funkcjonalności systemu). Po zakończeniu procesu rekrutacji na studia dokonano ewaluacji funkcjonalności systemu IRK2, ogólna ocena działania nowego systemu wyrażona przez jego użytkowników jest pozytywna.

2. Wydziały, które dotąd prowadziły kwalifikację na studia z uwzględnieniem specjalności, w roku akademickim 2023/2024 dokonały stosownych zmian, rekrutując na kierunki studiów, co pozwoliło na ograniczenie liczby programów, na które rekrutowani są kandydaci, i multiplikowania zgłoszeń kandydatów, którzy wcześniej rejestrowali się na kilka specjalności równolegle. Ponadto dokonano ujednoczenia kryteriów kwalifikacji na studia w ramach poszczególnych wydziałów, dzięki czemu kandydaci na kierunki nieuruchomione mogą być przekierowywani na inne programy studiów, bez dodatkowych formalności.

3. Wprowadzenie funkcji wydziałowych koordynatorów ds. rekrutacji na studia. Najważniejszą przesłanką dla powołania osób pełniących tę funkcję była potrzeba prowadzenia stałej, całorocznej współpracy wydziałów z jednostkami odpowiedzialnymi za proces rekrutacji w Uniwersytecie. Do zadań koordynatorów należy m.in.:

- monitorowanie na stronach internetowych wydziału informacji dotyczących oferty edukacyjnej wydziału oraz informacji związanych z rekrutacją i zgłaszanie odpowiednim podmiotom / osobom konieczności wprowadzania ich aktualizacji;
- koordynowanie spraw organizacyjnych związanych z procesem rekrutacji na studia w danym roku;
- współpraca z Działem Kształcenia, Biurem Rekrutacji Cudzoziemców oraz Biurem Kandydata i Absolwenta;
- udział w procesie rekrutacji na wydziale.

Wydziałowi koordynatorzy ds. rekrutacji na studia sprawowali pieczę nad prawidłowym przebiegiem procesu kwalifikacji na studia w roku 2023/2024. W świetle opinii wyrażonych przez członków wydziałowych komisji rekrutacyjnych zmiana ta jest skuteczna i znacząco wpływa na sprawny przebieg rekrutacji.

● INTERNETOWA REJESTRACJA KANDYDATÓW – STATYSTYKI

1 października 2023 roku studia na Uniwersytecie Śląskim rozpoczęło prawie 7 tysięcy studentów. W ofercie studiów stacjonarnych znalazło się 86 kierunków, w tym roku uruchomiliśmy tylko 23 z 39 programów na studiach niestacjonarnych, na studiach stacjonarnych w ofercie pojawiło się 8 nowych kierunków. Na I rok stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych magisterskich przyjęto 4 490, na studia drugiego stopnia 1 640 osoby. Natomiast na I rok studiów niestacjonarnych pierwszego stopnia i jednolitych magisterskich przyjęto 593, a na studia drugiego stopnia 225 osób.

Rejestracja kandydatów na studia na rok akademicki 2023/2024 rozpoczęła się 1 czerwca 2023 roku. Zarejestrowało się 16 396 kandydatów, którzy dokonali około 19,7 tysięcy zapisów na różne formy studiów. Na studia I stopnia i jednolite magisterskie zapisało się 16 968, a na studia II stopnia – 2 664 kandydatów. Warto zauważyć, że już ponad tysiąc z nich to osoby legitymujące się maturą zagraniczną, międzynarodową albo europejską.

Największym zainteresowaniem kandydatów cieszyły się niżej wymienione kierunki studiów stacjonarnych:

Kierunek studiów	Poziom kształcenia	Limit miejsc	Zapisy	na jedno miejsce
Reżyseria	I stopnia	8	120	15,00
Psychologia	jednolite magisterskie	180	2 020	11,22
realizacja obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografia	jednolite magisterskie	8	87	10,88
zarządzanie zasobami ludzkimi w organizacji	I stopnia	60	367	6,12
międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji	I stopnia	30	173	5,77
filologia angielska	I stopnia	275	1 532	5,57
bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe	I stopnia	70	360	5,14
Prawo	jednolite magisterskie	250	1 266	5,06

• LAUREACI I FINALIŚCI KONKURSÓW

Uniwersytet Śląski przygotował też specjalną ofertę dla kandydatów z tytułem laureata lub finalisty olimpiady stopnia centralnego albo laureata konkursu międzynarodowego lub ogólnopolskiego, a także finalisty mistrzostw Polski w kategoriach młodzieżowych, w dyscyplinach sportowych ujętych w rywalizacji sportu akademickiego w ramach

programu Akademickie Mistrzostwa Polski. Kandydaci ci mogli ubiegać się o przyjęcie na wybrany kierunek studiów z pominięciem postępowania kwalifikacyjnego.

Naszą uczelnię wybrało 84 laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz 8 laureatów konkursów ogólnopolskich. Ostatecznie wpisu na studia dokonało 40 kandydatów. Porównując tegoroczne dane z wcześniejszymi rekrutacjami widać, że kierunki UŚ cieszą się coraz większą popularnością wśród laureatów i finalistów. Wśród studentów pierwszego roku jest ich o 25% więcej niż w roku poprzednim.

• **PROGRAM MOBILNOŚCI STUDENTÓW I DOKTORANTÓW (MOST)**

Uniwersytet Śląski w Katowicach aktywnie uczestniczy w Programie mobilności studentów i doktorantów (MOST), który umożliwia studentom realizację zainteresowań naukowych poprzez odbywanie semestralnych lub rocznych studiów w innych polskich uniwersytetach. Uniwersytet w roku akademickim 2023/2024 skierował na studia w ramach Programu MOST 5 studentów, kierunków: etnologia i antropologia kulturowa, pedagogika, prawo oraz psychologia. W ramach MOST na studia prowadzone w Uniwersytecie Śląskim skierowanych zostało 10 studentów z innych uniwersytetów.

OGÓLNOUNIWERSYTECKIE PROJEKTY EDUKACYJNE

W minionym roku zakończono lub realizowano wiele projektów mających na celu rozwój dydaktyki akademickiej w UŚ oraz dostosowanie oferty kształcenia do zmieniającej się rzeczywistości kandydatów na studia. Wśród najistotniejszych wymienić należy następujące:

• **DOSKONAŁOŚĆ DYDAKTYCZNA UCZELNI**

- Program: „Doskonałość dydaktyczna uczelni” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (numer wniosku o dofinansowanie POWR.03.04.00-00-P023/21)
- Wysokość dofinansowania: 463 500,00 zł
- Okres realizacji projektu: 01.10.2022–31.10.2023

Celem projektu było podwyższenie jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach poprzez przygotowanie modyfikacji programów studiów w zakresie kierunkowych efektów uczenia oraz dostosowanie wybranych programów studiów do zmieniającej się rzeczywistości. Działania zaplanowane w projekcie doprowadziły do rozbudowy systemu zarządzania jakością w zakresie dydaktyki oraz wpłynęły na wzmocnienie mechanizmów doskonalenia procesu dydaktycznego. W ramach projektu przeprowadzono również konsultacje w otoczeniu społeczno-gospodarczym uczelni.

- **UNIWERS-US. KADRA UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO W KATOWICACH DLA PROJEKTOWANIA UNIWERSALNEGO**

- Program: [„UNIWERS-US. Kadra uniwersytetu śląskiego w Katowicach dla projektowania uniwersalnego”](#) współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.
- Wysokość dofinansowania: 878 577,50 zł
- Okres realizacji projektu: 01.01.2022–31.10.2023

Celem głównym projektu było podniesienie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w zakresie projektowania uniwersalnego poprzez realizację działań opartych na idei wspólnoty uczącej się oraz metodzie World Cafe.

Efekty:

- 1) podniesienie kompetencji z zakresu projektowania uniwersalnego u 10 osób, które w rezultacie stały się liderami/ambasadorami ds. projektowania uniwersalnego w UŚ;
- 2) cykl warsztatów dla 150 nauczycieli akademickich ze wszystkich obszarów kształcenia/kierunków, prowadzonych pod merytoryczną opieką liderów ds. projektowania uniwersalnego i opartych na idei i założeniach wspólnoty uczącej się oraz metod World Cafe;
- 3) przygotowanie rekomendacji w postaci materiałów e-learningowych przez uczestników Projektu pod opieką merytoryczną liderów ds. projektowania uniwersalnego;
- 4) praktyczne wykorzystanie zdobytej wiedzy przez uczestników szkolenia oraz liderów ds. projektowania uniwersalnego.

- **UCZELNIE PRZYSZŁOŚCI – NOWE MOŻLIWOŚCI W ZAKRESIE KSZTAŁCENIA**

- Projekt [„Uczelnie Przyszłości – nowe możliwości w zakresie kształcenia”](#) (UDA-POWR.03.01.00-00-P024/22-00) – współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.
- Wysokość dofinansowania: 2 795 422,30 zł, w tym wysokość dofinansowania dla UŚ: 802 987,50 zł (UŚ był partnerem)
- Okres realizacji projektu: 01.12.2022–31.12.2023

W ramach projektu przeprowadzono pilotaż programów kształcenia, podczas którego zakwalifikowani do projektu studenci oraz studentki w okresie do 31 października 2023 roku realizowali indywidualną ścieżkę uczenia się obejmującą: 1) zindywidualizowaną ścieżkę edukacyjną, obejmującą mikromoduły do wyboru; 2) realizację, przy wsparciu mentorskim, autorskiego projektu innowacyjno-wdrożeniowego (*learning by doing*) z wykorzystaniem wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych pozyskanych podczas studiów i indywidualnej pracy z mentorem; 3) realizację programu projekcyjnego stymulującego progres realizacji aktywności projektowych.

W projekcie wzięło udział 20 studentek i studentów Uniwersytetu Śląskiego.

- **WYSPY WIEDZY**

- Projekt [„Wyspy Wiedzy”](#) w ramach programu Edukacja, finansowego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014–2021 oraz Środków Krajowych
- Wysokość dofinansowania: 155 956,00 euro (Uniwersytet Śląski liderem)
- Okres realizacji projektu: 01.05.2022–31.03.2024

Głównym celem projektu jest rozwój kultury jakości w sektorze edukacji poprzez zdiagnozowanie, zaplanowanie, rozwinięcie i wdrożenie do 30 kwietnia 2024 roku koncepcji kształcenia uniwersyteckiego opartego na projektowaniu uniwersalnym, edukacji włączającej i spersonalizowanej, a także na kształceniu umiejętności kluczowych z punktu widzenia potrzeb społeczno-gospodarczych oraz kompetencji niezbędnych do swobodnego dostosowywania się studentów i absolwentów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach do zmieniających się czasów.

- **CROSS-DISCIPLINARY ACADEMIC OFFER**

- Projekt [„Cross-disciplinary academic offer”](#) w ramach programu Erasmus+; akcja kluczowa 2: Partnerstwa współpracy dla szkolnictwa wyższego
- Wysokość dofinansowania: 224 704,00 euro (Uniwersytet Śląski liderem)
- Okres realizacji projektu: 01.01.2022–01.01.2024

Celem projektu było stworzenie modelu organizacyjnego dydaktyki akademickiej na poziomie międzynarodowym, który pozwoliłby na zbudowanie oferty edukacyjnej, możliwej do zastosowania w różnych uwarunkowaniach kulturowych, organizacyjnych i prawnych.

W realizację Międzydyscyplinarnej Oferty Akademickiej zaangażowanych było pięć uniwersytetów (wszystkie są członkami Sojuszu Transform4Europe). Cztery z nich: Uniwersytet Śląski w Katowicach (lider projektu), Uniwersytet w Alicante, Uniwersytet Sofijski i Uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie wspólnie wypracowały trzy rezultaty projektu istotne z punktu widzenia realizacji edukacji akademickiej na poziomie międzynarodowym, a mianowicie:

- 1) międzynarodowa uniwersytecka oferta edukacyjna uczelni. Raport i rekomendacje metodyczno-organizacyjne;
- 2) dobre praktyki w realizacji transdyscyplinarnych szkół letnich;
- 3) zestaw scenariuszy zajęć z materiałami edukacyjnymi umożliwiającymi realizację Uniwersyteckiej Oferty Edukacyjnej.

- **QUALITY 4 ALL – MIĘDZYNARODOWE STANDARDY JAKOŚCI KSZTAŁCENIA**

- Projekt [„Quality 4 All – międzynarodowe standardy jakości kształcenia”](#) w ramach programu NAWA Welcome to Poland, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu

Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, projekt pozakonkursowy pt. „Podniesienie kompetencji kadry akademickiej i potencjału instytucji w przyjmowaniu osób z zagranicy – Welcome to Poland” (Działanie: 3.3 Umiejscowienie polskiego szkolnictwa wyższego).

- o Wysokość dofinansowania: 264 726,00 zł
- o Okres realizacji projektu: 01.05.2022–30.04.2023

Celem projektu było wsparcie działań wpływających na wysoką jakość kształcenia oraz na lepszą obsługę studentów oraz kadry z zagranicy, poprzez:

- 1) wsparcie szkoleniowe kadry zarządzającej kształceniem w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w zakresie jakości kształcenia i akredytacji zwłaszcza w studenckich zespołach międzynarodowych;
- 2) organizację Dnia Międzynarodowych Partnerstw Strategicznych w ramach Międzynarodowego Kongresu Jakości Kształcenia;
- 3) udoskonalanie dokumentacji i procedur dotyczących jakości kształcenia również w zakresie projektowania uniwersalnego wraz z tłumaczeniem na język angielski i ukraiński.

MODERNIZACJA E-KSZTAŁCENIA POPRZEZ WPROWADZENIE ZAAWANSOWANEGO SYSTEMU STREAMINGOWEGO

W ramach projektu „DUO – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną uniwersalną i otwartą” dokonano modernizacji 38 sal dydaktycznych, dostosowując je technicznie do realizacji kształcenia hybrydowego na wysokim poziomie. W ostatnich miesiącach 2023 roku prowadzone były testy systemu streamingowego, w których uczestniczyli nauczyciele akademicy. Więcej o modernizacji infrastruktury dydaktycznej [w sekcji dotyczącej infrastruktury](#).

DZIAŁANIA OGÓLNOUCZELNIANE DLA KANDYDATÓW

Pod koniec roku powołano zespół ds. działań na rzecz promocji studiowania na kierunkach ścisłych i przyrodniczych UŚ. Obecnie trwają konsultacje i prace koncepcyjne prowadzone we współpracy ze specjalistami z branży, ich celem jest opracowanie kilkuletniej strategii działania w tym obszarze.

W 2023 roku kontynuowano kampanię wizerunkową „[Nasz Uniwersytet](#)”, w której wzięło udział 157 pracowniczek i pracowników, studentek i studentów oraz absolwentek i absolwentów Uniwersytetu Śląskiego w roli ambasadorów. W ramach kampanii ukazały się m.in. 62 posty w mediach społecznościowych, reklama w miastach akademickich i mediach regionalnych. Podjęto również decyzję o utrzymaniu aplikacji Wirtualny Asystent Uniwersytetu Śląskiego dla kandydatów na stronie głównej UŚ, biorąc pod uwagę dużą liczbę osób korzystających z tego rozwiązania w okresie rekrutacyjnym.

W ramach działań konsorcjum akademickiego – Katowice Miasto Nauki podjęto współpracę z reprezentantami środowiska młodzieżowego Katowic i regionu (m.in. młodzieżowa Rada Miasta Katowice oraz Sejmik Młodzieżowy Województwa Śląskiego), z którymi konsultowane są działania w obszarze promocji studiów oraz kanały informacyjne.

W minionym roku wzmacniano komunikację z uczniami poprzez sieć szkół w województwie. Uruchomiono m.in. cykliczne wiadomości elektroniczne dla szkół, komunikację w e-dzienniku LIBRUS, rozszerzono sieć nauczycieli-promotorów. Dla uczniów szkół ponadpodstawowych opracowano uniwersytecką grę pt. „[Kryminalne zagadki Katowic](#)”, w której wzięły udział wszystkie wydziały UŚ. Projekt ten został sfinansowany przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię w ramach programu Metropolitalny Fundusz Wspierania Nauki w latach 2022–2024. Po raz kolejny zrealizowano też konkurs dla szkół pt. „Młodzi dla przyszłości Śląska”.

Ponadto na każdym z wydziałów organizowano wydarzenia i projekty promujące studiowanie na określonych kierunkach. Podsumowanie wydarzeń kierowanych m.in. do kandydatów znajduje się [w sekcji dotyczącej wydarzeń](#). Z diagnozy przeprowadzonej wśród kandydatów i mieszkańców regionu w ramach badań zleconych przez m. Katowice wynika, że wydarzenia organizowane przez Uniwersytet Śląski są rozpoznawalne i atrakcyjne dla kandydatów.

Poza typowymi formami promocji generalnej studiów w UŚ realizowanymi przez media społecznościowe, media tradycyjne oraz nośniki reklamowo zrealizowano działania akcyjne, m.in.

- reklama kierowana do uczniów szkół ponadpodstawowych i ich rodziców wewnątrz aplikacji Librus;
- udział w targach edukacyjnych – Pszczyna, Mikołów, Jaworzno, Siemianowice Śląskie, Wodzisław Śląski, Katowice, Talent Days, organizacja Salonu Maturzystów na WPIA;
- akcje promocyjne dla maturzystów w liceach partnerskich UŚ;
- reklama w Kolejach Śląskich (całe województwo) i autobusach (na terenie Katowic);
- akcje w tramwaju – Quiz dla maturzystów oraz Tramwaj z pytaniami – połączony z publikacją odpowiedzi na stronie [rekrutacja.us.edu.pl](#);
- artykuły sponsorowane na Onet.pl oraz Polityka.pl;
- [Uniwersytecka Noc Naukowa](#);
- uroczyste zakończenia roku szkolnego dla Liceum im. Emilii Plater w Sosnowcu oraz LO Juliusza Słowackiego w Chorzowie;
- reklama i prezentacja uczelni w Study in Poland;
- doradztwo kariery dla kandydatów – łącznie 63 godziny spotkań.

- **DZIAŁANIA PEŁNOMOCNICZKI DS. SZKÓŁ (uzupełnienie)**

W 2023 r. pełnomocniczka rektora ds. szkół, dr Magdalena Ochwat, doprowadziła do podpisania kolejnych umów ze szkołami w regionie, m.in. w Zabrze oraz w Sosnowcu. Ponadto, w II Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego w Dąbrowie Górniczej utworzono klasę Cyber Science we współpracy z Uniwersytetem.

W obszarze edukacji i współpracy ze szkołami koordynowała działania na rzecz edukacji klimatycznej - przede wszystkim opracowanie wraz z zespołem nauczycieli szkolnych programu „[Edukacji klimatycznej dla Katowic](#)”. Ponadto pełnomocnik kontynuowała organizację pomocy dla szkół i nauczycieli w związku z wojną w Ukrainie. Zorganizowano akcję udostępniania podręczników i książek (z Wydawnictwem UŚ), szkoleń dla nauczycieli (z Uniwersytetem Otwartym).

- **DZIAŁANIA UNIwersYTETU OTWARTEGO DLA KANDYDATÓW (uzupełnienie)**

W minionym roku prawie 50 uczennic i uczniów uczestniczyło w Kursie ósmoklasisty z matematyki i języka polskiego w ramach Uniwersytetu Śląskiego Młodzieży. Ponadto, w ramach Uniwersytetu Śląskiego Maturzystów łącznie ponad 1500 osób wzięło udział w 51 grupach zajęciowych dwóch rodzajów – intensywnych powtórkach maturalnych (prowadzonych w trybie sześciomiesięcznym i trzymiesięcznym) oraz szybkich powtórkach maturalnych w formie wykładów, w tym:

- kontynuacja 5 rozpoczętych w 2022 roku i rozpoczęcie 7 nowych sześciomiesięcznych kursów maturalnych;
- organizacja 8 Intensywnych Trzymiesięcznych Kursów Maturalnych;
- organizacja Nocnych Powtórek Maturalnych;
- organizacja we współpracy z Kinem Kosmos 4 wykładów połączonych z projekcją filmu w ramach „Filmowych Powtórek Maturalnych”;
- organizacja Szybkich Powtórek Maturalnych oraz Nocnych Powtórek Maturalnych;

Uruchomiono również program „Alfabet Maturzysty” – spotkania przygotowujące do matury dostępne dla każdego maturzysty i maturzystki z Sosnowca (ponad 1000 osób).

W 2023 r. uruchomiony został nowy program Akademia Dyplomacji Młodzieży skierowany do uczniów i uczennic ze szkół ponadpodstawowych.

Ogromnym zainteresowaniem cieszyło się w minionym roku Uniwersyteckie Miasteczko Naukowe, które zorganizowano we wrześniu 2023 roku na terenie katowickiego kampusu UŚ. W ramach Miasteczka odbyło się 5 przystanków naukowych dla dzieci i młodzieży: „Osobliwości Świata Fizyki”, „Wyobraźnia”, „Biostrefa”, „Biorobotyka i bioelektryczność” oraz „Prehistoria”, które zgromadziły ponad 10 000 uczniów i uczennic oraz ponad 600 nauczycieli i nauczycielek.

W roku 2023 po raz pierwszy przyznane zostały nagrody Prezydenta Katowic i JM Rektora UŚ dla najzdolniejszych uczniów i uczennic „Katowicki Diament Edukacyjny”. Konkurs skierowany był do wszystkich uczniów i uczennic z katowickich szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Spośród wszystkich nadesłanych zgłoszeń komisja konkursowa wybrała 100 najzdolniejszych uczniów i uczennic.

Po raz piąty zrealizowano też program Uniwersytet Najlepszych, prowadzony we współpracy z Miastem Katowice i Miastem Sosnowiec – wzięło w nim udział 17 uczniów i uczennic objętych przez cały rok edukacją spersonalizowaną. Dodatkowo zorganizowane zostały wykłady dla szkół, z których skorzystało ponad 300 uczniów i uczennic.

DZIAŁANIA OGÓLNOUCZELNIANE DLA STUDENTÓW

• POMOC PSYCHOLOGICZNA

Regularna pomoc psychologiczna jest realizowana w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w wymiarze około 2000 godzin wsparcia rocznie, ma formę konsultacji niejednokrotnie realizowanych w charakterze serii spotkań. W 2023 roku zespół psychologów liczył 6 osób – dwóch psychologów oraz czterech psychologów będących równocześnie psychoterapeutami w trakcie szkolenia. Pomoc psychologiczna jest poddawana regularnej superwizji. W ostatnim czasie, zespół ten realizuje około 55 godzin konsultacji i terapii psychologicznej tygodniowo.

Studenci Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach mogli również liczyć na wsparcie lekarza psychiatry – w przypadku bardzo dużego nasilenia objawów psychologicznych po wstępnej konsultacji kierują studenta do lekarza psychiatry. Studenci mogą korzystać z bardzo krótkiego czasu oczekiwania na wizytę u psychiatry.

W 2023 roku studenci mogli:

- wziąć udział w charakterze *mentee* (osoba mentorowana) w mentoringu dla osób ze specjalnymi potrzebami. Mentoring miał na celu wsparcie rozwoju naukowego studentów z niepełnosprawnościami.
- wziąć udział w grupie wsparcia dla osób ze spektrum autyzmu – (grupa działa od 2022 roku).
- wziąć udział w programie Student Buddy Support, w którym studenci mogli wzmocnić umiejętności potrzebne do wspierania osób ze specjalnymi potrzebami; oraz realizować tego rodzaju wsparcie na wydziałach. Po udziale w szkoleniach mogli w profesjonalny sposób udzielić wsparcia rówieśniczego – koleżeńskiego osobom z niepełnosprawnościami i w kryzysie, mieli regularne spotkania, w czasie których mieli okazję przepracować swoje doświadczenia udzielania wsparcia.
- wziąć udział w „Grupach rozwoju i wsparcia osobistego” prowadzonych przez psychoterapeutki. Działanie było organizowane przez Rzecznika Praw Studenta w latach 2022-2023 (4 semestry). Dzięki temu studenci i studentki mieli możliwości głębszego rozumienia swoich potrzeb, zasobów i ograniczeń, aby ułatwić proces świadomych zmian. Uczestnictwo w grupie pozwoliło lepiej się komunikować: uważniej słuchać i jaśniej wypowiadać własne potrzeby. Dało to także szansę na wzrost świadomości własnego stanu psychicznego i lepsze radzenie sobie z trudnościami. Uczestnicy mieli też możliwość rozwinąć swoje zdolności do wczuwania się w przeżycia innych.

• WSPARCIE ROZWOJU NAUKOWEGO

Wsparcie rozwoju naukowego studentów i studentek, obok współpracy z kołami naukowymi i organizacjami studenckimi, było realizowane np. poprzez wspieranie w staraniach o udział w konkursach grantowych ogłaszanych przez różne jednostki m.in. instytucje publiczne i pomoc w składaniu wniosków konkursowych.

W 2023 roku w konkursie Wyróżnień JM Rektora wyróżniono 23 studentki i studentów oraz 9 doktorantów i doktorantki.

Ideą przewodnią konkursu Wyróżnień JM Rektora jest promowanie aktywnych i twórczych postaw na rzecz środowiska akademickiego i społecznego. Konkurs stanowi wyjątkową okazję do wyróżnienia studentów i doktorantów mających osiągnięcia w innych dziedzinach niż te, które kwalifikują się do różnego rodzaju stypendiów (naukowych, sportowych). Jednocześnie dla wielu studentów i doktorantów Wyróżnienie JM Rektora stanowi swego rodzaju ukoronowanie całej dotychczasowej działalności w środowisku akademickim i pozauczelnianym, znaczących osiągnięć naukowych, sportowych, społecznych czy artystycznych.

• **WSPARCIE ROZWOJU ZAWODOWEGO**

W zakresie wsparcia zawodowego i rozwoju kariery studentów UŚ w 2023 roku prowadzono liczne działania cykliczne, jak:

- Letnia Akademia Rozwoju Kariery – cykl wakacyjnych szkoleń poświęconych rozwojowi zawodowemu i osobistemu. W miesiącach lipiec – wrzesień 2023 roku odbyło się 12 szkoleń, w których każdorazowo uczestniczyło ok. 15 studentów;
- szkolenia, warsztaty dotyczące zagadnień związanych z rynkiem pracy i szeroko rozumianych umiejętności "miękkich". Zajęcia prowadzone były przez pracodawców, specjalistów zewnętrznych oraz pracowników Biura Karier. Średnio odbywały się 3–4 szkolenia w miesiącu, w których uczestniczyło ok. 10–15 studentów;
- 12 spotkań z pracodawcami, które miały charakter informacyjno-rekrutacyjny;
- Baza Dobrych Praktykodawców – powstała z myślą o studentach kierunków praktycznych, jednak sukcesywnie jest rozbudowywana o kolejne firmy, które zgłaszają chęć przyjęcia w swoje szeregi praktykantów z wszystkich kierunków realizowanych na Uniwersytecie Śląskim. Nastąpił przyrost liczby praktykodawców. Aktualnie baza zawiera 84 wpisy;
- doradztwo zawodowe – w ubiegłym roku odbyło się 161 spotkań studentek i studentów z doradcą zawodowym;
- coaching kariery – jego celem jest wsparcie studentów w dokonaniu zamierzonej zmiany i pomoc w odkrywaniu indywidualnych zasobów. W ubiegłym roku odbyło się 105 spotkań;
- płatne staże – zrealizowano płatne staże zgodne z kierunkiem kształcenia, w wymiarze 360 godzin zadań stażowych, finansowane z funduszy europejskich. W 2023 roku uczestniczyło w nich 176 studentów w czwartej edycji oraz 197 studentów w piątej edycji;
- wolontariat w Punktach Pomocy Osobom Pokrzywdzonym – w wolontariacie w PPOP, nastawionym na nabycie doświadczenia przez studentów i absolwentów w zakresie pomocy psychologicznej i prawnej, w 2023 roku wzięło udział 31 osób;

- o program Ambasador Kariery UE – rolą Ambasadora Kariery UE jest promocja pracy i staży w instytucjach unijnych. W ramach programu odbyło się 10 spotkań z Ambasadorem Kariery przy Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.

DZIAŁANIA OGÓLNOUCZELNIANE ZWIĄZANE Z ABSOLWENTAMI

• BADANIE LOSÓW ABSOLWENTÓW

Badanie Losów Absolwentów UŚ to kontynuacja projektu badawczego, zapoczątkowanego na Uniwersytecie Śląskim przez Biuro Karier w 2009 roku. Przeprowadzane są raz do roku, metodą kwestionariusza internetowego ankiety, kierowanej do określonego rocznika absolwentów UŚ, każdorazowo do absolwentów po roku od ukończenia przez nich studiów.

Losy zawodowe absolwentów UŚ informują o:

- o sytuacji zawodowej absolwentów Uniwersytetu Śląskiego,
- o ich statusie na rynku pracy,
- o zgodności pracy z ukończonym kierunkiem studiów,
- o ocenie zapotrzebowania na absolwentów na rynku pracy,
- o poziomie zadowolenia ze studiów i pracy.

Na początku 2023 zakończono badania losów zawodowych absolwentów rocznika 2020/2021 i opublikowano raport, dostępny na stronie internetowej: bk.us.edu.pl/badanie-losow-zawodowych-absolwentow-universytetu-slaskiego.

Oprócz tego szczegółowe wyniki badań na poziomie określonych kierunków poddawano analizom, które przedstawiano dziekanom i dyrektorom kierunków, w szczególności na potrzeby Komisji Akredytacyjnych.

W październiku 2023 roku rozpoczęto promowanie badania rocznika 2021/2022. Zbieranie wyników tego rocznika absolwentów zakończono w grudniu. W badaniu 2020-2021 wzięło udział 908 osób, a w badaniu 2021-2022 1036 osób.

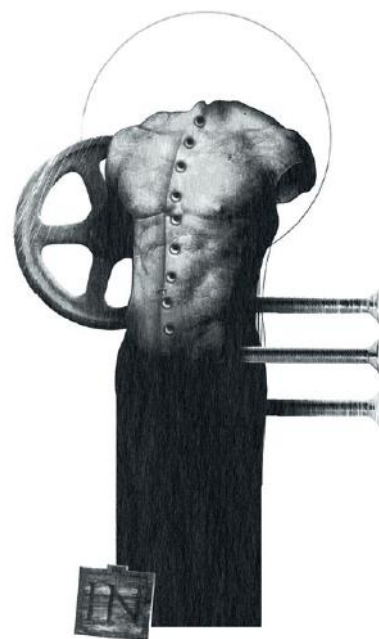
• DYPLOMATORIA

Już od dwóch lat absolwenci Uniwersytetu Śląskiego świętują ukończenie studiów tradycyjnym gestem wyrzucenia biretów w górę podczas organizowanych na wybranych wydziałach uroczystości wręczenia dyplomów. Pierwsze dyplomatorium odbyło się w lipcu 2022 roku na Wydziale Nauk Społecznych, kolejne na Wydziale Nauk Ścisłych i Technicznych (2 razy), Wydziale Teologicznym oraz Wydziale Prawa i Administracji. Jak dotąd w uroczystościach udział wzięło 649 absolwentów, z czego 450 w 2023 roku.

W 2023 roku zainicjowano również prace nad nowym serwisem dla absolwentów oraz kontynuowano działania w obszarze poszerzania bazy kontaktowej absolwentów Uniwersytetu Śląskiego wcześniejszych lat.

Obszar: INFRASTRUKTURA

**Najważniejsze działania z zakresu modernizacji,
remontów, realizacji nowych inwestycji,
obsługi infrastruktury oraz
przeciwdziałania kryzysowi klimatycznemu**



FINANSOWANIE KLUCZOWEJ INFRASTRUKTURY BADAWCZO-DYDAKTYCZNO-ARTYSTYCZNEJ

Z funduszu przeznaczanego na infrastrukturę wydano blisko 3,5 mln zł na zakupy nowej aparatury zwiększającej potencjał laboratoriów i pracowni Uniwersytetu Śląskiego. Utrzymanie aparatury w gotowości do prowadzenia badań i procesu artystycznego kosztowało w roku 2023 kolejne prawie 2 mln zł. Wśród wielu urządzeń nowo pozyskanych do laboratoriów/pracowni warto wymienić: Moduł fluorescencji do mikroskopu stereoskopowego Stereo Discovery V12, Kalorymetr DSC, Laserowy miernik wielkości cząstek, System korekcji barwnej (color correction i color grading) zintegrowany z wyposażeniem sali kinowej w Szkole Filmowej. W ramach projektu współfinansowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach pozyskano mikroskop optyczny do światła odbitego.

Natomiast w ramach **Inicjatywy Doskonałości Badawczej** zostało utworzone *międzywydziałowe interdyscyplinarne Laboratorium Kognitywistyczne* z siedzibą przy ulicy Bankowej 14, wyposażone w najwyższej klasy sprzęt badawczy. Dofinansowanie inicjatywy wynosiło ponad 700 tys. zł.

LIKWIDOWANIE BARIER ARCHITEKTONICZNYCH

W 2023 roku zakończono realizację zadań z obszaru likwidacji barier architektonicznych, które przewidziano w projekcie [„DUO – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną, otwartą”](#). Działania finansowane były w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w latach 2020-2023, a Uniwersytet Śląski otrzymał łączne finansowanie w wysokości 14 066 794,92 zł, z czego na działania związane z likwidacją barier architektonicznych przeznaczono ponad 1,46 mln zł.

W 2023 roku realizowano następujące zadania związane z dostosowaniem infrastruktury:

- montaż systemu automatycznego otwierania drzwi wraz z powiadomieniem dozorczy oraz instalacja kamer przemysłowych i oświetlenia przed wejściem do budynku Wydziału Nauk Przyrodniczych UŚ w Katowicach przy ul. Bankowej 9;
- zabudowa platform schodowych wraz z likwidacją barier architektonicznych w celu zapewnienia dostępu osobom z niepełnosprawnościami do korytarza parteru, windy i baru studenckiego (kawiarni) w budynku Wydziału Nauk Przyrodniczych UŚ w Katowicach przy ul. Jagiellońskiej 26-28;
- zabudowa platformy schodowej wraz z likwidacją barier architektonicznych w celu zapewnienia dostępu osobom z niepełnosprawnościami do pomieszczeń stołówki i łącznika w budynku przy ul. Bielskiej 66 w Cieszynie.

W latach 2020–2022 w ramach projektu zrealizowano również przebudowę części pomieszczeń w budynku DS nr 1 z dostosowaniem ich do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, wybudowano pochylnię zewnętrzną przy wejściu głównym do budynku DS nr 7, wymieniono ślusarkę drzwiową w budynku Wydziału Nauk Społecznych przy ul. Grażyńskiego 53 w Katowicach oraz zakończono dobudowę szybu windowego do budynku Instytutu Sztuk Muzycznych w Cieszynie przy ul. Niemcewicza 2, zakupiono

i zainstalowano podnośnik basenowy dla osób z niepełnosprawnościami do basenu w Cieszynie.

Celem zwiększenia dostępności budynków uniwersyteckich w ramach stworzenia systemu identyfikacji wewnętrznej i zewnętrznej w Kampusie Cieszyńskim, wykonano nośniki systemu informacji wizualnej wewnętrznej i zewnętrznej (pylony i tyflomapy) na terenie kampusu UŚ w Cieszynie. Rozwiązanie to ułatwia orientację w przestrzeni osobom neuroróżnorodnym i osobom z niepełnosprawnością wzroku.

Szczegółowe informacje o dostępności budynków Uniwersytetu Śląskiego dostępne są pod adresem: us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb/dostosowanie-budynkow/.

KLUCZOWE ADAPTACJE I MODERNIZACJE

• ADAPTACJA POMIESZCZEŃ NA POTRZEBY BIBLIOTEKI NEOFILOLOGICZNEJ

We wrześniu 2023 roku zakończono przebudowę części pomieszczeń przyziemia budynku Wydziału Humanistycznego przy ul. Grota-Roweckiego 5 w Sosnowcu na potrzeby biblioteki. Przez trzy kwartały realizowano zadanie w formule zaprojektowania i wykonania robót budowlanych.

Nowa siedziba Oddziału Specjalistycznego Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach – Biblioteki Neofilologicznej znajduje się na Wydziale Humanistycznym UŚ przy ul. Grota-Roweckiego 5 w Sosnowcu (przyziemie, poziom -1). Biblioteka Neofilologiczna gromadzi piśmiennictwo z zakresu filologii i glottodydaktyki, tworząc warsztat naukowo-badawczy pracowników wydziału. W zbiorach znajdują się publikacje polsko- i obcojęzyczne m.in. z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, przekładoznawstwa oraz nauczania języków obcych, a także literatura światowa w językach oryginalnych i tłumaczeniach. Wartość zakończonej inwestycji to ponad 1,3 miliona zł.

• DOSTOSOWANIE BUDYNKU DOMU ASYSTENTA NR 3 DO WYMAGAŃ PRZECIWPOŻAROWYCH

W listopadzie 2023 roku zakończono trwający od 2019 roku proces koniecznego dostosowania budynku Domu Asystenta nr 3 przy ul. Paderewskiego 32 w Katowicach do obowiązujących przepisów ppoż. Roboty budowlane prowadzone były sukcesywnie na poszczególnych piętrach i klatkach schodowych w związku z koniecznością utrzymania kwaterunku. W ramach inwestycji modernizacji poddano również ciągi komunikacyjne na poszczególnych piętrach budynku oraz klatki schodowe. Wartość końcowa wykonanych robót wyniosła 6 253 512,91 zł brutto.

USPRAWNIENIA DYDAKTYCZNE I STUDENCKIE

W minionym roku zakończono szereg działań w ramach czteroletniego projektu „DUO – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną, otwartą”, którego celem było zwiększenie dostępności uniwersytetu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Część z przeprowadzonych działań dotyczyła podnoszenia jakości infrastruktury dydaktycznej oraz poprawy warunków studiowania w UŚ.

• PRACOWNIE KSZTAŁCENIA ZDALNEGO

Rozwiązanie to zaprojektowano z myślą o studentach z niepełnosprawnościami, którzy do tej pory nie zawsze mogli uczestniczyć w zajęciach stacjonarnie (m.in. osoby z niepełnosprawnościami ruchowymi, osoby w trakcie leczenia, osoby z zaburzeniami np. lękowymi). Możliwy jest także streaming zajęć do większej grupy osób (np. przez platformę YouTube), co usprawni realizację zajęć ogólnoakademickich. Komunikacja głosowa będzie odbywać się dwustronnie, zajęcia będą mogły być prowadzone w sposób hybrydowy – osoby obecne w sali będą widzieć na ekranie osoby łączące się zdalnie, natomiast osoby łączące się zdalnie będą widzieć całą salę, w której odbywają się zajęcia – zarówno prowadzącego i uczestników zajęć, jak i tablicę, na której będą prezentowane wykładane treści. Rozwiązanie to pozwoli na swobodną komunikację wszystkich uczestników, rzeczywiste włączenie w zajęcia osób z niepełnosprawnością korzystających z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych.

We współpracy z przedstawicielami wydziałów w Uniwersytecie wyznaczono 38 sal o różnej funkcjonalności, w których zamontowane zostały systemy składające się z zestawu kamer PTZ, co zapewni możliwość przesyłania obrazu i dźwięku z sal wykładowych za pośrednictwem sieci Lan z wykorzystaniem standardu NDI do centralnego punktu (reżyserki).

Zainstalowane systemy streamingowe pozwalają m.in. na realizację transmisji online wybranych zajęć, spotkań oraz wydarzeń, nagrywanie wybranych zajęć oraz udostępnianie nagrań nieobecnym na zajęciach studentom, zapewnienie ciągłości uczestnictwa w zajęciach przez studentów, którzy z różnych powodów w danej chwili nie mogą w nich uczestniczyć w grupie i korzystają z pokojów wyciszenia.

System pozwala na podłączenie, jako źródła obrazu wysyłanego do reżyserki, urządzenia zewnętrznego (np. laptopa). Jednocześnie obraz z urządzenia zewnętrznego pozostanie widoczny dla uczestników zajęć znajdujących się w salach. Systemy mikrofonowe współpracują z systemami nagłośniającymi, a zestawy mikrofonowe zapewniają odpowiednią jakość dźwięku wysłanego do reżyserki w przypadku osoby prowadzącej zajęcia.

Prowadzący zajęcia ma możliwość podjęcia decyzji o rozpoczęciu nagrania i/lub streamingu bez konieczności ingerencji osób trzecich znajdujących się w reżyserce. Reżyserka funkcjonuje w oparciu o jeden z ogólnodostępnych systemów do realizacji wizji i transmisji streamingowych online z licencją dożywotnią. Dzięki temu służy także społeczności akademickiej podczas realizacji wydarzeń ogólnouczelnianych.

Funkcjonowanie pracowni i szkolenia w zakresie obsługi sprzętu koordynuje Centrum Komunikacji Medialnej (multimedia@us.edu.pl).

Lokalizacje pracowni do kształcenia zdalnego:

- Wydział Humanistyczny: Sosnowiec – s. 0.1; Katowice, ul. Bankowa – s. sympozjalna 2, s. 137; Katowice, ul. Uniwersytecka – aula, s. C0.29, s. B0.39;
- Wydział Nauk Przyrodniczych: Sosnowiec – aula, s. 123, s. 205; Katowice, ul. Bankowa – s. 121, s. 126; Katowice, ul. Jagiellońska – s. B204, C47;
- Wydział Nauk Społecznych: Katowice, ul. Bankowa – aula im. K. Popiołka, s. 337, s. sympozjalna 1; Katowice, ul. Grażyńskiego – aula 208;
- Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych: Sosnowiec – s. 203, s. 4; Katowice, ul. Bankowa – s. 213, s. 201; Katowice, ul. Szkolna – s. 72, s. 12, s. 73; Chorzów – s. P 05/75, s. 017/75, s. P1 02/75;
- Wydział Prawa i Administracji: aula 2, aula 7, s. 2.21, s. 2.25;
- Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji: Cieszyn, ul. Bielska 62 – s. konferencyjna, s. kameralna, s. 21;
- Wydział Teologiczny: s. 302, s. 305;
- Szkoła Filmowa: s. 2.05, s. 2.07.

● POKOJE WYCISZENIA

W 2023 roku w budynkach dydaktycznych Uniwersytetu Śląskiego utworzono 20 pokoi wyciszenia. Pokoje w zależności od wielkości wyposażone są m.in. w sofę, fotele (uszyki i kokony), kołdry obciążające, słuchawki wyłumiające dźwięk. Utworzenie pokoi wyciszenia przyczynia się do zapewnienia komfortu i poczucia bezpieczeństwa osobom, które ze względu na zbyt duże natężenie bodźców zewnętrznych lub inne trudności, mają czasową potrzebę odizolowania się od otoczenia. Jednocześnie osoby te będą mogły nadal uczestniczyć w zajęciach, gdyż pokoje zostały wyposażone w stosowne instalacje (m.in. wzmocnienie sygnału wi-fi, telewizor, biurko i fotel biurowy; dla osób prowadzących zajęcia celem zapewnienia dostępu online w dziekanatach dostępne są tablety).

Lokalizacje pokoi wyciszenia:

- Wydział Humanistyczny: Katowice, ul. Uniwersytecka – p. C0.18 (parter), B0.8 (parter); Sosnowiec – p. 3.27 (3 piętro);
- Wydział Nauk Przyrodniczych: Katowice, ul. Bankowa – p. 0.31 (niski parter); Katowice, ul. Jagiellońska – p. 0.6 (parter); Sosnowiec, ul. Będzińska – p. 103 (1 piętro);
- Wydział Nauk Społecznych: Katowice, ul. Bankowa – p. 29 (parter); Katowice, ul. Grażyńskiego – p. 1 (parter);
- Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych: Katowice, ul. Bankowa – p. 410A (parter), p. 326 (parter); Katowice, ul. Szkolna – p. 22 (poziom -1); Sosnowiec, ul. Będzińska – p. 224 (2 piętro); Chorzów – p. H/0/34a (parter), p. G/0/06 (parter);
- Wydział Prawa i Administracji: Katowice – p. 46 (parter);

- Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji: Cieszyn, ul. Bielska 62 – p. 15 (parter), Cieszyn, ul. Niemcewicza 2 – p. 2 (parter), Cieszyn, ul. Niemcewicza 6 – p. 112 (1 piętro), Cieszyn, ul. Paderewskiego 13 – p. 114 (1 piętro);
- Wydział Teologiczny: Katowice – p. 304/1 (3 piętro).

● **NAWIGACJA NA TERENIE UCZELNI I APLIKACJA POMOCOWA**

W 2023 roku w ramach projektu DUO wykonano również moduł nawigacji wewnątrz budynków UŚ, który stanowi element mobilnej aplikacji pomocowej. Dzięki urządzeniom typu *beacon*, umożliwiającym nawigowanie wewnątrz budynku możliwe będzie na terenie UŚ wyświetlanie trasy na rzucie budynku, a także wyświetlanie i głosowe odczytywanie komunikatów nawigacyjnych. Korzystając z aplikacji, użytkownik niedowidzący znajdzie sale wykładowe, pracownie, biblioteki, dziekanaty i inne kluczowe punkty w obrębie kampusu. Dzięki intuicyjnemu systemowi map wewnętrznych będzie mógł z czasem dostosować trasę do swoich potrzeb. System umożliwi również wybranie ścieżki bez barier architektonicznych.

Aplikacja pomocowa, obok nawigacji wewnątrz budynków, zawiera również inne usprawnienia dostępnościowe, m.in.: „Panic Button” – wezwanie pomocy, przywoływanie asysty, moduł zgłaszania usterek i rozwiązań, komunikaty i ogłoszenia. Narzędzie będzie dostępne do pobrania na telefony z systemem Android oraz IOS (pod nazwą „Dostępny UŚ”). Aplikacja jest obecnie testowana i zostanie wdrożona dla całej społeczności akademickiej w nadchodzących tygodniach.

● **WSPOMAGANIE SŁYSZENIA**

Na terenie całego Uniwersytetu 14 sal wyposażono w pętle indukcyjne, dzięki którym osoby używające aparatów słuchowych mają wzmocniony i pozbawiony szumów odbiór dźwięku. Zainstalowano również jedną pętlę indukcyjną stanowiskową na portierni w rektoracie. Kolejne portiernie będą na bieżąco uzupełniane o ten system. Dodatkowo zakupiony został zestaw bezprzewodowego systemu transmisji głosu z syntezą PLL składający się z 3 nadajników i 30 odbiorników, który posiada następujące funkcjonalności:

- 1) umożliwienie słyszenia osobom z niedosłuchem niekorzystającym z aparatów słuchowych poprzez podpięcie do odbiorników dobrych słuchawek dousznych;
- 2) umożliwienie słyszenia osobom słabosłyszącym korzystającym z aparatów lub implantów słuchowych poprzez podpięcie do odbiornika naszyjnej pętli indukcyjnej;
- 3) umożliwienie słyszenia osobom potrzebującym alternatywnego komunikatu dźwiękowego (np. symultanicznego tłumaczenia na język obcy, łatwego w odbiorze, z audiodeskrypcją);
- 4) umożliwienie słyszenia powyższym grupom odbiorców podczas działań edukacyjnych mobilnych (np. wycieczek) i plenerowych.

Zestaw bezprzewodowego systemu transmisji głosu znajduje się w Centrum Obsługi Studentów i jest udostępniany (kontakt: dostepnosc@us.edu.pl).

● **INDYWIDUALNE I POWSZECHNE SZKOLENIA VR**

W ramach projektu DUO w 2023 roku zakupiono 4 symulatory VR, które umożliwiają organizację szkoleń z zakresu doświadczania niepełnosprawności wzroku, słuchu, poruszania się na wózku oraz trudności związanych z osłabieniem napięcia mięśniowego (kombinezon geriatryczny). Szkolenia, poprzez bezpośrednie doświadczenie, umożliwiają lepsze zrozumienie niepełnosprawności, co przekłada się na zwiększenie kompetencji w zakresie kontaktu, obsługi oraz kształcenia osób z niepełnosprawnościami. W indywidualnych szkoleniach mogą brać udział wszyscy członkowie wspólnoty akademickiej (kontakt: duo@us.edu.pl).

DZIAŁANIA NA RZECZ OGRANICZENIA EMISYJNOŚCI ORAZ KOSZTÓW EKSPLOATACJI BUDYNKÓW UNIWERSYTECKICH

W 2023 roku podjęto liczne działania na rzecz ograniczenia emisyjności i kosztochłonności budynków Uniwersytetu oraz wdrażania proekologicznych postaw w zakresie korzystania z infrastruktury UŚ.

• W ZAKRESIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ

W minionym roku uruchomiono 7 mikroinstalacji fotowoltaiki o mocy 49,5 kWp, o łącznej wartości instalacji 1 478 331,59 zł.

Mikroinstalacje uruchomione zostały w następujących budynkach:

- Katowice: ul. Bankowa 14; Grażyńskiego 53; Paderewskiego 32, Bankowa 11 a (CINiBA)
- Sosnowiec: Dom Studenta nr 3;
- Chorzów: budynek H;
- Cieszyn: Niemcewicz 6.

Obecnie Uniwersytet dysponuje już 9 mikroinstalacjami (w 2021 roku objęto nimi budynek DS. UŚKA w Cieszynie na ul. Bielskiej 66, a w 2022 roku budynek DS7 na ul. Studenckiej 16 w Ligocie). W trakcie realizacji są 3 kolejne mikroinstalacje w obiektach: ul. Bankowa 11b w Katowicach, ul. Grota Roweckiego 5 oraz ul. Będzińska 39 w Sosnowcu. Zgodnie z deklaracją wykonawcy prace rozpoczną się w marcu 2024 roku.

Dodatkowo w minionym czasie przeprowadzono audyt charakterystyki zużycia energii elektrycznej i ciepłej w obiektach uczelni. Na podstawie wyników rozpoczęto realizację zadania optymalizacji taryf dystrybucji energii elektrycznej oraz taryf na ciepło systemowe. Zadanie realizowane jest na podstawie umowy przez firmę zewnętrzną, która przedstawi rekomendacje do dalszych działań w tym zakresie.

• W ZAKRESIE OSZCZĘDZANIA WODY

W ubiegłym roku zamontowano urządzenia typu perlator oraz urządzenia optymalizujące zużycie wody w spłuczkach w obiektach: Dom Asystenta nr 3 w Katowicach (ul. Paderewskiego 32) oraz w obiekcie DSN w Cieszynie (ul. Niemcewicz 8). Są to kolejne realizacje tego typu – w obiektach Osiedli Akademickich w Katowicach i Sosnowcu takie urządzenia są stosowane od wielu lat, co sprzyja zmniejszeniu zużycia wody, szczególnie

w ogólnodostępnych węzłach sanitarnych. W bieżącym roku (obecnie) analizujemy zużycie wody w budynkach dydaktycznych – dalsze modernizacje będą realizowane kolejno w zależności od zużycia.

• **DZIAŁANIA BEZPOŚREDNIE W MIKROSKALI**

Wyprzedzając zalecenia rządu RP w zakresie oszczędności energii elektrycznej w obiektach użyteczności publicznej, uczelnia podjęła wcześniejsze działania mające na celu obniżenie kosztów funkcjonowania obiektów poprzez zmniejszenie zużycia mediów. W jednostkach administracyjnych UŚ wyłoniono osoby odpowiedzialne za wdrażanie na poziomie biura/działu/wydziału/innej jednostki zmian wynikających z kryzysu energetycznego oraz klimatycznego. Dodatkowo, pod koniec ubiegłego roku, odbyło się spotkanie z kierownikami organizacyjnymi wydziałów oraz administratorami budynków, na którym omówiony został zakres działań w tym zakresie. W większości budynków zrealizowano bądź realizuje się na bieżąco następujące zadania:

- wymiana źródeł światła – montaż nowych lamp LED w remontowanych pomieszczeniach dydaktycznych oraz biurowych;
- ograniczenie oświetlenia w obiektach do minimum zwłaszcza w porze dziennej;
- ograniczenie odbiorników prądu używanych sporadycznie, jak bojlera, podgrzewacze, kaloryfery elektryczne, ładowarki techniczne, rzadko używany sprzęt AGD;
- ograniczenie do minimum oświetlenia pomieszczeń technicznych, piwnicznych, magazynowych, garażowych i wszystkich pomocniczych;
- wyłączenie sterowania automatycznego drzwi w budynkach, w których jest kilka wejść;
- po zakończeniu pracy i zajęć w ciągach komunikacyjnych, korytarzach, WC, wyłączane jest światło;
- wymiana ponad 1300 szt. opraw tradycyjnych oraz opraw sodowych oświetlenia zewnętrznego na ledowe;
- ograniczenie oświetlenia gablot, elewacji, wejść technicznych i piwnicznych;
- montaż opraw ledowych z czujnikami ruchu w ciągach komunikacyjnych zewnętrznych;
- montaż czujników ruchu włączania światła w toaletach, korytarzach i klatkach schodowych;
- montaż sterowników czasowych do sterowania oświetleniem informacyjno-reklamowym na zewnątrz budynków.

KREOWANIE ZIELONEJ I BŁĘKITNEJ PRZESTRZENI NA OBSZARZE UCZELNI ORAZ W JEJ OTOCZENIU

- **PROTOTYP URBANISTYCZNY – TESTOWE WDROŻENIE ZAŁOŻEŃ W KAMPUSIE KATOWICKIM I NAGRODA KOMISJI EUROPEJSKIEJ W KONKURSIE MOBILITYACTION**

Projekt prototypowania przestrzeni nad Rawą otrzymał główną nagrodę Komisji Europejskiej w konkursie MobilityAction. Nagrodę przyznawaną za rozwiązania w zakresie zrównoważonej mobilności wręczono 23 marca 2023 roku [podczas ceremonii zorganizowanej w Gandawie w Belgii](#).

Nagrodzony projekt prowadzony był od września 2022 roku przez Uniwersytet Śląski i Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię przy wsparciu Miasta Katowice i uczelni Konsorcjum Akademickiego – Katowice Miasto Nauki. Jednym z jego zamierzeń było poszukiwanie zrównoważonych rozwiązań miejskich, które w przyszłości przyczynią się do stworzenia Zielonej Strefy Nauki. Nagrodę odebrał przewodniczący GZM Kazimierz Karolczak wraz z rektorem UŚ prof. Ryszardem Koziołkiem. Towarzyszyli im przedstawiciele Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, Uniwersytetu Śląskiego oraz Urzędu Miasta Katowice.



Prototyp wykonywali studenci i pracownicy Uniwersytetu Śląskiego według projektu architektów: Pawła Jaworskiego, Aleksandry Hantkiewicz-Lejman, Michała Zarzeckiego oraz pełnomocniczki Rektora UŚ ds. Strefy Nauki. Prototyp został w całości sfinansowany przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię (kwota finansowania: 159 tys. zł). Projekt prototypowania przestrzennego na terenie UŚ na podstawie rozwiązań wypracowanych w ramach

spotkań Metropolitalnej Szkoły Prototypowania. Więcej informacji o prototypie urbanistycznym dostępnych jest dostępnych na stronach: us.edu.pl/multimedia/zmieniamy-rawe/ oraz us.edu.pl/multimedia/kontynuacja-prac-nad-prototypowaniem-przestrzeni-nad-rawa/.

- **NAGRODA TOWARZYSTWA URBANISTÓW POLSKICH W XVII KONKURSIE TOWARZYSTWA URBANISTÓW POLSKICH NA NAJLEPIEJ ZAGOSPODAROWANĄ PRZESTRZEŃ PUBLICZNĄ 2023 ROKU**

Prototyp urbanistyczny na terenie kampusu katowickiego otrzymał nagrodę specjalną w XVII Konkursie Towarzystwa Urbanistów Polskich na Najlepiej Zagospodarowaną Przestrzeń Publiczną 2023 roku Projekt „Laboratorium Rawa” został doceniony przez jury konkursowe za innowacyjne podejście oraz prototypowanie przestrzeni publicznej, polegające na wdrażaniu tymczasowych rozwiązań, ocenianych pod kątem zastosowania i funkcjonalności. Podejście to, nie tylko w przypadku „Laboratorium Rawa”, ale i innych

projektów wpisujących się w ideę prototypowania, uwzględnia redukcję kosztów, zaangażowanie różnych grup użytkowników oraz ciągłą obserwację przestrzeni, umożliwiając dostosowywanie zagospodarowania do bieżących potrzeb społeczności. Zdaniem polskich urbanistów „Laboratorium Rawa” wyróżnia się kompleksowością przekształceń, obejmując bulwar nadrzeczny, przestrzeń kampusu, ciągi komunikacyjne i tereny zielone. Nagroda została przyznana w celu promowania metody prototypowania jako alternatywy dla tworzenia monumentalnych przestrzeni, umożliwiającej testowanie zmian bez długotrwałych zobowiązań. „Laboratorium Rawa” to nie tylko koncepcja przestrzeni, ale także harmonijnego środowiska sprzyjającego interakcji i współpracy między społecznością akademicką a lokalną. Więcej o nagrodzie: tup.org.pl/konkurs-na-najlepiej-zagospodarowana-przestrzen-publiczna/.



- **OPRACOWANIE ZAŁOŻEŃ I REKOMENDACJI DLA ZIELENEJ STREFY NAUKI ORAZ DZIAŁANIA W KIERUNKU POZYSKANIA FUNDUSZY**

W 2023 roku m.in. w ramach projektu konsolidacji uczelni oraz w wyniku szeregu konsultacji specjalistycznych i społecznych opracowano założenia i rekomendacje do planowanej w otoczeniu Uniwersytetu Zielonej Strefy Nauki. Wstępne założenia i plan dalszych działań dostępne są pod adresem: issuu.com/universytetslaski/docs/zielona_strefa_nauki_emnk_2024.

W wyniku wypracowanych założeń Uniwersytet Śląski, wspólnie m.in. z Urzędem Miasta Katowice oraz Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią, pojął starania o pozyskanie finansowania dla dalszych koncepcji przestrzennych zagospodarowania terenów Uniwersytetu oraz bulwarów Rawy. W 2023 roku złożono wniosek pn. Katowice Green Area of Science o finansowanie działań ze środków Unii Europejskiej w ramach European Urban Initiative. Wyniki konkursu będą znane wiosną.

- **PRACE NAD PLANEM ZAGOSPODAROWANIA KAMPUSU W KATOWICACH**

W 2023 roku rozpoczęto prace nad koncepcją zagospodarowania terenu głównego kampusu katowickiego. Głównym celem opracowania jest uporządkowanie i wytworzenie spójnej plastycznie, urbanistycznie i architektonicznie przestrzeni kampusu, która będzie korespondować ze swoim miejskim otoczeniem. Ponadto kluczowymi celami operacyjnymi opracowania będą:

- 1) pogłębione założenia Zielonej Strefy Nauki ze szczególnym uwzględnieniem badań socjologicznych i prototypowania form aktywności społecznej oraz koncepcyjnych prac projektowych prowadzonych do chwili obecnej;
- 2) ograniczenie i uporządkowanie komunikacji kołowej na terenach objętych opracowaniem oraz jej czytelna separacja od komunikacji pieszej;
- 3) wprowadzenie i rozwój na terenie opracowania nowych form aktywności uniwersyteckiej i miejskiej;
- 4) implementacja na terenach opracowania szeregu rozwiązań proekologicznych z zakresu: architektury, inżynierii materiałowej, biotechnologii i architektury

zieleni, które wpłyną na stworzenie 100% lokalnej retencji wody opadowej; oszczędność energetyczną; ograniczenie zanieczyszczania powietrza; ograniczenia efektu tzw. „miejskiej wyspy ciepła”.

• HARMONIJNY ROZWÓJ TERENÓW UNIwersYTETU

Rekomendacje dotyczące pielęgnacji terenów zielonych

W 2023 roku w trosce o spójny wizerunek Uniwersytetu w Centrum Promocji UŚ opracowano we współpracy merytorycznej z prof. dr hab. Edytą Sierką (Wydział Nauk Przyrodniczych) dokument dotyczący czynności związanych z pielęgnacją biologicznie czynnych terenów zielonych na terenie Uniwersytetu Śląskiego. Zalecenie wdrażane są przez działy administracyjno-gospodarcze we wszystkich kampusach. Dokument zawiera rekomendacje m.in. w zakresie okresu i sposobu koszenia trawników (w tym używanego sprzętu), zabiegów pielęgnacyjnych roślinności, katalog chwastów wskazanych do usuwania.

Efekty prototypowania

Mając na względzie równy rozwój poszczególnych kampusów Uniwersytetu Śląskiego, efekty zrealizowanych prototypów na terenie kampusu katowickiego będą służyły jako rekomendacje dla innych przestrzeni akademickich, planowane są też dalsze etapy prototypowania na innych terenach Uniwersytetu. Elementy mobilne zakupione na potrzeby prototypów zostały częściowo rozdysponowane na wydziały i planowane jest dalsze rozwijanie lekkiej infrastruktury we wszystkich kampusach. Bieżące konsultacje oraz diagnozowanie potrzeb w poszczególnych kampusach będzie dalej prowadzone zarówno wśród wszystkich użytkowników naszych kampusów, szczególnie jednak wśród studentów i studentek oraz pracowników i pracowniczek UŚ.

Konsultacje eksperckie

W minionym roku przeprowadzono otwarte konsultacje eksperckie, dotyczące terenów zewnętrznych Uniwersytetu, m.in. warsztaty z Michałem Sikorskim (architektem i autorem książki „Przestrzenie uniwersytetu”, współodpowiedzialnym za realizację planu wieloletniego Uniwersytetu Warszawskiego) oraz [dr Jordanem Laceyem z Uniwersytetu RMIT](#) w Melbourne (Australia), który był gościem Wydziału Humanistycznego na zaproszenie dr Małgorzaty Kądzioły oraz Zespołu Badawczego Teorii i Historii Kultury z Instytutu Nauk o Kulturze UŚ w ramach programu „Metropolitalny Fundusz Wspierania Nauki” w latach 2022–2024.

PRZEKAZANIE BUDYNKÓW UNIwersYTECKICH

W 2023 roku Uniwersytet Śląski przekazał nabywcom 2 budynki:

- o 28.02.2023 protokolarnie przekazano nabywcy (Sąd Rejonowy Katowice Zachód) obiekt przy Pl. Sejmu Śląskiego 1 – kwota transakcji 27 000 000,00 zł;

- o 12.05.2023 protokolarnie przekazano nabywcy (Deco 1 Sp. z o.o) nieruchomość przy ul. Bytkowskiej 1b – kwota transakcji 10 000 000,00 zł.

NOWE PRZESTRZENIE UNIwersYTETU

- **ZAKOŃCZENIE PRZEBUDOWY I REMONTU BUDYNKU PRZY UL. BANKOWEJ 5 W KATOWICACH NA POTRZEBY spinPLACE**

W grudniu 2023 roku zakończono kluczowe prace związane z renowacją zabytkowej siedziby budynku przy ul. Bankowej 5 w Katowicach (dawna siedziba Narodowego Banku Polskiego, przekazana Uniwersytetowi w 2006 roku). W budynku niebawem otwarta zostanie siedziba spinPLACE – centrum kreatywności i coworkingu, mająca na celu rozwój przedsiębiorczości w Uniwersytecie.



Jej nazwa odwołuje się do popularnych w obszarze przedsiębiorczości akademickiej pojęć *spin-out* i *spin-off* oznaczających spółki powstałe na bazie prowadzonych na uczelni badań. Wnętrza zostały zaprojektowane (pod nadzorem konserwatorskim) z myślą o sprzyjaniu realizacji inicjatyw podejmowanych przez uczestników śląskiego ekosystemu innowacji – członków wspólnoty akademickiej, przedsiębiorców i przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego.



Przede wszystkim jednak spinPLACE będzie służyło integracji wszystkich osób kształcących się i pracujących w Uniwersytecie Śląskim, m.in. dzięki utworzonej tam sali do pracy własnej i grupowej w otwartej przestrzeni coworkingowej, poddasza zaadaptowanego na potrzeby klubu akademickiego oraz zaadoptowanego dziedzińca wewnętrznego, sal konferencyjnych i warsztatowych. W budynku znajduje się też nowa siedziba dla mediów studenckich wraz z wyposażonym studiem radiowym i telewizyjnym, które będą służyły w miarę dostępności całej społeczności UŚ. Ponadto, w spinPLACE utworzono tzw. klub profesorski, w którym możliwe będą zarówno indywidualne spotkania, jak i w miarę dostępności organizacja spotkań oficjalnych.



Stają opiekę nad spinPLACE i realizowanymi tam projektami będą pełniły jednostki Uniwersytetu odpowiedzialne za integrację działań badawczych i dydaktycznych z otoczeniem społeczno-gospodarczym: Biuro Współpracy z Gospodarką, Biuro Karier, Biuro Rzeczników Patentowych i SPIN-US sp. z o.o. – spółka celowa UŚ.

Przestrzenie spinPLACE będą dostępne dla pracowników i studentów, zarówno na potrzeby własnej pracy kreatywnej i naukowej, do codziennego przebywania, jak i do organizacji wydarzeń akademickich. Przestrzeń spinPLACE umożliwi korzystanie między innymi z przestrzeni networkingowych, konferencyjnych, a także miejsc spotkań pozwalających na organizację różnego rodzaju wydarzeń i inicjatyw.

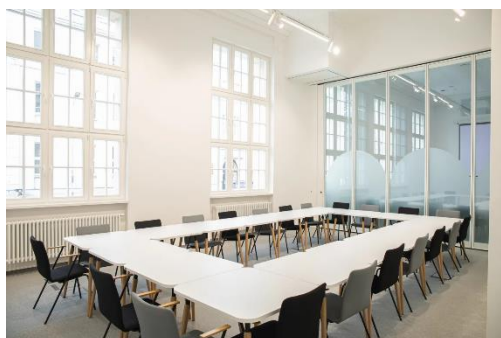
Pytania dotyczące możliwości rezerwacji i korzystania ze spinPLACE prosimy przekazywać na adres e-mail: transfer@us.edu.pl. Szczegółowe zasady udostępniania przestrzeni znajdują się niebawem na stronie projektu.

Z uwagi na założenia projektu, dzięki któremu możliwe było sfinansowanie spinPLACE, jego przestrzenie będą też wynajmowane komercyjnie. Uniwersytet zyska dzięki temu dodatkowe źródło dochodu.

Oprócz funkcji integrującej naszą wspólnotę w założeniach projektowych spinPLACE jest miejscem prezentacji wyników badań i promocji innowacyjnych rozwiązań; kreatywnego sieciowania, twórczych i artystycznych działań oraz spotkań; inkubacji spółek *spin-off* oraz *start-up*; organizacji warsztatów i prototypowania projektów.

W ramach bieżącej działalności w spinPLACE realizowanych będzie 6 inicjatyw:

- *Silesia Design School* – obejmuje wsparcie współpracy pomiędzy jednostkami naukowymi a przedsiębiorcami w zakresie innowacji i transferu technologii oraz w wypracowywaniu konkretnych efektów wdrożeniowych. Realizacja tych celów będzie mieć miejsce poprzez bank wyzwań społecznych oraz cykliczne spotkania w formule science to business.
- *Spin Business Accelerator* – na inicjatywę składają się: szkoła przedsiębiorczości i projektowania oraz punkt konsultacyjny przedsiębiorczości akademickiej, mające na celu stworzenie przyjaznego środowiska do pierwszego kontaktu na płaszczyźnie nauka – biznes, podnoszenie kompetencji, stworzenie możliwości stworzenia pierwszego portfolio zaprojektowanych rozwiązań dla realnie istniejącej firmy.
- *Start-ups Mill* – to przede wszystkim spotkania tematyczne w formule hybrydowej – Mentor Club – mające na celu podniesienie poziomu wiedzy w zakresie przedsiębiorczości oraz procesu ochrony własności intelektualnej.
- *3D Prototyping Centre* – to zaplecze technologiczne spinPLACE. W strukturze centrum zintegrowane zostaną kompetencje produkcyjne z zakresu m.in. mechaniki, elektroniki, informatyki, inżynierii materiałowej czy systemów teleinformatycznych. W ramach działalności centrum planowana jest Akademia Prototypowania obejmująca cykl szkoleń tematycznych z procesów drukowania addytywnego na poziomie podstawowym oraz zaawansowanym.



- *R&D Fuse* – łączenie pomysłów z zakresu badań i rozwoju w nowe idee; swoboda organizowania spotkań i wspólnej pracy nad zadaniami grupowymi, problemami projektowymi, koncepcjami, aktualnymi zagadnieniami, kierowana głównie do studenckich kół naukowych. Prace mogą być realizowane w sposób nieskrępowany i niekierowany lub pod nadzorem czy też w konsultacji z obecnymi na miejscu trenerami i instruktorami. Kluczowe będzie tu zderzanie różnych punktów widzenia, doświadczeń, specjalistycznej wiedzy.
- *Science Cafe* – umożliwienie organizacji wykładów, prelekcji, prezentacji, pokazów, wystaw, seansów, spotkań autorskich i dyskusji naukowych, popularnonaukowych i społecznych. Inicjatywa Science Cafe ma sprzyjać rozwojowi kultury studenckiej i akademickiej.



Przebudowa i odnowienie pomieszczeń budynku oraz jego zewnętrznej elewacji wraz z dostosowaniem do potrzeb osób z niepełnosprawnościami zrealizowane zostało w ramach projektu „spinPLACE – centrum kreatywności i coworkingu”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego

Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa I Nowoczesna Gospodarka Działanie 1.4 Wsparcie ekosystemu innowacji poddziałanie: 1.4.2. Wsparcie regionalnych oraz lokalnych centrów kreatywności i innowacji. Kwota przyznanego dofinansowania to 25.308.651,13 zł.

Jako centrum kreatywności i coworkingu spinPLACE stanie się elementem wszechstronnego kształcenia, między innymi w zakresie umiejętności miękkich i praktycznego przygotowania młodych ludzi do tworzenia własnych miejsc pracy. Będzie miejscem pracy grupowej, wykładów popularnonaukowych, ośrodkiem treningu przedsiębiorczości i biznesu. Publiczny charakter przestrzeni oraz organizowane w niej wydarzenia mają sprzyjać wymianie myśli i doświadczeń.

Informacje o spinPLACE dostępne są na stronie internetowej: spinplace.eu.

Zaproszenie na oficjalne otwarcie przestrzeni spinPLACE które odbędzie się w dniu 27 lutego o godz. 11.00, kierowane jest do wszystkich członków naszej społeczności akademickiej. Serdecznie zapraszamy!

● INWESTYCJE Z FUNDUSZU SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI

Od kilku dekad kolejne władze Uniwersytetu Śląskiego bezskutecznie starały się zdobyć środki na nowe inwestycje dla badań i kształcenia w obszarze nauk chemicznych i przyrodniczych. Dzięki intensywnej i wpływowej obecności Uniwersytetu Śląskiego w przestrzeni publicznej (m.in. poprzez kolejne edycje Śląskiego Festiwalu Nauki oraz skuteczną aplikację o tytuł Europejskiego Miasta Nauki), a przede wszystkim uporczywemu i skutecznemu przekonywaniu decydentów w regionie o kluczowej dla przyszłości województwa śląskiego roli nauki i edukacji wyższej, udało się pozyskać bezprecedensową kwotę na inwestycje dla Uniwersytetu Śląskiego.

W programie regionalnym „Fundusze Europejskie dla Śląskiego na lata 2021–2027” (FESL), zatwierdzonym przez Komisję Europejską, znajdują się trzy projekty inwestycyjne Uniwersytetu Śląskiego:

- Śląskie Interdyscyplinarne Centrum Chemii (ŚICCh),
- Centrum Biotechnologii i Bioróżnorodności,
- SPIN-ART – Centrum Edukacji Artystycznej i Kulturalnej UŚ.

Inwestycje te zostały umieszczone na opublikowanej w ramach programu liście planowanych operacji o znaczeniu strategicznym, a łączna wartość ich dofinansowania wynosi blisko **346,5 milionów zł**.

13 lutego 2024 roku Zarząd Województwa Śląskiego podjął decyzję o pozytywnej ocenie złożonego w październiku 2023 roku pierwszego z trzech wniosków o dofinansowanie – dla realizacji projektu Śląskie Interdyscyplinarne Centrum Chemii (ŚICCh) w ramach Działania FESL.10.13. Infrastruktura szkolnictwa wyższego na potrzeby transformacji. Przyznano



dofinansowanie w wysokości **190 milionów zł**. Projekt ten jest w fazie realizacji od 2022 roku. W pierwszym półroczu 2023 roku kontynuowano prace projektowe, których zakończenie planowane jest na II kwartał roku 2024 (wizualizacja). Uzgodniono i zaakceptowano koncepcję projektową budowy ŚICCh oraz projekt rozbiórek obiektów kolidujących z inwestycją. Opracowano projekty przebudowy sieci oraz gospodarki zielenią, uzyskano decyzję zatwierdzającą dokumentację geologiczną oraz decyzję zezwalającą na wykonanie robót rozbiórkowych obiektów kolidujących z inwestycją. Przygotowano Kartę informacyjną przedsięwzięcia na potrzeby uzyskania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych. Równolegle prowadzone są pozostałe prace projektowe w zakresie projektu budowlanego i wykonawczego. Zakończenie robót budowlanych i całości inwestycji zaplanowano na koniec 2027 roku.

Wnioski o dofinansowanie realizacji pozostałych inwestycji planowane są do złożenia w 2024 roku zgodnie z harmonogramem naboru instytucji zarządzającej FESL.

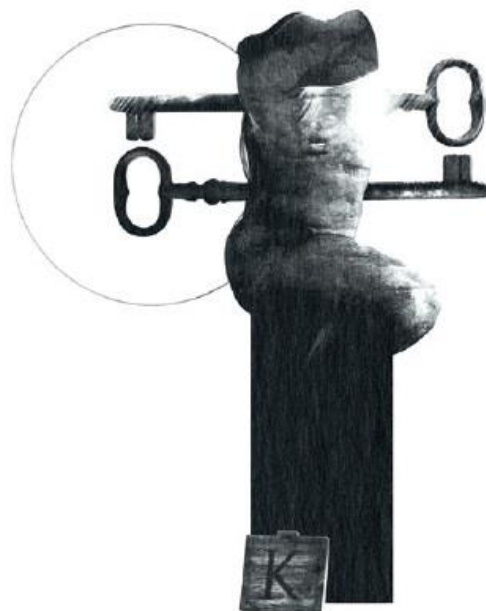
Na potrzeby budowy Centrum Biotechnologii i Bioróżnorodności w roku 2023 wybrano wykonawcę dokumentacji projektowej w wyniku drugiego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na realizację prac projektowych.

Obecnie trwają prace nad opracowaniem inwentaryzacji architektoniczno-konstrukcyjnej i instalacyjnej istniejących obiektów i urządzeń wraz inwentaryzacją zagospodarowania terenu. Rozpoczęto również prace związane z opracowaniem koncepcji programowo-przestrzennej wraz z wizualizacjami. Zakończenie prac projektowych planowane jest w 2025 roku.

W trzeciej inwestycji – SPIN-ART trwają prace związane z wyłonieniem wykonawcy na opracowanie wielobranżowej dokumentacji projektowej.

Obszar: TRZECIA MISJA UNIwersYTETU

**Najważniejsze działania w zakresie
współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym,
budowania wpływu społecznego,
wzmocnienia widzialności oraz
podtrzymywania tradycji akademickich**



EUROPEJSKIE MIASTO NAUKI KATOWICE 2024

O działaniach realizowanych w ramach tytułu Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 informujemy regularnie, dlatego w podsumowaniu przedstawiamy wybór informacji dotyczących Uniwersytetu Śląskiego na podstawie działań w 2023 roku.

• WEEKEND OTWARCIE EUROPEJSKIEGO MIASTA NAUKI KATOWICE 2024

W dniach 9–11 grudnia 2023 otwarto całoroczny program obchodów EMNK 2024. W ramach Weekendu Otwarcia odbył się 7. Śląski Festiwal Nauki KATOWICE w Międzynarodowym Centrum Kongresowym oraz widowisko artystyczno-naukowe KATOPOLIS w Spodku. Relacje z wydarzeń:

- [7. Śląski Festiwal Nauki](#)
- [Widowisko otwarcia – KATOPOLIS](#)

• EUROSCIENCE OPEN FORUM 2024

W minionym roku, w porozumieniu z Komisją Europejską oraz organizacją Euroscience, prowadzono prace programowe oraz uruchomiono nabór zgłoszeń (pozyskano blisko 400 propozycji wystąpień). Więcej informacji o konferencji na stronie EuroScience Open Forum 2024 (esof.eu).

• ZWIĘKSZENIE SUBWENCJI DLA UŚ W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ EMNK 2024

Starania Uniwersytetu Śląskiego w obszarze wpływu społecznego zostały dostrzeżone przez Ministerstwo, które w związku z realizacją zadań wynikających z roli lidera Europejskiego Miasta Nauki w listopadzie 2023 roku przyznało Uniwersytetowi jednorazowe zwiększenie wysokości subwencji w kwocie 2 mln zł.

Zwiększone środki umożliwią realizację następujących inicjatyw własnych Uniwersytetu Śląskiego: program poprawy warunków studiowania w Uniwersytecie Śląskim w formie budżetu obywatelskiego dla studentów i doktorantów, program dofinansowania indywidualnej działalności pracowników Uniwersytetu w obszarze upowszechniania nauki, program inicjatyw pracowniczych oraz rezerwa organizacyjna na potrzeby EMNK i ESOF. Programy zostaną uruchomione w drugim kwartale 2024 roku.

• FINANSOWANIE EMNK 2024

1. Fundusze europejskie

W ramach przygotowań do obchodów Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 złożono w minionym roku 3 wnioski o dofinansowanie przez Komisję Europejską projektów z programu Horyzont Europa. Wartość dofinansowania w kwocie ok. 9,5 mln zł obejmuje:

- całoroczny program wydarzeń tematycznych oraz organizację konferencji ESOF 2024, a także promocję i komunikację o EMN i działania w obszarze zielonej strefy nauki (Uniwersytet Śląski jest partnerem projektu, reprezentując Konsorcjum, a liderem jest Miasto Katowice);

- o konkurs European union contest for early-career researchers EU TALENTON 2024 dla ponad 100 młodych naukowców z 42 krajów;
- o konkurs European Union Contest for Young Scientists (EUCYS) 2024 dla ponad 100 przedstawicieli młodzieży z 42 krajów prezentujących swoje projekty naukowe.

2. Wsparcie Województwa Śląskiego

Sejmik Województwa Śląskiego przegłosował w roku 2023 na wniosek Rektora Uniwersytetu Śląskiego uchwały zabezpieczające środki finansowe w łącznej kwocie 15 mln zł w podziale na lata 2023-2025 dla dofinansowania realizacji przez Konsorcjum działań w ramach Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024. Obecnie trwa procedura zawierania umów dotacyjnych przez uczelnie-członków Konsorcjum z Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego. Uniwersytet Śląski jako lider przedsięwzięcia podpisał umowę na kwotę 8 mln 40 tys. zł, w ramach której zrealizuje działalność własną Uniwersytetu Śląskiego oraz część zadań w imieniu całego Konsorcjum, występując w roli lidera (w tym m.in. działania upowszechniające śląską naukę, wspólne wydarzenia strategiczne oraz produkcję materiałów). Zgodnie z umową wsparcie finansowe Województwa Śląskiego dotyczy zadań województwa w postaci upowszechniania i pomnażania osiągnięć nauki i kultury oraz działania na rzecz społeczności regionalnych poprzez organizację przedsięwzięć w ramach Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024. Finansowanie obejmuje m.in. program obchodów całorocznych w ramach pasma 50 Tygodni, pasma Miasto-Region-Akademia, program nauczyciele-nauczycielom, pasmo Młodych w Mieście Nauki, działania upowszechniające działalność badawczą i dydaktyczną, twórczość artystyczną oraz aktywność uczelni, zadania związane z przygotowaniem koncepcji zielonej strefy nauki oraz sieciowego centrum nauki, działalność w obszarze citizen science oraz inne wynikające z programu EMNK 2024 w obszarze działań Uniwersytetu Śląskiego.

3. Wsparcie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia zadeklarowała wsparcie finansowe w kwocie 5 mln zł na realizację przez Konsorcjum działań w ramach Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024. Z tej kwoty 3 mln zł zostaną przeznaczone na Program Naukowy dla Śląska, w ramach którego pracownicy UŚ będą mogli aplikować o środki na badania naukowe. Ponadto spodziewamy się kwoty 340 tys. zł na działania bezpośrednio Uniwersytetu Śląskiego w EMNK 2024, w tym granty naukowe dla studentów, działania Młodych z UŚ w Mieście Nauki. Obecnie trwa procedura zawarcia umów dotacyjnych przez uczelnie-członków Konsorcjum z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią.

4. Wsparcie Miasta Katowice

Miasto Katowice zadeklarowało w ubiegłym roku wsparcie finansowe w kwocie 100 tys. zł na realizację przez Uniwersytet Śląski działań upowszechniających w przestrzeni KatoScienceCorner, zlokalizowanej przy Rynku w Katowicach. Wsparcie w formie dotacji pozwoli na sfinansowanie aktywności pracowniczek i pracowników UŚ w prezentowaniu wyników swoich badań naukowych w przestrzeni miejskiej skierowanej do mieszkańców miasta. Obecnie trwa procedura zawarcia umowy dotacyjnej z Miastem Katowice.

W 2023 roku Uniwersytet Śląski zakończył również realizację badań zleconych przez Urząd Miasta na rzecz diagnozy potrzeb mieszkańców Katowic w związku z działaniami EMNK 2024, na kwotę 100 tys. zł. Zamówiony przez Miasto raport pod tytułem: „Zastosowanie nauk społecznych w ocenie potencjału przyrodniczego okolic Rawy w aspekcie planowanych zmian, zapewniających podniesienie jakości życia w Katowicach oraz zidentyfikowanie znaczenia przestrzeni wokół Rawy jako miejsca łączącego społeczność miasta i środowisko akademickie” został opracowany przez zespół pracowników Wydziału Przyrodniczego oraz Wydziału Nauk Społecznych.

5. Sponsorzy komercyjni

Do współpracy w inicjatywach Europejskiego Miasta Nauki zapraszani są też przedstawiciele otoczenia gospodarczego. W biurze organizacyjnym EMNK UŚ powołano koordynatorkę ds. fundraisingu. Od roku 2023 prowadzone są starania o pozyskanie sponsorów i partnerów z otoczenia gospodarczego.

• MATERIAŁY I KALENDARZ

Dotychczasowe działania informujące o Mieście Nauki dostępne są pod adresem: miastonauki.pl. W najbliższych dniach uruchomiona zostanie strona zawierająca pełne informacje o programie EMNK.

[Materiały oficjalne o EMNK 2024](#) do wykorzystywania na potrzeby własnej pracy naukowej, dydaktycznej i popularyzatorskiej są dostępne dla pracowników UŚ w serwisie ISSUU. Materiały są często aktualizowane pod tym samymi linkami, a baza uzupełniana o nowe opracowania. Obecnie dostępne są w dwóch wersjach językowych prezentacje i materiały programowe, opracowanie dotyczące Programu Naukowego dla Śląska, opracowanie dotyczące Zielonej Strefy Nauki, stylebook zawierający ustalenia w zakresie strategii komunikowania, systemy identyfikacji wizualnej EMNK i ESOF 2024 oraz księgi znaków.

Na obecnej stronie miastonauki.pl, oprócz informacji o programie, dostępne są [kalendarze elektroniczne](#), które można zintegrować z własnym kalendarzem, uzyskując bieżący dostęp do informacji o wydarzeniach.

ŚLĄSKI FESTIWAL NAUKI KATOWICE

7 edycja Festiwalu, która odbyła się w grudniu 2023 roku jednocześnie otwierała całoroczne obchody Europejskiego Miasta Nauki. Była to pierwsza edycja otwarta dla odwiedzających przez całe 3 dni. Festiwal odwiedziło w tym czasie blisko 69 tysięcy osób, a dodatkowe 9,5 tysiąca oglądało transmisję z 3 wybranych scen.

Statystyczne i filmowe podsumowanie tegorocznej edycji dostępne jest [na stronie Festiwalu](#).

• UDZIAŁ UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO

Spośród naszej społeczności blisko 1400 osób wzięło w nim aktywny udział, z czego:

- 397 nauczycielek i nauczycieli akademickich oraz studentki i studenci w charakterze prelegentów;
- 507 nauczycielek i nauczycieli akademickich oraz studentki i studenci w charakterze wystawców;
- 325 pracowniczek i pracowników niebędących nauczycielami akademickimi w zespole organizacyjnym i zespole informacyjnym;
- 8 nauczycielek i nauczycieli akademickich w roli kuratorów merytorycznych.

• WIDZIALNOŚĆ

Z analizy obecności w mediach przeprowadzonej w okresie od września do grudnia 2023 roku wynika, że informacje dotyczące Śląskiego Festiwalu Nauki najczęściej pojawiały się w mediach o zasięgu ogólnokrajowym (1 867 publikacji, co stanowi 62,0% wszystkich – pozostałe to publikacje w mediach o zasięgu regionalnym). W analizowanym okresie 16% publikacji eksponujących Śląski Festiwal Nauki znalazło się na pierwszych stronach gazet, stronach głównych portali, newsach dnia w radiowych i telewizyjnych serwisach informacyjnych oraz tytułach materiałów.

Jednocześnie diagnoza rozpoznawalności wydarzeń akademickich realizowanych przez uczelnie Konsorcjum w 2022 i 2023 roku wykazała jednoznacznie, że Śląski Festiwal Nauki jest kojarzony najbardziej z Uniwersytetem Śląskim jako liderem przedsięwzięcia.

• FINANSOWANIE 7. ŚFN I WIDOWISKA OTWARCIA EMNK – KATOPOLIS

7. Śląski Festiwal Nauki KATOWICE, podobnie jak w latach ubiegłych był finansowany przez:

1. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu Społeczna Odpowiedzialność Nauki (dofinansowanie projektu w kwocie 900 tys. zł – nr umowy OPUL/SP/0157/2023/01);

2. Województwo Śląskie w ramach dotacji w kwocie 600 tys. zł na realizację zadań podstawowych w postaci promowania kadr Uczelni, upowszechniania i pomnażania osiągnięć nauki i kultury, działania na rzecz społeczności regionalnych w celu umożliwienia organizacji Śląskiego Festiwalu Nauki KATOWICE;

3. Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię w ramach umowy o świadczenie usług promocyjnych w kwocie 598 900 zł;

4. Miasto Katowice w ramach umowy o świadczenie usług promocyjnych w kwocie 550 tysięcy zł;

5. 19 partnerów i sponsorów w łącznej kwocie 631 429,30 zł (firmy: REPLY, ING, Gaz System, PKO BP, Lasy Państwowe, ASTRA DENT, JSW, Sieć Badawcza Łukasiewicz, NAWA, PZU, Węglkokoks, Cecoforma reprezentując program Komisji Europejskiej,

DECATHLON, American Heart of Poland, PAIH, JAS-FBG, YUMENO, Koleje śląskie, EURO-KAS);

6. 17 podmiotów komercyjnych wykupujących usługi organizacji stanowiska, warsztatu lub wykładu w łącznej kwocie 36 531,50 zł;

7. 8 uczelni współorganizujących 7. ŚFN w łącznej kwocie 546.661,18 zł.

Widowisko otwierające obchody EMNK – KATOPOLIS było finansowane przez:

1. Województwo Śląskie w ramach dotacji w kwocie 700 tys. zł na realizację zadań w postaci upowszechniania i pomnażania osiągnięć nauki i kultury oraz działania na rzecz społeczności regionalnych poprzez organizację przedsięwzięć w ramach Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024;

2. Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię w ramach dotacji na zadania określone w art. 11 ust. 1 pkt 9 i 10 ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym, poprzez realizację wydarzenia otwierającego obchody Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 w kwocie 594 800 zł;

3. Miasto Katowice w ramach umowy o współorganizację w kwocie 59 tys. zł.

Dochód ze sprzedaży biletów na widowisko, po odliczeniu podatku oraz kosztów obsługi sprzedaży przez bileterię, został przekazany w kwocie 31.815,00 zł Krajowemu Funduszowi na rzecz Dzieci, celem organizacji programu wsparcia rozwoju naukowego dzieci z województwa śląskiego.

UNIwersytet ŚLĄSKI BADA ODRĘ

Katastrofa ekologiczna, która wystąpiła na Odrze w 2022 roku, nie pozostała bez wpływu na stan rzeki. Kierunki zmian ekosystemu rzeki to jedno z najciekawszych naukowo zagadnień, które absorbuje nie tylko naukowców, ale i szeroką opinię publiczną. Uniwersytet Śląski w Katowicach jest częścią zespołu badającego stan rzeki w ramach memorandum podpisanego przez marszałków 5 województw odrzańskich. Porozumienie marszałków i utworzenie międzywojewódzkiego interdyscyplinarnego zespołu naukowego umożliwiło realizację komplementarnych badań mających dostarczyć dane o stanie ekosystemu rzeki po katastrofie. Szczegółowe i wieloaspektowe analizy mają wskazać kierunki zachodzących zmian i posłużyć do zaplanowania działań naprawczych oraz prewencyjnych, a także określenia zakresu koniecznego monitoringu dla programu najkorzystniejszej odbudowy ekosystemu. Uniwersytet Śląski koordynuje badania śląskiego odcinka rzeki wraz z wybranymi dopływami.

Pozyskano na ten cel na rok 2023 dotację z województwa śląskiego w kwocie 262 000 zł. Pozwoliła ona na wykonanie badań dotyczących m.in. fito- i zooplanktonu oraz bentosu, analiz chemicznych i hydrologicznych, a także przygotowanie zbiorczego raportu dotyczącego aktualnego stanu rzeki i proponowanych działań.

Badania realizowane są przez zespół w składzie: dr hab. Edyta Sierka, dr hab. Damian Absalon, prof. UŚ, dr hab. Andrzej Woźnica, prof. UŚ, dr hab. Magdalena Matysik; dr hab.

Mariola Krodkiewska, prof. UŚ, dr hab. Aneta Spyra, prof. UŚ, dr Anna Cieplok, dr Marcin Lipowczan, mgr Aleksandra Rubin, mgr Joanna Barańska, dr inż. Marcin Libera; dr Anna Piekarska-Stachowiak, lic. Weronika Walkowiak (studentka aquamatyki), mgr Natalia Janczewska (doktorantka).

WPŁYW SPOŁECZNY BADAŃ FINANSOWANYCH Z IDB

Badania prowadzone w ramach Inicjatywy Doskonałości Badawczej niejednokrotnie mają charakter aplikacyjny, realnie wpływają na codzienne życie człowieka i determinują korzystne zmiany w społeczeństwie. Wnioski wyciągane podczas badań znajdują zastosowanie poza murami uczelni: przyczyniają się do poprawy jakości życia, zmniejszenia negatywnego wpływu działalności człowieka na środowisko naturalne, a także wpływają na poprawę kondycji psychofizycznej ludzi.

Przykładem są badania prowadzone przez dr Edytę Charzyńską, prof. UŚ (WNS), realizowane w ramach konkursu „Swoboda badań”. Podjęła ona temat uzależnienia od jedzenia, zwracając uwagę na skalę tego zjawiska i wyjaśniając jego przyczyny: [Jedzenie jak narkotyk – wywiad z dr Edytą Charzyńską, prof. UŚ](#).

W ramach konkursu „Zielony Horyzont” przywołać należy projekt dra hab. Roberta Krzysztofika, prof. UŚ (WNP), który badał wpływ długotrwałej emisji zanieczyszczeń pochodzących z hut metali niezależnych na środowisko naturalne i zdrowie ludzi z uwzględnieniem skutków społeczno-kulturowych, bazując na terenie byłej huty „Szopienice”: [Wpływ długotrwałej emisji zanieczyszczeń – środowiskowe, zdrowotne i społeczno-kulturowe skutki hutnictwa metali nieżelaznych](#).

Kolejnym przykładem są badania prof. dra hab. inż. Jarosława Polańskiego (WNST), który we współpracy międzynarodowej koncentrował się na poszukiwaniu coraz lepszych rozwiązań w dziedzinie magazynowania energii chemicznej, w tym wykorzystując odpady po produkcji aluminium: [Odpadowy wermikulit jako macierz nowego systemu magazynowania energii](#).

Dr Karolina Leksy (WNS) w ramach konkursu „Horyzont Postcovidowy” badała zdrowie oraz radzenie sobie ze stresem dyrektorów i wicedyrektorów szkół w czasie pandemii: [Alfabetyzm zdrowotny dyrektorów/wicedyrektorów szkół w czasie pandemii COVID-19](#).

WSPÓŁPRACA REGIONALNA I PONADREGIONALNA

• CZŁONKOSTWO W OBSERWATORIACH

Uniwersytet Śląski realizował w minionym roku pracę w ramach 3 obserwatoriów:

1. [Obserwatorium Procesów Miejskich i Metropolitalnych](#) – działalność Obserwatorium skupiała się w 2023 roku na diagnozie stanu współpracy w środkowoeuropejskich obszarach metropolitalnych ze szczególnym uwzględnieniem Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (GZM). Działania te są realizowane w ramach

projektu o nazwie „Wzmacnianie współpracy i metropolitalnego współzrządzenia w Europie Środkowej” (MECOG-CE) finansowanego z programu INTERREG.

Zespołowi Obserwatorium udało się zgromadzić łącznie blisko 50 przykładów tego, jak można wspierać współpracę jednostek samorządowych w wielu domenach od kultury i turystyki po wykorzystanie sztucznej inteligencji. Zgromadzone dobre praktyki współpracy pochodzące z siedmiu środkowoeuropejskich obszarów metropolitalnych (Turyn, Berlin, Stuttgart, Ostrawa, Brno, Warszawa, Metropolia GZM) otwierają drogę do wzajemnego uczenia i czerpania ze swoich doświadczeń, mimo zróżnicowanego poziomu instytucjonalizacji i umocowania prawnego metropolii w poszczególnych państwach. Te i inne badania prowadzone w Obserwatorium wpisują się w misję wspierania samorządów poprzez dostarczanie rzetelnych danych i wiedzy na temat procesów zachodzących w konurbacji górnośląskiej.

Prowadzone w Obserwatorium badania pokazują możliwe kierunki tej ewolucji, co pozwoliło włączyć się Obserwatorium w prace nad nową strategią rozwoju GZM.

Wyniki pierwszej fazy projektu MECOG-CE zostaną zaprezentowane 20 marca w ramach Tygodnia Miasta, jednego z 50 tygodni tematycznych Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 (EMNK). Nie wyczerpuje to jednak zakresu badań Obserwatorium Procesów Miejskich i Metropolitalnych, które często odpowiadają na konkretne potrzeby samorządów, ale także Uniwersytetu Śląskiego, czego przykładem są realizowane z udziałem członków Obserwatorium prace nad koncepcją Wspólnego Centrum Nauki czy zdiagnozowanie oczekiwań mieszkańców Katowic względem programu obchodów EMNK 2024.

2. [Specjalistyczne Obserwatorium Nanotechnologii i Nanomateriałów](#) – Działania Obserwatorium skupiają się na budowaniu przewagi konkurencyjnej województwa poprzez rozwój potencjału technologicznego i innowacyjnego regionu. Uniwersytet Śląski jest liderem konsorcjum tworzącego Obserwatorium. W ramach działań współorganizuje np.: konferencje InterNanoPoland.

3. Śląskie Obserwatorium Edukacyjne (projekty partnerskie UMWSL) – jest odpowiedzią na potrzebę wsparcia kształtowania edukacji w regionie poprzez identyfikację regionalnych możliwości i szans, ale także potrzeb i wyzwań w obszarze edukacji, z uwagi na dynamicznie zmieniający się rynek pracy, a także uwarunkowania społeczno-gospodarcze regionu. Celem projektu jest powiązanie edukacji w regionie (w tym szczególnie edukacji zawodowej) z rzeczywistymi potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy.

● CZŁONKOSTWO W KLASTRACH

W 2023 roku Uniwersytet Śląski był członkiem 11 klastrów. Szczegóły dostępne na stronie: us.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-biznesem/klastry-sieci-wspolpracy-obszernia/partnerzy-klastry/.

Uniwersytet Śląski, za pośrednictwem Biura Współpracy z Gospodarką, jest członkiem [Porozumienia Akademickich Centrów Transferu Technologii](#) (PACTT).

UŚ NA 1. MIEJSCU POD WZGLĘDEM PATENTÓW

Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej (UPRP) opublikował raport za rok 2022, który zawiera statystyki dotyczące ochrony własności intelektualnej w Polsce, a także informacje o inicjatywach i działaniach na rzecz wspierania innowacyjności oraz upowszechniania wiedzy w tym zakresie.

W rankingu krajowych i zagranicznych podmiotów, którym udzielono patenty na zgłoszone wynalazki, Uniwersytet Śląski w Katowicach zajął 7. miejsce z liczbą 47 patentów. Z kolei w zestawieniu uniwersytetów tzw. bezprzymiotnikowych uplasował się na 1. pozycji.

Nasza uczelnia od wielu lat znajduje się w czołówce nietechnicznych uczelni w Polsce pod względem liczby zgłoszeń patentowych oraz udzielanych praw własności przemysłowej – głównie patentów na wynalazki. Naukowcy związani z Uniwersytetem Śląskim w Katowicach są twórcami i współtwórcami ponad 700 przedmiotów własności przemysłowej: wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych i znaków towarowych. W ścisłej współpracy z Biurem Rzeczników Patentowych Uniwersytetu Śląskiego każdego roku zgłaszają do ochrony w kraju i za granicą wiele nowatorskich rozwiązań technicznych, co przyczynia się do budowania wizerunku Uniwersytetu jako uczelni innowacyjnej.

Pełna treść raportu dostępna jest na [stronie UPRP](#). Z kolei na stronie us.edu.pl można znaleźć artykuły poświęcone patentom Uniwersytetu Śląskiego.

W roku 2023 Uniwersytet Śląski dokonał 38 zgłoszeń przedmiotów własności przemysłowej, w tym:

- 35 zgłoszeń wynalazków do UPRP;
- 1 zgłoszenie znaku towarowego do UPRP;
- 1 zgłoszenie wzoru przemysłowego do rejestracji w Urzędzie Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO);
- 1 zgłoszenie do Urzędu Własności Przemysłowej Republiki Czeskiej.

W roku 2023 na rzecz Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach udzielono 28 praw własności przemysłowej, w tym:

- 23 patentów na wynalazek udzielonych przez UPRP;
- 2 praw ochronnych na znak towarowy udzielonych przez UPRP;
- 1 patent europejski przyznany przez Europejski Urząd Patentowy (EPO);
- 1 patentu na wynalazek udzielonego przez Urząd Własności Przemysłowej Republiki Czeskiej;
- 1 prawa z rejestracji na wzór przemysłowy udzielonego przez EUIPO.

PRACE BADAWCZE REALIZOWANE NA ZLECENIE

W 2023 roku naukowcy UŚ realizowali zlecane badania naukowe na łączną wartość 1 730 886,92 zł. Zestawienie prac badawczych (podjętych w 2023, z wyłączeniem kontynuowanych z lat poprzednich):

1. Wykonanie badań monitoringowych na nieczynnym składowisku odpadów komunalnych w Tychach-Urbanowicach (2023 rok) – kierownik pracy: prof. dr hab. Andrzej Witkowski (WNP) dla Gminy Miasta Tychy;

2. Próba ustalenia przyczyn zaniku tlenu w przydennej części zbiornika wodnego Goczałkowice – kierownik pracy: dr hab. Andrzej Woźnica, prof. UŚ (Śląskie Centrum Wody) dla Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A.;

3. Program certyfikacji biopaliw stałych „PL-US BIO” – kierownik pracy: dr hab. Iwona Jelonek, prof. UŚ (Centre for Biomass Energy Research and Education) dla JAWOR PELLET DOMINIK PAWŁOWSKI;

4. Struktura ekologiczna i genetyczna izolowanych populacji obuwika pospolitego w zbiorowiskach leśnych Ojcowskiego Parku Narodowego oraz określenie metod jego ochrony – kierownik pracy: dr Katarzyna Bzdęga (WNP) dla Ojcowskiego Parku Narodowego;

5. Raport z prac Zespołu Oceniającego Zielony Budżet Miasta Katowice – kierownik pracy: dr hab. Edyta Sierka, prof. UŚ (WNP) dla Urzędu Miasta Katowice;

6. Raport z nadzoru naukowego nad pilotażowym systemem monitoringu na rzece Odrze – kierownik pracy: dr hab. Damian Absalon, prof. UŚ (WNP) dla Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego;

7. Badanie poczucia bezpieczeństwa w Katowicach – kierownik pracy: dr Anna Muś (Centrum Badawcze 2053) dla Urzędu Miasta Katowice;

8. Opracowanie szczegółowych rekomendacji legislacyjnych wzmacniających podstawy prawne działania metropolii uwzględniające analizę dotychczasowych doświadczeń funkcjonowania ustawowego związku metropolitalnego, jego organów, podziału kompetencji oraz zdolności zapewnienia na jego obszarze rzeczywistego rozwoju funkcji metropolitalnych – kierownik pracy: prof. dr hab. Tomasz Pietrzykowski dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii;

9. iDOSE – system do monitorowania, analizy oraz generowania raportów z pomiarów dawki promieniowania jonizującego w radiologii zabiegowej oraz radiodiagnostyce – kierownik pracy: dr hab. Armand Cholewka, prof. UŚ (WNŚiT) dla iDOSE Sp. z o.o.;

10. Opracowanie Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Rybnickim na lata 2024-2026 oraz Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2024–2028 w Powiecie Rybnickim – kierownik pracy: dr Agata Zygmont-Ziemianek (WNS) dla powiatu rybnickiego;

11. Normatywny model podnoszenia kompetencji cyfrowych w szkołach wyższych – kierownik pracy: dr Katarzyna Trynda, prof. UŚ (WNSiT) dla Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

WYRÓŻNIENIA ZE STRONY OTOCZENIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

- **ZŁOTY MEDAL DLA BIO-GĄBKII – MIĘDZYNARODOWE TARGI WYNAŁAZKÓW I INNOWACJI INTARG®**

Podczas 16. Międzynarodowych Targów Wynalazków i Innowacji INTARG® w 2023 roku Uniwersytet Śląski w Katowicach prezentował bazę ofert technologicznych dotyczących wielu dyscyplin. Jednym z eksponowanych rozwiązań była „Bio-Gąbka – niezastąpiona w usuwaniu leków i fenolu w oczyszczalni ścieków”, w trakcie targów wynalazek ten otrzymał złoty medal.

Bio-Gąbka to biopreparat opracowany z myślą o wsparciu przydomowych i miejskich oczyszczalni ścieków w usuwaniu fenolu oraz leków, takich jak paracetamol czy ibuprofen. Unieruchomione na naturalnej gąbce roślinnej bakterie gwarantują długotrwałą i skuteczną eliminację zanieczyszczeń.

Autorami rozwiązania są naukowczynie z Wydziału Nauk Przyrodniczych UŚ: dr Anna Dzionek, dr Agnieszka Nowak, dr hab. Danuta Wojcieszewska, prof. UŚ oraz dr hab. Urszula Guzik, prof. UŚ. Rozwiązanie opracowano w ramach projektu „Preparat stymulujący degradację niesteroidowych leków przeciwzapalnych w oparciu o immobilizowane na naturalnym nośniku szczepy bakterii”, finansowanego z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (umowa TANGO-IV-A/0049/2019-00).

- **NAGRODA SPECJALNA – INNOWATOR ŚLĄSKA 2023 – DLA URZĄDZENIA DO POZYCJONOWANIA OSOBY LEŻĄCEJ NA PLECACH**

Uczelnia została uhonorowana nagrodą specjalną w konkursie Innowator Śląska 2023 dla najbardziej innowacyjnego rozwiązania – urządzenie do pozycjonowania osoby leżącej na plecach – zbudowanego na Wydziale Nauk Ścisłych i Technicznych. Wynalazek znacznie poprawia komfort pacjentów i lekarzy przy diagnostyce i urazach kręgosłupa.

- **III NAGRODA W KONKURSIE PERSPEKTYW GENIUS UNIVERSITAS 2023**

W roku 2023 Uniwersytet Śląski w Katowicach otrzymał III nagrodę w konkursie Perspektyw „Genius Universitas 2023” za grę *GAMUS* promującą naukę i badania naukowe oraz UŚ, zaprojektowaną przez artystów związanych z UŚ.

DZIAŁANIA W KONSORCJUM AKADEMICKIM – KATOWICE MIASTO NAUKI

W pierwszej połowie 2023 roku Konsorcjum Akademickie – Katowice Miasto Nauki koncentrowało swoją działalność na realizacji zadań ustalonych w projekcie pt.

„Wspieranie procesów konsolidacji uczelni” (nr MEiN/2022/DIR/1761), realizowanym w ramach projektu MEiN dofinansowanego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Więcej o realizacji analiz potencjału konsolidacyjnego uczelni Konsorcjum [w rozdziale „Ważne dyskusje naszej wspólnoty”](#). Podsumowanie efektów projektu zostało przedstawione właściwemu ministerstwu w formie szczegółowego raportu, a [podsumowanie prac wykonawczych](#) nastąpiło w lipcu 2023.

Przebieg prac w projekcie zestawiono pod adresem: us.edu.pl/budowanie-synergii-konsolidacja-slaskich-uczelni/.

W obszarze wspólnych działań uczelni Konsorcjum we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w minionym roku realizowano bezpośrednio przygotowania do uruchomienia roku Europejskiego Miasta Nauki. W tym obszarze, m.in.:

- określono cele strategiczne dla uczelni oraz przyjęto założenia programowe i wytyczne do projektowania programów EMNK;
- określono strukturę organizacyjną dla realizacji EMNK 2024 w Konsorcjum;
- podzielono nadzór nad poszczególnymi zadaniami oraz określono zasady współpracy w Konsorcjum wraz z powołaniem międzyuczelnianych zespołów wykonawczych;
- wynegocjowano porozumienie o współpracy organizacyjnej i finansowej na rzecz EMNK z Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego, Urzędem Miasta Katowice, Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią. Na mocy porozumienia siedmiu członów Konsorcjum oraz 3 instytucje samorządowe uzyskały status współorganizatorów Europejskiego Miasta Nauki, a Uniwersytet Śląski rolę lidera merytorycznego tych działań oraz lidera organizacyjnego Konsorcjum.
- powołano Radę Młodych Miasta Nauki, złożoną z przedstawicieli wszystkich samorządów studenckich i doktoranckich uczelni Konsorcjum, Młodzieżowej Rady Miasta Katowice oraz Sejmiku Młodzieżowego Województwa Śląskiego;
- nawiązano sieć współpracy z prezydentami wszystkich miast akademickich w województwie śląskim.
- nawiązano kluczowe porozumienia partnerskie z instytucjami nauki i kultury w regionie;
- powołano komitet programowy i medialny ds. ESOF 2024;
- negocjowano wsparcie finansowe, programowe i medialne dla działań Konsorcjum w Komisji Europejskiej oraz Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- realizowano działania na rzecz przeprowadzenia wspólnej kampanii promującej studia w Mieście Nauki;
- opracowano projekt Programu Naukowego dla Śląska;
- pozyskano fundusze do realizacji zadań EMNK 2024.

Władze rektorskie wszystkich uczelni wchodzących w skład konsorcjum podjęły w 2023 roku uchwały dotyczące:

- podziału środków przekazanych na cele EMNK w trybie dotacji przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego;
- struktury organizacyjnej EMNK;
- podziału zadań i wytycznych do realizacji programu 50 Tygodni w Mieście Nauki;
- wytycznych do realizacji programu Miasto-Region-Akademia;
- strategii promocji, komunikacji i współpracy z mediami w EMNK 2024 przez Konsorcjum.

INNE PROJEKTY REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU SPOŁECZNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI NAUKI

• AKCJA POPULARYZACJA

W 2023 roku rozliczono projekt, który do końca 2022 roku wspólnie realizowały Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych (zadania 1 i 3) oraz Wydział Nauk Przyrodniczych (zadanie 2). Składało się on z trzech zadań związanych z naukami ścisłymi i przyrodniczymi:

- zadanie 1: Interdyscyplinarne wykłady dla szkół „Nauka wokół nas”;
- zadanie 2: Wykłady popularnonaukowe w konwencji TED „Zawód naukowiec”;
- zadanie 3: Warsztaty dla dzieci i młodzieży.

Celem projektu była popularyzacja nauk ścisłych i przyrodniczych oraz wskazanie Uniwersytetu Śląskiego jako miejsca studiów, w którym można zdobywać wysokie kwalifikacje, pracować w nowoczesnych laboratoriach, współuczestniczyć w międzynarodowych projektach, co w przyszłości przełoży się na sukces zawodowy. Działania ukierunkowane były na podniesienie kompetencji młodzieży szkolnej oraz nauczycieli w zakresie kreatywnego rozwiązywania problemów, krytycznego myślenia, umiejętności rozumowania w naukach przyrodniczych i matematycznych, myślenia naukowego, umiejętności STEAM i wiedzy ICT, umiejętności pracy w grupie i umiejętności społecznych.

• Z NAUKĄ ZA PAN BRAT

W 2023 roku na Wydziale Nauk Ścisłych i Technicznych zrealizowano projekt „Z Nauką za pan brat”, na który składały się następujące zadania:

- zadanie 1: Warsztaty dla uczniów szkół podstawowych, klas 7-8 „Bliżej nauki”
- zadanie 2: Warsztaty dla uczniów szkół średnich „Bliżej nauki”
- zadanie 3: Tutoring „Z Naukowcem ręka w rękę”
- zadanie 4: Wykłady interdyscyplinarne z pokazami eksperymentów „Nauka wokół nas”

- o zadanie 5: Wykłady popularnonaukowe – śródroczne „Z wizytą u Naukowców”

Do celów szczegółowych należały:

1. Popularyzacja szeroko rozumianej nauki wśród młodzieży (ok. 17 680 osób): popularyzacja osiągnięć naukowych, pracy naukowców, badań naukowych i prac rozwojowych.

2. Zapoznanie uczestników (ok. 17 680 osób) z nowoczesnymi metodami badawczymi wykorzystywanymi przez naukowców w różnych dziedzinach badań.

3. Zapoznanie uczestników (ok. 17 680 osób) z aplikacjami nauki w życiu codziennym.

4. Ukazanie w przystępny sposób przydatności wiedzy naukowej podczas 60 warsztatów i 504 wykładów popularnonaukowych.

5. Nabycie przez uczestników umiejętności rozumowania w naukach przyrodniczych (nauczanie przez eksperymentowanie i doświadczanie).

● **POPULARYZACJA I NAUKA: PIN UŚ – KOD DO PRZYSZŁOŚCI**

W minionym roku zakończono realizację dwuletniego projektu, którego celem była popularyzacja nauki w dziedzinie nauk ścisłych i inżynieryjno-technicznych oraz promocja osiągnięć naukowych pracowników Wydziału Nauk Ścisłych i Technicznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Do celów szczegółowych należały:

1. Zaznajomienie 300 uczestników szkoły letniej oraz 120 uczestników seminarium międzynarodowego z potencjałem naukowym WNSiT, popularyzacja osiągnięć naukowych, kierunków badań naukowych i prac rozwojowych.

2. Nabycie wiedzy przez 3000 uczestników wykładów popularnonaukowych dla szkół na temat aktualnych trendów badawczych i osiągnięć w naukach ścisłych i technicznych oraz pracy naukowców WNSiT UŚ.

3. Zaznajomienie 250 uczestników warsztatów dla młodzieży z warsztatem pracy naukowca oraz wzrost wiedzy 250 uczestników o aktualnych trendach badawczych w naukach ścisłych i inżynieryjno-technicznych i praktycznych możliwościach wykorzystania wiedzy naukowej.

4. Wzrost zainteresowania naukami ścisłymi i inżynieryjno-technicznymi wśród 1000 uczestników i 120 laureatów trzech konkursów popularnonaukowych.

5. Upowszechnienie wśród 500 uczestników rodzinnego pikniku naukowego nauk ścisłych i inżynieryjno-technicznych oraz ugruntowanie pozycji UŚ jako renomowanej instytucji naukowej.

6. Wskazanie 5000 uczestnikom projektu WNSiT UŚ jako miejsca, w którym studiując, można zdobywać wysokie kwalifikacje, pracować w nowoczesnych

laboratoriach, współuczestniczyć w międzynarodowych projektach, co w dalszej przyszłości przekłada się na sukces zawodowy.

- **PROJEKTY URUCHOMIONE W 2023 ROKU**

W zeszłym roku uruchomiono również projekty „Promocja badań zespołu Geo-Eko-Humanistyka” (realizowany na Wydziale Humanistycznym) oraz „Kształtowanie kompetencji obywatelskich jako wyzwanie dla współczesnych politologów” (realizowany na Wydziale Nauk Społecznych).

WYDARZENIA AKADEMICKIE

Przegląd wybranych wydarzeń

W 2023 roku w Biurze Wydarzeń Akademickich (Centrum Promocji UŚ) zarejestrowano 140 wydarzeń organizowanych przez pracowników poszczególnych wydziałów. Liczba ta nie obejmuje wydarzeń organizowanych przez BWA oraz inne jednostki administracji centralnej całej uczelni. Przedstawiamy rozkład tych inicjatyw w podziale na organizatorów.

Wydział	Liczba wydarzeń
Wydział Humanistyczny	57
Wydział Nauk Przyrodniczych	22
Wydział Nauk Społecznych	33
Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych	10
Wydział Prawa i Administracji	1
Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji	6
Wydział Teologiczny	7
Szkoła Filmowa im. Krzysztofa Kieślowskiego	2
Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych	2
ŁĄCZNIE	140

• ŚLĄSKA NAGRODA NAUKOWA 2022 i 2023

Śląska Nagroda Naukowa (ŚNN) przyznawana jest od 2017 roku. W minionym roku odbyły się dwie gale wręczenia Śląskich Nagród Naukowych.

Gala wręczenia **Śląskiej Nagrody Naukowej 2022**, przyznana w ramach 6. Śląskiego Festiwalu Nauki KATOWICE, odbyła się w sobotę 18 marca 2023 roku. Podczas gali poznaliśmy laureatów w trzech kategoriach, tj. Pracownik, Doktorant oraz Nagroda Specjalna Prezydenta Miasta Katowice. W gronie 40 nominowanych znalazło się 15 kobiet i 25 mężczyzn. Nominowani z Uniwersytetu Śląskiego: dr hab. Renata Dampc-Jarosz, prof. UŚ; dr hab. Agata Daszkowska-Golec, prof. UŚ; dr hab. Anna Malinowska, prof. UŚ; dr hab. Jan P. Matuszyński; dr hab. Andrzej Swinarew, prof. UŚ. Laureatem UŚ został dr hab. Jan P. Matuszyński. Nominowanym z UŚ doktorantem był lek. mgr Marcin Burdzik.

Z UŚ nominowano też do nagrody specjalnej Prezydenta m. Katowice prof. dr hab. Piotr Skubałę. Laureatem tej nagrody został ostatecznie dr hab. inż. Grzegorz Sierpiński, prof. PŚ.

Gala wręczenia **Śląskiej Nagrody Naukowej 2023** odbyła się 10 grudnia 2023 roku, podczas 7. Śląskiego Festiwalu Nauki KATOWICE. Tym razem Nagroda została przyznana w kategoriach: Pracownicy, Doktoranci, Nagroda Specjalna Prezydenta Miasta Katowice, Nagroda specjalna za działalność na rzecz rozwoju śląskiej nauki oraz Nagroda specjalna „Zasłużony dla Nauki Śląskiej”. W gronie 35 nominowanych znalazło się 19 mężczyzn i 16 kobiet. W kategorii Pracownik nominowano z UŚ: dr hab. Agata Daszkowska-Golec, prof. UŚ; dr hab. Anna Malinowska, prof. UŚ; prof. dr hab. Tadeusz Sławek, który został laureatem UŚ. W kategorii Doktorant nominowano z UŚ mgr. Jakuba Wyczika, jednak laureatką nagrody dla młodego naukowca została mgr Magdalena Kaszuba z AWF.

W 2023 roku kapituła ŚNN wręczyła też dwie nagrody specjalne:

- o nagroda specjalna za działalność na rzecz rozwoju śląskiej nauki (nagroda ufundowana przez Marszałka Województwa Śląskiego), którą otrzymał Stefan Janta, Dyrektor Planetarium Śląskiego oraz
- o nagroda specjalna „Zasłużony dla Nauki Śląskiej”, którą otrzymał Jakub Chełstowski.

Śląska Nagroda Naukowa przyznawana jest osobom, które w znaczący sposób przyczyniają się do rozwoju nauki i prezentują wybitne osiągnięcia artystyczne, jak również promują śląską naukę na arenie krajowej i międzynarodowej. Może być przyznana za całokształt osiągnięć lub za osiągnięcia uzyskane w ciągu 2 lat poprzedzających rok wręczenia wyróżnienia. ŚNN przyznawana jest przez uczelnie współorganizujące Śląski Festiwal Nauki KATOWICE. Osoby nominowane do Nagrody wyłaniane są spośród osób pracujących w uczelniach lub kształcących się w szkołach doktorskich zgodnie z własnym harmonogramem i wewnętrzną procedurą każdej uczelni. Laureatów wybiera Kapituła Nagrody. W jej skład wchodzi reprezentanci uczelni współorganizujących ŚFN. Pracami Kapituły Nagrody w edycjach 2022 i 2023 kierowała prof. dr hab. n. med. Katarzyna Mizia-Stec, prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego.

- o [Relacja filmowa z tego wydarzenia](#)

- **MIĘDZYUCZELNIANA INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2023/2024 – ROK NAUKI W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM**

29 września 2023 roku po raz drugi odbyła się wspólna inauguracja roku akademickiego organizowana przez katowickie uczelnie publiczne tworzące Konsorcjum Akademickie – Katowice Miasto Nauki, a także Miasto Katowice, Województwo Śląskie oraz Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię.

Uroczystość odbyła się w sali koncertowej Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach. Ceremonię poprzedził przemarsz orszaków rektorskich ulicami miasta w towarzystwie zespołów folklorystycznych oraz Orkiestry Dętej KWK Wujek. W programie znalazły się również immatrykulacja i ślubowanie doktorantów oraz uroczysty wykład inauguracyjny pt. „*Andante moderato. Melancholia Akademii*”, który wygłosił prof. dr hab. Tadeusz Sławek, rektor Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w latach 1996–2002.

Inauguracja została zwieńczona koncertem, podczas którego usłyszeliśmy *Suitę gotycką* Léona Boëllmanna na organy solo w wykonaniu rektora Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach prof. dr. hab. Władysława Szymańskiego – organisty i kompozytora. W programie koncertu znalazły się również dzieła Stanisława Moniuszki i Wojciecha Kilara, które orkiestra NOSPR wykonała pod batutą Néstora Bayony.

- [Relacja z wydarzenia](#)

- **XXVII UROCZYSTY KONCERT AKADEMICKI Z OKAZJI ŚWIĘTA UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO**

Zeszłoroczny koncert z okazji 55. rocznicy powstania Uniwersytetu Śląskiego odbył się 16 czerwca 2023 roku w sali koncertowej Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, a jego tytuł brzmiał *Świat Kilara – inspiracje, źródła*.

Podczas koncertu zaprezentowane zostały nie tylko nowe interpretacje dzieł kompozytora, lecz także utwory współczesne z pogranicza klasyki i jazzu inspirowane tą twórczością. Wykonawcami koncertu byli artyści i artystki z Instytutu Sztuk Muzycznych UŚ oraz zaproszeni goście. Nawiązania do źródeł zilustrował występ zespołu studenckiego, prezentujący muzyczny folklor karpacki. Autorami wizualizacji byli studenci z Instytutu Sztuk Plastycznych UŚ.

Koncert to też okazja do wręczenia wyróżnień Senatu Uniwersytetu Śląskiego. Nagrodę *Pro Scientia et Arte* w zeszłym roku otrzymali prof. dr hab. Jarosław Polański reprezentujący dziedzinę nauk ścisłych i przyrodniczych oraz prof. dr hab. Jerzy Łukaszewicz reprezentujący dziedzinę nauk humanistycznych, nauk społecznych, nauk teologicznych oraz dziedzinę sztuki. Ponadto prof. dr hab. Jerzy Łukaszewicz wygłosił wykład pt. „*Kilka uwag w kwestii prawdy artystycznej*”.

Część oficjalną koncertu poprowadzili: Lidia Le Thanh, studentka Szkoły Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego Uniwersytetu Śląskiego, oraz Jakub Kraus, student Wydziału Nauk Ścisłych i Technicznych Uniwersytetu Śląskiego. Natomiast część artystyczną – Robert Talarczyk, dyrektor Teatru Śląskiego im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach.

- [Sylwetki artystów i prowadzących](#)

- [Relacja z wydarzenia](#)

- **GALA NAGRODY IM. PROF. JÓZEFA PIETERA**

Podczas uroczystej gali, która odbyła się w sobotę 14 października w Teatrze Śląskim im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach, poznaliśmy laureatkę Nagrody im. prof. Józefa Pietera.

Wyróżnienie otrzymała Halina Pospieszalska – nauczycielka w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Bytomiu oraz w Państwowej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej II stopnia im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Laureatce wręczono nagrodę pieniężną w wysokości 20 000 zł, ufundowaną przez Fundację im. prof. Józefa Pietera.

Nagroda im. prof. Józefa Pietera honoruje co roku wybitną nauczycielkę bądź wybitnego nauczyciela, którzy pracują w szkole podstawowej lub ponadpodstawowej w województwie śląskim. Jest przyznawana osobom, których praca wykazuje fundamentalne znaczenie edukacji dla rozwoju dzieci i młodzieży; którzy skutecznie dzielą się swoją miłością do wiedzy; łączą cechy i umiejętności wybitnych nauczycieli przedmiotu oraz zaangażowanych pedagogów; są otwarci, tolerancyjni i sprawiedliwi. Prezentują tym samym postawę i wartości bliskie patronowi nagrody prof. Józefowi Pieterowi.

Organizatorami konkursu są Uniwersytet Śląski w Katowicach, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia oraz Fundacja im. Profesora Józefa Pietera.

Szczegółowe informacje o nagrodzie znajdują się [na stronie poświęconej Nagrodzie im. Profesora Józefa Pietera](#).

- [Fotoreportaż z gali](#)

DZIAŁALNOŚĆ UNIWERSYTETU OTWARTEGO (uzupełnienie)

Uniwersytet Otwarty UŚ w roku 2023 pozyskał **ponad 1,5 mln** złotych środków zewnętrznych na swoją działalność.

Wybrane informacje o działalności Uniwersytetu Otwartego w 2023 roku (poza działalnością na rzecz edukacji i w obszarze współpracy z młodzieżą, które opisano w rozdziale dotyczącym działań na rzecz kandydatów):

- **UNIWERSYTET ŚLĄSKI DZIECI:**

- 150 najmłodszych studentów zgrupowanych w czterech programach (Poszukiwacze, Odkrywczy, Młodzi Naukowcy, Eksperci);
- wykłady i laboratoria dla szkół na zamówienie, z których skorzystało ponad 1 800 uczniów i prawie 180 nauczycieli.

- **UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU:**

- ponad 1200 słuchaczy uczestniczących w zajęciach regularnych UTW (zajęcia z języków angielskiego, niemieckiego, hiszpańskiego i włoskiego, zajęcia ruchowe, zajęcia komputerowe, warsztaty literackie, warsztaty teatralne, zajęcia malarskie, zajęcia z decoupage'u, zajęcia fotograficzne oraz szachy i brydż);
- **BLOK KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELSKIEGO:**
 - w 2023 roku uprawnienia do wykonywania zawodu nauczyciela uzyskało 52 absolwentów i absolwentek UŚ (34 osoby po ukończeniu psychologii, 10 – chemii, 4 – filologii germańskiej, 2 – filozofii, 1 – biologii, 1 – fizyki);
 - w lutym 2023 realizację programu rozpoczęły kolejne grupy zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji nauczycielskich (zakończenie zajęć nastąpi w semestrze letnim 2023/24) – obecnie program realizuje 56 studentów studiów uzupełniających i jednolitych magisterskich, a zajęcia prowadzone są w dwóch wariantach: międzykierunkowym oraz psychologicznym;
 - W ramach **OTWARTYCH KURSÓW** w roku 2023 organizowano łącznie 20 grup dla ponad 240 osób
- **PROGRAM EXECUTIVE MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION** (realizowany jest we współpracy z Gdańską Fundacją Kształcenia Menedżerów i ma charakter międzynarodowy w wymiarze certyfikacji):
 - w roku 2023 działały łącznie trzy programy MBA:
 - edycja XIII – koniec w czerwcu 2023;
 - edycja XIV – kontynuacja;
 - edycja XV – uruchomienie grupy w październiku 2023.
- **PROJEKT „NAUCZYCIELE MIĘDZY KULTURAMI”:**
 - projekt prowadzony wraz z Miastem Katowice i Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci – UNICEF, w ramach którego zorganizowano m.in.:
 - kilkadziesiąt szkoleń i warsztatów dla nauczycieli i nauczycielek szkolnych;
 - Kongres Oświaty;
 - Kongres Edukacyjny;
 - cykl spotkań pn. „Duety Mocy”;
 - 5 edukatoriów tematycznych: historyczno-społeczne, psychologiczno-pedagogiczne, wychowania przedszkolnego, klimatyczne i obywatelskie.

UNIWERSYTET EUROPEJSKI I UMIĘDZYNADOWIENIE

Wybrane działania z zakresu współpracy europejskiej

UNIwersytet Śląski jako uczestnik Uniwersytetu Europejskiego Transform4Europe

W 2023 dobiegła końca pierwsza faza projektu tworzenia uniwersytetu europejskiego Transform4Europe. Jednocześnie konsorcjum, poszerzone o 3 dodatkowe uczelnie (Uniwersytet Katolicki Portugalii w Lizbonie, Uniwersytet Jean Monnet w Saint-Etienne oraz Uniwersytet Primorska w Słowenii), uzyskało finansowanie Komisji Europejskiej na kolejny, 4-letni etap konsolidacji współpracy w ramach Transform4Europe. Dodatkowo, formalnie partnerem stowarzyszonym T4EU został Państwowy Uniwersytet w Mariupolu, kontynuujący swoją działalność w tymczasowych obiektach w Kijowie. Środki przyznane przez Komisję Europejską na ten okres wyniosą łącznie 18 mln EUR.

Na działania Uniwersytetu Śląskiego związane z włączaniem Uniwersytetu w Mariupolu do działań sojuszu T4EU uzyskaliśmy dodatkowe wsparcie ze strony NAWA w ramach projektu „NAWA – All for One”.

W kwietniu Uniwersytet Śląski był gospodarzem dwóch ważnych wydarzeń: kolejnej edycji T4EU Week oraz Festiwalu Kultury Europejskiej. Podczas ich trwania odwiedziło nas ponad 300 gości z 10 uczelni europejskich. Była to znakomita okazja nie tylko do promocji naszej uczelni, lecz przede wszystkim do licznych spotkań badaczy, pracowników wsparcia oraz studentów i doktorantów reprezentujących wszystkie uczelnie sojuszu. Festiwal Kultury Europejskiej był także okazją do prezentacji artystycznych osiągnięć UŚ oraz gości z innych uczelni. Uczestnicy mieli okazję do udziału w wydarzeniach i zajęciach organizowanych w murach prestiżowej Szkoły Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego UŚ oraz w nowoczesnym i dynamicznym kampusie cieszyńskim. Szczególnie ważnym momentem festiwalu było prawykonanie *Hymnu T4EU*, skomponowanego przez dr. Adriana Robaka, prof. UŚ. Wykonanie pięknej kompozycji przez 180 chórzystów oraz 60 muzyków zrobiło ogromne wrażenie na wszystkich odbiorcach.

W 2023 roku studenci UŚ mieli możliwość skorzystania z oferty pierwszych wspólnych przedsięwzięć sojuszu: zajęć prowadzonych online w ramach formatu T4EU Bachelor Tracks, a także krótkoterminowych mobilności w ramach T4EU Weeks, zorganizowanych w 6 uczelniach sojuszu. W 2023 roku z różnych form mobilności skorzystało 53 studentów, 14 doktorantów, a także 30 pracowników naukowych i dydaktycznych oraz 14 pracowników wsparcia administracyjnego.

Jednym z głównych celów T4EU jest tworzenie ułatwień i zachęt w zakresie mobilności akademickiej pomiędzy uczelniami tworzącymi sojusz. W ciągu trzech lat pierwszej fazy projektu – realizowanego niemal w połowie w warunkach restrykcji pandemicznych – do uczelni partnerskich wyjechały 382 osoby reprezentujące UŚ, w tym 81 pracowników naukowych i dydaktycznych, 74 studentów, 22 doktorantów oraz 14 pracowników wsparcia administracyjnego.

W październiku odbyło się Zgromadzenie Strategiczne Transform4Europe. W jego trakcie dokonane zostało uroczyste przekazanie rotacyjnej Prezydencji T4EU na ręce JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach prof. dr. hab. Ryszarda Koziółka. Prezydencja sojuszu sprawowana będzie przez Uniwersytet Śląski do końca 2024 roku.

Więcej bieżących informacji na temat T4EU można znaleźć na stronie: transform4europe.eu.

WYMIANA EDUKACYJNA W RAMACH PROGRAMÓW ERASMUS ORAZ ERASMUS+

W 2023 roku ostatecznie zakończyły się projekty międzynarodowej wymiany edukacyjnej w ramach poprzedniej edycji programu Erasmus. W momencie zakończenia działań Uniwersytet Śląski w Katowicach dysponował 786 umowami międzyuczelnianymi o współpracy i wymianie edukacyjnej w ramach programu Erasmus.

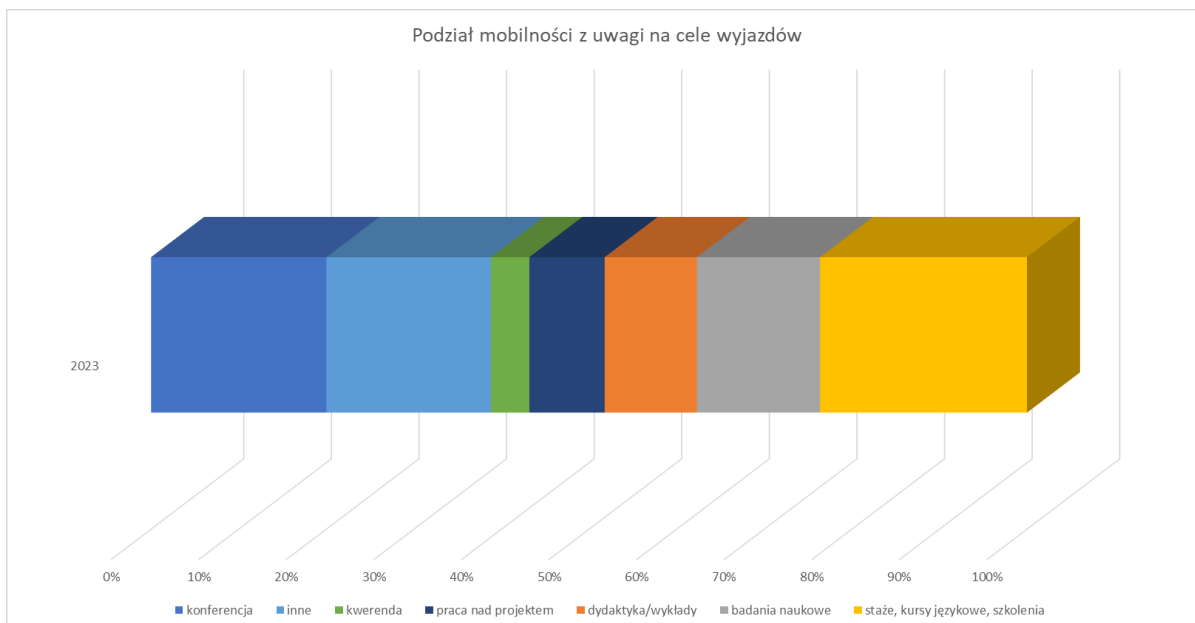
W nowej edycji programu – w programie Erasmus+ – umowy międzyuczelniane miały być obowiązkowo zawierane w nowym, ogólnoeuropejskim systemie Erasmus Without Paper. Ze względu na problemy techniczne i poziom komplikacji system ten nadal nie działa sprawnie, a część uczelni europejskich nie wdrożyła go w pełni i nie jest w stanie zawierać nowych umów w wymagany przez Komisję Europejską sposób.

Uniwersytet Śląski w Katowicach pracuje w systemie Erasmus Without Paper od momentu jego uruchomienia. Przedłużonych na cały okres realizacji programu Erasmus+ zostało 286 umów. Kolejnych 139 czeka na akceptację partnerów. 336 umów nadal pozostaje na wstępnym etapie procedowania ze względu na problemy z funkcjonowaniem systemu lub brak jego pełnego wdrożenia w uczelniach partnerskich.

W roku akademickim 2022/2023 zrealizowano 212 wyjazdów stypendialnych studentów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz 191 przyjazdów. W pierwszym semestrze roku akademickiego 2023/2024 rozpoczęto realizację 151 wyjazdów oraz 145 przyjazdów studentów. W 2023 roku, do końca października, zrealizowano również 799 wyjazdów pracowników Uniwersytetu Śląskiego.

MOBILNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA

W 2023 roku zanotowano łącznie 2988 wyjazdów za granicę do 82 krajów świata. Jest to znaczący wzrost mobilności w porównaniu do lat poprzednich. Przedstawiamy dane ukazujące podział wyjazdów z uwagi na cele (wykres na następnej stronie).



Podział wyjazdów ze względu na cele – 2023 rok

Wybrane liczby wyjazdów z podziałem na kontynenty: Ameryka Północna – 129; Ameryka Południowa – 21; Azja – 121; Afryka – 26; Australia i Nowa Zelandia – 2.

W poprzednich latach najbardziej popularnymi celami wyjazdów były Niemcy oraz Czechy. Jak można zauważyć na rysunku 3, duża część podróży odbyła się też do Włoch, Hiszpanii, Litwy czy nawet Bułgarii. Wzrost liczby podróży do tych krajów można bezpośrednio połączyć z sojuszem Transform4Europe, który obecnie wchodzi w kolejny etap.



Popularne kierunki w 2023 roku

DZIAŁALNOŚĆ SZKOŁY JĘZYKA I KULTURY POLSKIEJ UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO

Rok 2023/2024 to rok uzyskania akredytacji NAWA na kolejny okres trzyletni, czyli 2023–2026. Jako jedyna jednostka akademicka w Polsce Szkoła Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego uzyskała pełną akredytację, czyli na wszystkie typy działalności dydaktycznej dla cudzoziemców, które oferuje NAWA.

Szkoła jest jednostką uprawnioną do przeprowadzania egzaminów państwowych (certyfikatowych) z języka polskiego jako obcego – w roku 2023 do tych egzaminów przystąpiło ok. 600 osób, egzaminy odbyły się we wszystkich terminach oferowanych przez NAWA. Wykładowcy UŚ są członkami Państwowej Komisji ds. Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, są koordynatorami grup układających zadania na poszczególne poziomy, kilkanaście osób jest wpisanych na ministerialną listę egzaminatorów uprawnionych do bycia przewodniczącymi komisji egzaminacyjnych.

Szkoła prowadzi kursy języka polskiego w Uniwersytecie i poza nim. W Uniwersytecie biorą w nich udział studenci i zagraniczni pracownicy. Oprócz tego, wspólnie z Biblioteką Śląską, przeprowadzono dwa pełne cykle dla kilku grup osób z Ukrainy chcących studiować lub pracować w Polsce. We współpracy ze Śląską Izbą Lekarską prowadzono dwukrotnie po pięć grup języka polskiego medycznego dla lekarzy, lekarzy dentystów i przedstawicieli innych zawodów medycznych z Ukrainy, którzy chcieliby podjąć pracę w Polsce.

Podczas wakacji odbyło się kilka kursów dla stypendystów NAWA – w zajęciach stacjonarnej letniej szkoły wzięło udział 160 osób, a kolejnych 120 skorzystało ze szkoły online. Odbyły się dwa kursy letnie dla nauczycieli i lektorów języka polskiego pracujących za granicą. Cztery prowadzone równocześnie edycje Podyplomowych Studiów Nauczania Kultury Polskiej i Języka Polskiego jako Obcego zgromadziły prawie 200 słuchaczy.

FINANSE, NAGRODY FINANSOWE I PROJEKTY

Przegląd informacji

SPRAWOZDANIA FINANSOWE

Zgodnie z art. 70 Ustawy o rachunkowości zatwierdzone sprawozdania finansowe podlegają ogłoszeniu w „[Monitorze Sądowym i Gospodarczym](#)” publikowanym przez Ministerstwo Sprawiedliwości RP.

Przedstawiamy zestawienie Monitorów Sądowych i Gospodarczych, w których opublikowane są zatwierdzone sprawozdania Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach za lata 2019-2022.

Rok	Numer monitora	Data publikacji	Pozycja	Strona
Sprawozdanie finansowe za 2019 rok	125/2020	30.06.2020	31368	120
Sprawozdanie finansowe za 2020 rok	124/2021	30.06.2021	42304	85
Sprawozdanie finansowe za 2021 rok	106/2022	02.06.2022	29992	139
Sprawozdanie finansowe za 2022 rok	110/2023	09.06.2023	28795	62

Roczne sprawozdanie finansowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach podlega zatwierdzeniu przez organ zatwierdzający, którym zgodnie z art. 18 ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.) jest Rada Uczelni, nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego, czyli od 31 grudnia każdego roku.

Przed zatwierdzeniem roczne sprawozdanie finansowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach zgodnie art. 64 podlega badaniu przez biegłego rewidenta.

Zgodnie z Ustawą w ramach monitorowania gospodarki finansowej Rada Uczelni: opiniuje plan rzeczowo-finansowy; zatwierdza sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego; zatwierdza sprawozdanie finansowe.

Uchwały Rady Uniwersytetu Śląskiego przyjmujące sprawozdania finansowe (załączniki do uchwał) dostępne są w monitorze UŚ ([aktyprawne.pl](#)):

- [uchwała nr 83 Rady Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 16 maja 2023 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego uczelni za rok 2022](#);
- [uchwała nr 52 Rady Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 17 maja 2022 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego uczelni za rok 2021](#);
- [uchwała nr 18 Rady Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 18 maja 2021 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego uczelni za rok 2020](#);
- [uchwała nr 30 pierwszej Rady Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 21 maja 2020 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego uczelni za rok 2019](#).

Sprawozdanie finansowe za 2023 rok będzie opublikowane w czerwcu. Obecnie trwają prace związane z zamknięciem roku obrotowego 2023 (do końca marca 2024), a następnie zostanie przeprowadzone badanie sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta wybranego w postępowaniu.

• **STRUKTURA BUDŻETU UŚ (NA PODSTAWIE 2021 I 2022 ROKU)**

Adnotacja: w roku 2022 została zrealizowana i zaksięgowana sprzedaż budynku przy pl. Sejmu Śląskiego (27 mln zł).

Analiza przychodów i kosztów Uczelni w latach 2021-2022 (w tysiącach złotych)			
Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2021	2022
		KWOTA	KWOTA
A.	PRZYCHODY	483 316,0	547 089,7
1.	Subwencja potencjał dydaktyczny i badawczy	377 787,3	382 768,5
2.	Dotacje z budżetu państwa	2 424,2	1 629,7
3.	Środki z budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków	101,2	918,8
4.	Przychody z tytułu opłat edukacyjnych * z tego:	20 026,3	20 542,3
4.1.	Opłaty za studia stacjonarne	1 297,6	1 389,1
4.2.	Opłaty za studia niestacjonarne	15 028,0	14 430,0
4.3.	Opłaty za studia podyplomowe	1 996,07	1 939,05
4.5.	Opłaty za kursy *	1 033,92	1 845,57
4.6.	Opłaty za inne zajęcia dydaktyczne	670,79	938,50
5.	Przychody z tytułu realizacji projektów finansowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	1 399,9	1 248,0
6.	Przychody z tytułu realizacji projektów finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki	17 889,9	23 344,1
7.	Przychody z tytułu realizacji przedsięwzięć współfinansowanych ze środków pochodzących ze źródeł zagranicznych **	19 909,4	28 912,2
8.	Przychody z tytułu sprzedaży pozostałych prac i usług badawczych i rozwojowych	5 802,9	1 473,6
9.	Środki na realizację programów lub przedsięwzięć ustanowionych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki	3 637,4	6 934,5
10.	Pozostałe przychody z podstawowej działalności operacyjnej ** w tym:	21 588,8	34 983,2
10.1.	Przychody z wynajmu	5 525,8	12 932,2
10.2.	Opłaty za korzystanie z domów i stołówek studenckich	3 751,4	6 031,7
10.3.	Opłaty administracyjne	1 810,0	1 819,8
11.	Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	253,4	44,7
10.	Pozostała działalność operacyjna (w tym sprzedaż materiałów)	12 268,6	37 659,5
11.	Działalność finansowa	226,7	6 630,6

B.	KOSZTY	490 943,7	519 472,7
1.	Amortyzacja	24 658,6	17 901,7
2.	Zużycie materiałów i energii	34 622,6	35 199,5
3.	Usługi obce	42 564,0	52 711,3
4.	Podatki i opłaty	719,2	975,8
5.	Wynagrodzenia w tym:	292 043,5	302 529,5
5.1.	wynagrodzenia wynikające ze stosunku pracy z tego:	276 208,0	282 746,3
5.1.1.	wynagrodzenia wynikające ze stosunku pracy płatne z subwencji	256 269,1	259 145,5
5.1.2.	wynagrodzenia wynikające ze stosunku pracy płatne z pozostałych źródeł	19 938,9	23 600,8
6.	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia w tym:	85 188,4	88 793,3
6.1.	składki z tytułu ubezpieczeń społecznych i funduszu pracy z tego:	52 706,4	54 668,8
6.1.1.	składki z tytułu ubezpieczeń społecznych i funduszu pracy płatne z subwencji	45 849,3	46 396,5
6.1.2.	składki z tytułu ubezpieczeń społecznych i funduszu pracy płatne z pozostałych źródeł	6 857,1	8 272,3
6.2.	ZFŚS (płatne z subwencji)	9 221,9	8 726,4
6.3.	PPE	2 796,1	2 882,0
6.4.	stypendia doktoranckie w szkołach doktorskich	7 774,2	11 681,2
7.	Pozostałe koszty rodzajowe	9 074,1	19 099,2
8.	Zmiana stanu produktów	-110,8	-69,2
9.	Pozostałe koszty operacyjne (w tym wartość sprzedanych materiałów)	1 492,6	1 471,3
10.	Koszty finansowe	691,5	860,3
inf.	Koszty utrzymania domów i stołówek studenckich	11 513,1	10 925,2
C.	WYNIK FINANSOWY BRUTTO	-7 627,7	27 617,0
D.	PODATEK DOCHODOWY	32,8	121,7
E.	WYNIK FINANSOWY NETTO	-7 660,5	27 495,3

* Opłaty za kursy - w sprawozdaniu z wykonania PRF za rok 2019 ujęte w pozostałych przychodach - zmiana od roku 2020 ujmowane ja

** Fundusze strukturalne i programy międzynarodowe dydaktyczne KG (70104051, 70104052, 70104053) ujmowane do roku 2019 w pozostałych przychodach (13 190,3 tys. zł). Od roku 2020 jako Przychody z tytułu realizacji przedsięwzięć współfinansowanych ze środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

ZMIANY W ZAKRESIE WYNAGRODZENIA ZASADNICZEGO

W okresie od 1 stycznia do 31 października 2023 roku dokonano czterech regulacji wynagrodzeń zasadniczych pracowników:

- dwie zmiany wynikały z [rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2022 r.](#) w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2023 roku. Regulacją objęci zostali nauczyciele akademicki oraz pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi – w styczniu do wysokości 3 490 zł oraz w lipcu do 3 600 zł.
- jedna zmiana wynikała z [rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 2 stycznia 2023 r.](#) zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora uczelni publicznej. Regulacją objęci byli nauczyciele akademicki.
- zwiększono wynagrodzenia nauczycieli akademickich oraz pracowników niebędących nauczycielami akademickimi od stycznia 2023 roku na podstawie [Porozumienia w sprawie podwyższenia wynagrodzeń pracowników](#) (informacja z marca 2023).
- przyznano jednorazową nagrodę dla pracowników Uniwersytetu Śląskiego na podstawie porozumienia [Porozumienie w sprawie przyznania jednorazowych nagród dla pracowników](#) (informacja z października 2023).

PROGRAM PROJAKOŚCIOWY – nagrody przyznane za działalność badawczą prowadzoną w roku 2022

W ramach programu projakościowego za działalność badawczą prowadzoną w roku 2022 przyznano w 2023 roku w sumie 764 nagrody, a sumaryczna kwota dodatków wypłaconych za osiągnięcia naukowe wyniosła ponad 3 miliony zł. Dodatki projakościowe przysługują pracownikom i pracowniczkom UŚ w przypadku spełnienia kryteriów określonych w regulaminie programu, w szczególności za znaczące artykuły i monografie naukowe, wybitne dzieła artystyczne, patenty i prawa ochronne, granty krajowe i międzynarodowe, usługi badawcze. Więcej szczegółów można znaleźć [na stronie Programu Projakościowego](#).

NAGRODY REKTORA DLA NAUCZYCIELI AKADEMICKICH

Za uzyskane w 2022 roku osiągnięcia w działalności naukowej, dydaktycznej, organizacyjnej oraz za całokształt dorobku zostały przyznane Nagrody Rektora dla nauczycieli akademickich na podstawie art. 145. Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Przyznanych zostało 376 nagród na łączną kwotę 3 901 615 zł. Szczegółowa lista nagrodzonych znajduje się [na stronie uczelnianego Biuletynu Informacji Publicznej](#).

SYSTEM MOTYWACYJNY W DYDAKTYCE AKADEMICKIEJ (SMoDA)

W 2023 roku przeprowadzono drugą edycję [konkursu Wyróżnień JM Rektora UŚ za doskonałą dydaktykę](#), zorganizowanego w ramach systemu motywacyjnego w dydaktyce akademickiej (SMoDA). Przyznano łącznie 100 wyróżnień w czterech kategoriach:

- 1) praca ze studentami lub doktorantami (24 osoby),
- 2) innowacje dydaktyczne (49 osób),
- 3) współpraca w ramach dydaktyki (5 osób)
- 4) wybitny nauczyciel (22 osoby) – w tej kategorii nagrody przyznano po raz pierwszy.

Wyróżnienia otrzymały wszystkie osoby zgłoszone przez swoje wydziały lub jednostki ogólnouniwersyteckie.

W stosunku do poprzedniej edycji budżet konkursu wzrósł prawie trzykrotnie – z 70 000 zł do 200 000 zł. Dzięki temu nie tylko wzrosła liczba nagrodzonych, ale także wysokość nagrody finansowej towarzyszącej wyróżnieniu – do kwoty 1671 zł brutto (z 729 zł w roku poprzednim). Konkurs został sfinansowany w ramach programu „Inicjatywa Doskonałości Badawczej” ze środków pozyskanych w związku z udziałem Uniwersytetu w programie „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” i otrzymaniem z Ministerstwa Edukacji i Nauki 2% zwiększenia subwencji na okres 2020–2025.

NAGRODY Z OKAZJI DNIA EDUKACJI NARODOWEJ DLA NNA

Z okazji przypadającego 14 października Dnia Edukacji Narodowej pracownikom niebędącym nauczycielami akademickimi naszej uczelni przyznawane są nagrody okolicznościowe. W 2023 roku naliczenie przypadające na pełny etat wynosiło 725,00 zł, a łączny budżet 940 600 zł. Propozycję nagród oraz ich wysokość przedstawiali, wzorem wcześniejszych lat, bezpośredni przełożeni.

Trwają przygotowania do powołania zespołu, który opracuje zasady przyznawania nagród w tej grupie pracowników.

JEDNORAZOWE NAGRODY DLA PRACOWNIKÓW UNIwersYTETU

W październiku 2023 roku zawarte zostało porozumienie pomiędzy rektorem Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach a działającymi w uczelni organizacjami związkowymi: Związkiem Nauczycielstwa Polskiego w Uniwersytecie Śląskim i NSZZ „Solidarność” w Uniwersytecie Śląskim, [w sprawie przyznania jednorazowych nagród dla pracowników Uniwersytetu Śląskiego](#). W wyniku porozumienia jednorazowymi dodatkami w wysokości 1.300 zł. brutto objęci zostali wszyscy pracownicy uczelni zatrudnieni niezależnie od źródła finansowania na dzień 30 września 2023 roku, proporcjonalnie do wymiaru etatu.

Przyznane środki finansowe stanowiły odpowiednik nagród jednorazowych przewidzianych dla pracowników sektora publicznego oraz systemu oświaty z okazji 250-lecia powstania Komisji Edukacji Narodowej.

Na podstawie art. 368 ust.9 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Uniwersytet Śląski otrzymał 29 września 2023 roku jako uczelnia publiczna środki dotyczące zwiększenia wysokości subwencji ze środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału

dydaktycznego oraz badawczego przyznanych na rok 2023 ([komunikat ministra edukacji i nauki z 27 września 2023 roku](#)). Kwota zwiększenia dla uczelni wyniosła 4.751.500 zł i została przeznaczona na jednorazowe wypłaty.

PROJEKTY

• ŚRODKI POZYSKANE Z REGIONALNEGO PROGRAMU FESL 2021-2027

W 2023 roku Uniwersytet Śląski złożył 7 wniosków o dofinansowanie projektów do konkursu uruchomionego w ramach działania 10.25 Rozwój kształcenia wyższego zgodnie z potrzebami zielonej gospodarki Programu unijnego programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027.

Wnioski oceniane są etapami, w I etapie oceny weryfikowane były 3 projekty UŚ i wszystkie zostały skierowane do dofinansowania po zakończonym właśnie etapie negocjacji z Urzędem Marszałkowskim. W ramach pozyskanego łącznego dofinansowania w wysokości ok. 24,8 mln zł, realizowane będą w okresie do czerwca 2026 roku następujące projekty:

1. „jUSt transition – Potencjał Uniwersytetu Śląskiego podstawą Sprawiedliwej Transformacji regionu” (projekt ogólnouczelniany, dofinansowanie ok. 18,5 mln zł)

Celem projektu jest wzmocnienie potencjału Uniwersytetu Śląskiego na rzecz efektywnego wsparcia sprawiedliwej transformacji oraz przyszłych kadr regionu, co zostanie osiągnięte dzięki wdrożeniu działań wpływających na rozwój instytucjonalny uczelni oraz poprzez udzielenie wsparcia indywidualnego osobom stanowiącym społeczność akademicką.

Rozwój instytucjonalny będzie obejmował wzmocnienie potencjału kadrowego oraz infrastrukturalnego Biura Karier, Szkół Doktorskich oraz Wydziałów UŚ powiązanych z procesem zmian, z kierunkami zielonej i cyfrowej gospodarki. Planowane jest znaczące doposażenie w nowoczesny sprzęt laboratoriów UŚ m.in. Wydziałów Nauk Ścisłych i Technicznych, Nauk Przyrodniczych, Sztuki i Nauk o Edukacji oraz wyposażenie pracowni dydaktycznych uczelni w zestawy mobilnych multimedialnych tablic z osprzętem do prowadzenia zajęć w nowoczesnej formie.

Wsparcie indywidualne udzielane będzie studentom/-tkom, nauczycielom/-lkom akademickim, doktorantom/-tkom oraz przedstawicielom/-lkom otoczenia społeczno-gospodarczego. Dzięki projektowi uczelnia będzie miała możliwość kreowania i rozwoju nowych kierunków przemysłu jak np. sztuczna inteligencja, VR, cyberbezpieczeństwo, zielona chemia i energetyka, biotechnologia i ochrona środowiska.

2. „Informatyka kwantowa i chemia na rzecz zielonej przyszłości – Uniwersytet Śląski w Katowicach wspiera studentów i uczniów szkół ponadpodstawowych” (dofinansowanie ok. 2,8 mln zł).

Celem projektu jest wsparcie uczniów i uczennic szkół ponadpodstawowych przez Uniwersytet Śląski w Katowicach poprzez realizację warsztatów praktycznych z zakresu STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) tj. sztucznej inteligencji (SI),

informatyki kwantowej, matematyki, chemii podnoszących kompetencje oraz podniesienie atrakcyjności UŚ w zakresie zielonej i cyfrowej gospodarki poprzez doposażenie laboratoriów UŚ i realizację staży przez studentów i studentki kształcących się na Wydziale Nauk Ścisłych i Technicznych.

3. „Transformersi w szkołach – Edukacja na rzecz zielonej transformacji i zachowania kultury górniczej w regionie” (dofinansowanie ok. 3,5 mln zł).

Celem projektu jest podniesienie kompetencji uczennic i uczniów szkół ponadpodstawowych, a tym samym zwiększenie ich konkurencyjności na rynku pracy w perspektywie zielonej transformacji, poprzez realizację kompleksowych działań w okresie 01.01.2024–30.06.2026. Realizacja zaplanowanych działań przyczyni się do realizacji głównego celu FST tj. łagodzenia skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu. Projekt realizowany będzie przez Wydział Nauk Przyrodniczych we współpracy z pracownikami Wydziału Humanistycznego.

• ZŁOŻONE W 2023 WNIOSKI O DOFINANSOWANIE PROJEKTÓW

W 2023 roku Dział Projektów wraz z Zespołami ds. projektów wydziałów wsparł przygotowywanie i złożenie 525 wniosków o dofinansowanie projektów badawczych, edukacyjnych i infrastrukturalnych z zewnętrznych środków funduszy krajowych i zagranicznych na łączną kwotę ponad 680 mln zł.

Konkurs	Liczba złożonych wniosków	Planowana wartość projektu w zł
Doskonała Nauka II – Wsparcie konferencji naukowych	3	631 689,00
Doskonała Nauka II – Wsparcie monografii naukowych	3	80 037,00
DOTACJA MRIRW	1	155 000,00
MAESTRO	2	7 460 909,00
Miniatura	63	2 102 367,00
Nauka dla Społeczeństwa II	3	292 380,00
NPRH	31	11 332 580,00
OPUS	160	189 788 649,00
OPUS (LAP)	6	7 047 658,00
PRELUDIUM	82	11 707 028,00
PRELUDIUM BIS	9	4 658 001,00
SHENG	5	1 832 702,00
SONATA	39	34 141 980,00
SONATA BIS	10	24 200 224,00
SONATINA	1	862 541,00
Społeczna odpowiedzialność nauki II – Popularyzacja nauki	3	2 676 165,00
Społeczna odpowiedzialność nauki II – Wsparcie dla bibliotek naukowych	1	259 600,95

Wsparcie udziału polskich zespołów naukowych w międzynarodowych projektach infrastruktury badawczej	1	2 687 040,00
NAWA	17	8 209 368,51
Erasmus+	15	4 644 929,38
FENG	1	615 440,00
FERS	3	13 685 315,48
FESL	11	231 440 350,28
WFOŚiGW	1	160 000,00
Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej	1	23 000,00
Projekty międzynarodowe współfinansowane	1	80 043,00
Dotacje mBanku	1	30 000,00
Digital Europe Programme (DIGITAL)	2	5 246 605,13
Horizon 2020	1	180 000,00
Horyzont Europa	20	76 640 692,65
Polish Basic Research Programme NCN	1	1 260 000,00
M-ERA.NET	4	2 160 651,00
LIFE	1	2 756 316,92
Justice Programme	1	494 280,00
INTERREG Polska-Słowacja	1	1 125 000,00
INTERREG Polska-Czechy	1	191 597,67
INTERREG Europa Środkowa	2	2 347 411,50
I konkurs na projekty badawcze pt. „Healthcare of the Future”	1	1 139 062,50
Fundusz Badawczy Węgla i Stali	1	8 634 430,13
EUI-Innovative Action	1	2 500 000,00

Democracy, Governance and Trust	1	1 575 000,00
Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV)	1	360 000,00
CHANSE (Collaboration of Humanities and Social Sciences in Europe)	4	3 750 570,00
Association for Contextual Behavioral Science Foundation	1	8 300,00
First Team	2	5 939 462,18
Granty na Granty	1	30 000,00
HERA/CHANSE	1	949 828,50
Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	2	452 250,00
NFOŚiGW	1	1 663 820,99
RAZEM	525	680 210 276,82

• WYBRANE PROJEKTY ZAKOŃCZONE W 2023 ROKU

Rok 2023 to także czas zakończenia największych projektów edukacyjnych realizowanych przez Uniwersytet Śląski w ostatnich latach:

- projektu „Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach” (zakończony w marcu 2023). Zapraszamy do zapoznania się [z efektami projektu](#);
- projektu „Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program Zintegrowany” (zakończony w grudniu 2023).

Projekty realizowane były w latach 2018–2023 z Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja i Rozwój, Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych. Łączna wartość dofinansowania to ponad 51 mln zł, dzięki czemu w uczelni przeprowadzono modyfikację programów studiów, realizowano kursy, warsztaty, szkolenia, wizyty studyjne, staże oraz inne formy wsparcia dla studentów i kadry, a także wdrożono szereg rozwiązań informatycznych z zakresu organizacyjno-administracyjnego.

W ramach tych działań w obu projektach:

- przeszkolono 8357 studentów;
- przeszkolono 2310 pracowników UŚ;
- zrealizowano zajęcia z 109 wykładowcami z całego świata;
- zakupiono za 5 408 992 zł środków trwałych do usprawnienia nauczania dydaktyki.

Z tego samego programu realizowano w latach 2020–2023 projekt „DUO – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą” o wartości dofinansowania ponad 14 mln zł. Celem projektu było zwiększenie zakresu dostępności oraz poziomu otwartości i uniwersalności Uniwersytetu Śląskiego oraz niwelowanie barier architektonicznych.

W roku 2023 zakończyła się realizacja rocznego projektu „Wspieranie procesów konsolidacji uczelni”, w ramach którego Uniwersytet Śląski w partnerstwie z Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach, Akademią Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach, Akademią Muzyczną im. Karola Szymanowskiego, Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach, Politechniką Śląską oraz Śląskim Uniwersytetem Medycznym zrealizował projekt, którego efektem jest zacieśnienie współpracy naukowej i dydaktycznej w ramach Konsorcjum Akademickiego – Katowice Miasto Nauki.

W uczelni zintensyfikowano działania zmierzające do współpracy międzynarodowej w obszarze edukacji, pozyskując finansowanie na realizację projektów z Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej oraz Programu Erasmus+. W roku 2023 pozyskano aż 6 grantów ERASMUS+, w tym grant na kontynuację rozwoju Uniwersytetu Europejskiego, którego częścią jest UŚ w ramach projektu „Transform4Europe – T4EU”.

Pozyskano także prestiżowy grant STER NAWA wspierający umiędzynarodowienie szkół doktorskich Uniwersytetu Śląskiego – „International from the beginning – wsparcie umiędzynarodowienia”. Projekt realizowany będzie w okresie od 01.01.2024–31.12.2026, a wysokość otrzymanego dofinansowania wynosi prawie 2 mln zł.

W obszarze pozyskiwania środków krajowych na projekty badawcze w ubiegłym roku podpisano 39 umów z Narodowym Centrum Nauki, Ministerstwem Edukacji i Nauki na łączną kwotę dofinansowania dla UŚ 17,2 mln zł.

W tym samym czasie złożonych zostało 290 wniosków na przyszłe potencjalne projekty.

W ramach przygotowań do obchodów Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 złożono 3 wnioski o granty z programu Horyzont Europa, wynegocjowane z Komisją Europejską dla UŚ, które przekazane zostaną uczelni w kwocie ok. 9,5 mln zł.

W minionym roku rozpoczęła się realizacja 2 projektów badawczych, które uzyskały finansowanie z programu Horyzont Europa:

- „Trust in European Democracies” (WPiA);
- „The Soil Biodiversity and Functionality of Mediterranean Olive Groves: a Holistic Analysis of the Influence of Land Management on Olive Oil Quality and Safety” (WNP).

WAŻNE DYSKUSJE NASZEJ WSPÓLNOTY

Przebieg prac nad modyfikacją programów studiów

Dyskusja o postulatach przywrócenia Rad Wydziałów

Dyskusja o konsolidacji katowickich uczelni

Dyskusja na temat oceny okresowej pracowników

PRZEBIEG PRAC NAD MODYFIKACJĄ PROGRAMÓW STUDIÓW

W 2023 roku kontynuowaliśmy kluczową dla przyszłości kształcenia w Uniwersytecie dyskusję o nowej koncepcji studiów. W okresie od 5 marca do 12 kwietnia 2023 roku na wszystkich wydziałach podjęto rozmowy o ryzykach i szansach związanych z wdrożeniem zmian. Spotkania te poprzedziły działania trwające od 2021 roku, w tym:

- 4 cykle spotkań władz rektorskich z władzami dziekańskimi i pracownikami oraz pracowniczkami pionów dydaktycznych poszczególnych wydziałów (w okresach: luty – marzec 2021; maj – czerwiec 2021; maj – czerwiec 2022; styczeń 2023);
- [6 seminariów na temat nowej koncepcji studiów w UŚ](#);
- konsultacje uwarunkowań formalno-prawnych z wydziałowymi pełnomocnikami ds. kształcenia (wrzesień 2022);
- konsultacje dotyczące wypracowanych założeń kształcenia obszarowego (czerwiec – sierpień 2022);
- konsultacje z dyrekcjami poszczególnych kierunków (październik 2022 – kwiecień 2023);
- diagnoza oczekiwań interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych wobec kształcenia na studiach pierwszego stopnia i na jednolitych studiach magisterskich w Uniwersytecie Śląskim (badania ankietowe objęły: nauczycieli i nauczycielki akademickie, osoby kształcące się w Uniwersytecie Śląskim, uczniów i uczennice z szkół ponadpodstawowych województwa śląskiego, otoczeni społeczno-gospodarcze).

11 maja 2023 roku Senat UŚ pozytywnie zaopiniował rozpoczęcie od roku akademickiego 2023/2024 procesu wdrażania programów studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich zgodnych z założeniami Nowej Koncepcji Studiów.

W roku akademickim 2023/2024 pierwsi studenci zaczęli studia na 45 kierunkach zmodyfikowanych zgodnie z założeniami nowej koncepcji studiów. W pierwszym semestrze realizowali moduł pn. Vademecum studenckie oraz odbyli szkolenia online z zakresu: BHP – Bezpieczeństwo i Higiena Pracy, Pierwsze kroki z narzędziami do pracy zdalnej, Teams i Moodle – pierwsze kroki w UŚ. W październiku 2023 prowadzono testy diagnostyczne z języków obcych, których celem było opisanie optymalnej ścieżki kształcenia językowego każdego studenta i studentki. Dla osób, dla których diagnoza językowa wypadła najslabiej, zostały uruchomione grupy wyrównawcze.

Do tej pory na 45 kierunkach w ofercie UŚ dokonano modyfikacji programów studiów zgodnie z nowymi wytycznymi:

- na Wydziale Humanistycznym (16) – architektura informacji, doradztwo filozoficzne i coaching, filologia francuska, filologia germańska, filologia hiszpańska, filologia słowiańska, filologia włoska, filologia wschodniosłowiańska, filozofia, historia sztuki, kognitywistyka, komunikacja promocyjna i kryzysowa, kulturoznawstwo, lingwistyka stosowana, sztuka pisania, turystyka historyczna;
- na Wydziale Nauk Przyrodniczych (6) – aquamatyka – interdyscyplinarne gospodarowanie środowiskami wodnymi, biologia, biotechnologia, geografia, inżynieria zagrożeń środowiskowych, ochrona środowiska;

- na Wydziale Nauk Społecznych (8) – doradztwo polityczne i publiczne, dziennikarstwo i komunikacja społeczna, pedagogika specjalna, politologia, praca socjalna, psychologia, socjologia, zarządzanie zasobami ludzkimi w organizacji;
- na Wydziale Nauk Ścisłych i Technicznych (6) – biofizyka, chemia, fizyka, fizyka medyczna, informatyka stosowana, inżynieria materiałowa;
- na Wydziale Teologicznym (2)– nauki o rodzinie, teologia;
- na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji (7) – animacja społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną, edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, etnologia i antropologia kulturowa, muzyka w multimediami, pedagogika, pedagogika specjalna, projektowanie gier i przestrzeni wirtualnej.

DYSKUSJA O POSTULATACH PRZYWRÓCENIA RAD WYDZIAŁÓW

W odpowiedzi na postulaty grupy pracowników Wydziału Humanistycznego sformułowane m.in. przez Otwartą Trybunę Pracowników Wydziału Humanistycznego JM Rektor zwrócił się do władz dziekańskich z prośbą o przedyskutowanie postulatów na rozszerzonych posiedzeniach kolegiów (tj. przy udziale dyrektorów instytutów i dyrektorów kierunków) i nadesłanie opinii ze strony każdego wydziału. Omówienie efektów konsultacji nastąpiło 19 stycznia 2023 podczas kolegium rektorsko-dziekańskiego. Zlecono również analizy dotyczące potencjalnych liczebności składów rad wydziałów – symulacje opracował Dział Jakości i Analiz Strategicznych UŚ. W oparciu o te materiały przedstawiona zostanie społeczności Uniwersytetu propozycja możliwych wariantów nowych rad wydziałów. Po konsultacjach wydziałowych sprawa trafi na posiedzenie Senatu, który podejmie decyzję o wdrożeniu konkretnego rozwiązania.

DYSKUSJA O KONSOLIDACJI KATOWICKICH UCZELNI

Wspólne starania o zdobycie dla Katowic tytułu Europejskiego Miasta Nauki 2024 nasiliły wzajemne kontakty i współpracę pomiędzy Uniwersytetem Śląskim a sześcioma pozostałymi katowickimi uczelniami publicznymi (Politechniką Śląską, Śląskim Uniwersytetem Medycznym, Uniwersytetem Ekonomicznym, Akademią Sztuk Pięknych, Akademią Muzyczną i Akademią Wychowania Fizycznego). Założone w 2021 roku Konsorcjum Akademickie – Katowice Miasto Nauki stało się okazją do pierwszej w historii naszego środowiska akademickiego próby pogłębionego i całościowego wzajemnego poznania się, rozpoznania skali dotychczasowej współpracy oraz możliwości jej poszerzenia. Konsorcjum wspólnie wystąpiło o środki finansowe na realizację projektu, którego celem były rekomendacje dotyczące diagnozy i zbadania potencjału konsolidacyjnego siedmiu katowickich uczelni publicznych. Środki zewnętrzne uzyskane na pokrycie kosztów niezbędnych do tych prac wyniosły ponad 3,6 mln zł.

W realizację trwającego kilka miesięcy projektu zaangażowanych zostało 177 pracowników wszystkich uczelni Konsorcjum – nauczycieli akademickich oraz pracowników administracyjnych, z czego aż 136 osób z Uniwersytetu Śląskiego. Prace zespołu koordynował prorektor UŚ do spraw współpracy międzynarodowej i krajowej – prof. dr hab. Tomasz Pietrzykowski. Przedmiotem analiz były:

- działalność naukowa;
- działalność dydaktyczna;
- działalność promocyjna;
- współpraca z otoczeniem;
- możliwości podniesienia jakości i efektywności działania uczelni w innych sferach (wydawniczej, infrastrukturalnej, informatycznej, akomodacyjnej itp.).

Po raz pierwszy w sposób systematyczny porównane zostały m.in. warunki i organizacja pracy, stan kadrowy i komplementarność naukowo-dydaktyczna, podobieństwa i różnice organizacyjne i administracyjne pomiędzy uczelniami. Zespół projektowy zarekomendował, aby w aktualnych uwarunkowaniach uczelnie dążyły raczej do konsolidacji funkcjonalnej wybranych obszarów ich działalności niż formalnego połączenia, federalizacji lub tworzenia kolejnych organizacji (takich jak istniejący od 2017 do 2023 związek uczelni śląskich).

Na podstawie wyników projektu zespół sformułował także m.in. następujące rekomendacje strategiczne:

- 1) W zakresie badań naukowych: podjęcie próby powołania Śląskiego Funduszu Badawczego stymulującego prowadzenie badań nad kluczowymi wyzwaniami rozwojowymi regionu przez międzyczuczelniane zespoły badawcze, a także powołanie jednej lub kilku wspólnych interdyscyplinarnych szkół doktorskich (na wzór istniejącej Międzynarodowej Środowiskowej Szkoły Doktorskiej prowadzonej przez UŚ, Instytut Geofizyki PAN, Instytut Oceanologii PAN i Instytut Matematyki PAN);
- 2) W zakresie działalności dydaktycznej – integrację i wspólną promocję oferty programowej Erasmus, wspólne prace nad ideą mikropoświadczeń (microcredentials) m.in. ułatwiających korzystanie przez studentów i studentki z oferty dydaktycznej pozostałych uczelni, a także zacieśnienie współpracy w zakresie standardów i systemu jakości kształcenia;
- 3) W zakresie współpracy z otoczeniem: dalsze prace nad innowacyjnym projektem sieciowego centrum nauki i Zielonej Strefy Nauki, profesjonalizacji działań w zakresie *science communication*, wspólnej z miastem, metropolią i regionem promocji „Campus Silesia”;
- 4) Podjęcie prac nad zacieśnieniem współpracy w zakresie uatrakcyjnienia oferty akomodacyjnej dla studentów, uwspólnienia zasobów bibliotecznych i cyfrowych, usług wspólnych (cyberbezpieczeństwa, archiwizacji, wydawnictw akademickich, legislacji etc.).

Dalsza dyskusja rektorów uczelni konsorcjum oraz ewentualne decyzje o podjęciu działań wdrażających wybrane rekomendacje planowane są na drugą połowę 2024 – w ramach rozstrzygnięć o kontynuacji i utrwaleniu współpracy środowiska akademickiego Katowic nawiązanej dla celów Europejskiego Miasta Nauki.

Przebieg prac w projekcie oraz podstawowe efekty zestawiono pod adresem: us.edu.pl/budowanie-synergii-konsolidacja-slaskich-uczelni/.

DYSKUSJA NA TEMAT OCENY OKRESOWEJ PRACOWNIKÓW

Głównym kanałem informowania o ocenie okresowej w sposób ciągły był [serwis „Pracownik”](#).

Wstępna koncepcja zmiany z oceny dwuletniej na czteroletnią pojawiła się w badaniach ankietowych przeprowadzonych przez dział HR po zakończonej ocenie 2021 i była rozważana przez kolegium rektorskie w II połowie 2022 roku. W ankiecie członkowie komisji oceniających sygnalizowali potrzebę takiej zmiany.

Dodatkowo postulaty dotyczące odroczenia oceny zostały zgłoszone przez Otwartą Trybunę Pracowników Wydziału Humanistycznego w ostatnim kwartale 2022 roku. Rektor, po przeanalizowaniu opinii zebranych na wydziałach i dyskusji na posiedzeniu Senatu, przesłał w styczniu 2023 wiadomość mailową do wszystkich pracowników z odpowiedzią na postulaty Trybuny. Rektor podkreślił, że wydłużenie okresu oceny jest uzasadnione.

W odpowiedzi na pojawiające się w przestrzeni uczelni postulaty Otwartej Trybuny Pracowników Wydziału Humanistycznego i po zasięgnięciu opinii na pozostałych wydziałach, rektor w styczniu 2023 roku zlecił opracowanie wstępnych założeń wdrożenia wydłużenia okresu oceny z dwóch lat do czterech lat.

Wstępne założenia projektu uproszczenia zasad oceny i wydłużenia okresu oceny opracowane przez zespół specjalistów z działów merytorycznych oraz prawników zostały przedstawione kolegium rektorskiemu w marcu 2023 roku. Następnie rektor przekazał założenia przewodniczącym: Komisji ds. badań naukowych, Komisji ds. kształcenia i studentów oraz Komisji ds. kadry akademickiej w celu przedyskutowania ww. propozycji zmiany okresu oceny i dostosowania kryteriów oceny na forum poszczególnych komisji. Wypracowane stanowiska komisji stanowiły podstawę dalszych prac ogólnouczelnianego zespołu ds. opracowania kryteriów oceny okresowej 2027. W pracach zespołu brali udział przedstawiciele poszczególnych wydziałów i instytutów wskazani przez dziekanów. Równoległe toczyły się prace legislacyjne związane ze zmianą przepisów Statutu. Senat UŚ przyjął uchwałę zmieniającą przepisy Statutu dotyczące oceny w czerwcu 2023, otwierając możliwość zmiany zasad i kryteriów oceny okresowej w regulaminie oceny.

Nowy Regulamin oceny okresowej nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach wprowadzony zarządzeniem nr 141 Rektora UŚ z dnia 25 września 2023 roku został przygotowany z uwzględnieniem kilku etapów konsultacji zarówno na poziomie ogólnouczelnianym, jak i na poziomie wydziałów i instytutów, w szczególności z wykorzystaniem:

- 1) zaleceń zespołu ds. opracowania zasad i kryteriów nowej oceny, powołanego przez rektora na podstawie rekomendacji dziekanów (reprezentacja wydziałów i instytutów);
- 2) rekomendacji Komisji ds. badań naukowych w zakresie ogólnych kryteriów oceny w obszarze badawczym (reprezentacja wydziałów);
- 3) rekomendacji Komisji ds. kształcenia i studentów w zakresie ogólnych rekomendacji w obszarze dydaktycznym (reprezentacja wydziałów);

- 4) rekomendacji Komisji ds. kadry akademickiej w zakresie trybu i sposobu przeprowadzenia oceny okresowej (reprezentacja wydziałów i przedstawiciele związków zawodowych);
- 5) uwag przekazanych przez Rzecznika Praw i Wartości Akademickich oraz
- 6) uwag organizacji związkowych.

SPRAWOZDANIA KOMISJI

Najważniejsze działania podjęte przez wybrane komisje stałe

KOMISJA DO SPRAW BADAŃ NAUKOWYCH

W 2023 roku Komisja do spraw Badań Naukowych Uniwersytetu Śląskiego w zaopiniowała w formie Uchwał lub wyraziła opinie w następujących sprawach:

- nowego regulaminu oceny okresowej nauczycieli akademickich przeprowadzanej w okresie 4-letnim, dokonywanej w 2027 roku;
- uwzględnienia w kryteriach oceny pracowniczej w obszarze STEM kwestii pierwszego, współpierwszego lub korespondencyjnego autorstwa (i oddanie tej kwestii do decyzji poszczególnym dyscyplinom);
- szczegółowych kryteriów pomiaru dorobku ewaluacyjnego w dyscyplinie polonistyka;
- wniosków o awans na stanowisko profesora uczelni nauczycieli akademickich zatrudnionych w grupie pracowniczej badawczo-dydaktycznej;
- warunków i trybu rekrutacji do Międzynarodowej Środowiskowej Szkoły Doktorskiej przy Centrum Studiów Polarnych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (MŚSD) w roku akademickim 2023/2024 oraz zasad i trybu rekrutacji do Szkoły Doktorskiej w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach na rok akademicki 2024/2025, jak również ustalenia programu kształcenia w Szkole Doktorskiej w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach od roku akademickiego 2024/2025;
- szczegółowego trybu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora;
- szczegółowego trybu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego oraz sposobu wyznaczania członków komisji habilitacyjnej;
- zasad ustalania wysokości opłaty za przeprowadzenie postępowań w sprawie nadania stopnia doktora i doktora habilitowanego oraz zwalniania z tej opłaty;
- utworzenia centrów badawczych:
 - Centrum Badawczego Społecznej Aktywizacji Seniorów (dr hab. Agnieszka Turska-Kawa, prof. UŚ),
 - Interdyscyplinarne Centrum Badawcze Nauk Sądowych i Legislacji imienia Profesora Tadeusza Widły Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (dr hab. Anna Chorążewska, prof. UŚ),
 - Centrum Badań Groznowczych (dr hab. Michał Kłosiński, prof. UŚ), Centrum Projektowania i Syntezy Leków i Materiałów (prof. dr hab. inż. Jarosław Polański), które to centra badawcze zostały pozytywnie zaopiniowane oraz powołane odpowiednimi zarządzeniami rektora.

Członkowie Komisji ds. badań naukowych poruszali również tematy związane z bieżącą działalnością naukowo-badawczą (np. kwestia raportów dla wszystkich pracowników z liczby N danej dyscypliny z okresu ostatniej ewaluacji; kwestia postępowań awansowanych, w szczególności habilitacyjnych po 1 października 2023 roku; kwestia rozwiązań projakościowych w uczelni, monitorowanie wdrażania programu IDB).

KOMISJA INTERDYSCYPLINARNA DO SPRAW STOPNI NAUKOWYCH I STOPNI W ZAKRESIE SZTUKI

W 2023 roku odbyło się tylko jedno posiedzenie Komisji Interdyscyplinarnej – 23 marca 2023 roku. Na posiedzeniu procedowany był przewodnik doktorski pana mgr. Kamila Dworaka (dziedzina nauk inżynieryjno-technicznych, dyscyplina: informatyka techniczna i telekomunikacja).

Na posiedzeniu podjęto uchwałę w sprawie nadania stopnia doktora panu mgr. Kamilowi Dworakowi oraz uznano jego rozprawę doktorską za wyróżniającą.

KOMISJA DO SPRAW KSZTAŁCENIA I STUDENTÓW

Członkinie i członkowie Komisji ds. kształcenia i studentów ([skład komisji](#)) w 2023 roku spotykali się 12 razy (12 stycznia, 9 marca, 13 kwietnia, 11 maja, 18 maja, 15 czerwca, 19 czerwca, 22 czerwca, 11 września, 12 października, 16 listopada oraz 23 listopada). Komisja pracowała na szeregiem projektów uchwał Senatu, w tym między innymi nad Uchwałą Senatu Uniwersytetu Śląskiego w sprawie: wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach czy Uchwałą Senatu Uniwersytetu Śląskiego zmieniającą uchwałę w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów w Uniwersytecie Śląskim w roku akademickim 2023/2024.

Komisja weryfikowała i opiniowała 8 nowych programów studiów (a mianowicie: aquamatyka – interdyscyplinarne gospodarowanie środowiskami wodnymi – studia stacjonarne I stopnia, indywidualne studia nauczycielskie – studia stacjonarne II stopnia, zarządzanie zasobami ludzkimi w organizacji, I stopień studia stacjonarne i niestacjonarne, filologia germańska, II stopień studia niestacjonarne, lingwistyka stosowana – studia stacjonarne pierwszego stopnia; filologia francuska – studia stacjonarne pierwszego stopnia; filologia hiszpańska – studia stacjonarne pierwszego stopnia oraz filologia włoska – studia stacjonarne pierwszego stopnia).

Członkinie oraz członkowie Komisji weryfikowali i opiniowali efekty uczenia się oraz pozostałe doskonalone elementy 50 modyfikowanych programów kierunków studiów. Dziesięciokrotnie pochyłali się również nad nowymi programami studiów podyplomowych.

Kluczowe w pracy członkiń i członków Komisji było również wypracowywanie strategicznych rozwiązań systemowych z punktu widzenia dydaktyki akademickiej, a dotyczyły one między innymi: kryteriów oceny okresowej nauczycieli akademickich w zakresie obowiązków dydaktycznych, doskonalenia Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, procedur związanych z awansami nauczycieli akademickich na stanowisko profesora uczelni w grupie pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych czy pracy nad korektą Regulaminu studiów.

Ważnymi kwestiami dla Komisji ds. kształcenia i studentów były również aktywności związane z programem projakościowym w zakresie dydaktyki (SMoDA), a zwłaszcza weryfikowanie i opiniowanie kandydatów/kandydatek do otrzymania listu gratulacyjnego JM Rektora UŚ za doskonałą dydaktykę w roku akademickim 2021/2022, opiniowanie

wniosków dotyczących awansu na stanowisko profesora uczelni w grupie pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych, ocena wniosków w I edycji konkursu „Doskonały kierunek”.

KOMISJA DO SPRAW KADRY AKADEMICKIEJ

W 2023 roku odbyło się 19 posiedzeń, w tym 18 spotkań online za pośrednictwem aplikacji Teams oraz jedno spotkanie stacjonarne. Dodatkowo przeprowadzono 13 sesji głosowań poza posiedzeniem za pośrednictwem uniwersyteckiego systemu do głosowania. Materiały zgodnie z ustalonym porządkiem były udostępniane w repo.us.edu.pl.

Komisja przyjęła 212 uchwał:

- 51 w sprawie wszczęcia postępowania konkursowego na stanowisko nauczyciela akademickiego;
- 78 w sprawie zatrudnienia;
- 69 w sprawie przedłużenia zatrudnienia;
- 8 w sprawie przyjęcia zestawień w związku z awansami (5 na stanowisko adiunkta, 3 na stanowisko profesora uczelni);
- 6 w sprawie wprowadzenia poprawek do projektu regulaminu oceny okresowej nauczycieli akademickich przeprowadzanej w 2027 roku.

oraz 4 opinie (2 w sprawie awansów na stanowisko adiunkta, 1 w sprawie awansów na stanowisko profesora uczelni, 1 w sprawie projektu regulaminu oceny okresowej NA 2027).

KOMISJA DS. BUDŻETU I FINANSÓW

12 grudnia 2023 roku Komisja ds. budżetu i finansów rozpatrzyła przedłożoną do zaopiniowania zmianę planu rzeczowo-finansowego uczelni na rok 2023. Komisja pozytywnie zaopiniowała zmianę planu rzeczowo-finansowego UŚ na rok 2023 (10 głosów za przyjęciem, 0 głosów sprzeciwu i 0 wstrzymujących się) i rekomendowała go Radzie Uczelni do pozytywnego zaopiniowania.

KOMISJA DO SPRAW LEGISLACYJNYCH

Pomoc prawna była świadczona na wniosek i prośbę pracowników właściwych jednostek organizacyjnych uczelni i polegała na:

- 1) weryfikowaniu poprawności formalnoprawnej i merytorycznej opracowanych przez właściwe merytoryczne działy projektów aktów prawa wewnętrznych uczelni wraz z przedstawieniem propozycji odpowiednich ich zmian lub modyfikacji;

- 2) sporządzaniu opinii prawnych na temat właściwego kierunku wykładni i stosowania norm prawnych objętych treścią wniosku o udzielenie interpretacji;
- 3) udzielaniu w formie ustnej lub wiadomości mailowych konsultacji w zakresie bieżącej pomocy prawnej w interpretacji i stosowaniu właściwych przepisów prawa;
- 4) realizowaniu funkcji sygnalizacyjnej poprzez przedstawianie właściwym działom merytorycznym ustnie lub na piśmie uwag o dostrzeżonych lukach w prawie lub nieścisłościach w prawie wewnętrznym uczelni.

W roku 2023 przewodniczącej komisji powierzono następujące zadania:

- 1) konsultacja i pomoc prawna przy opracowaniu odpowiednich zmian statutu UŚ w różnych kwestiach związanych z kształtowaniem ustroju uczelni, a także w reakcji na zachodzące zmiany zewnętrzne wpływające na funkcjonowanie uczelni, np. wyodrębnienie przez prawodawcę nowej dyscypliny naukowej, polonistyki, co skutkowało koniecznością utworzenia w strukturach uczelni w trakcie bieżącej kadencji władz Instytutu Polonistyki;
- 2) konsultacja i pomoc prawna przy opracowywaniu odpowiednich zmian do przepisów wewnętrznych uczelni regulujących postępowania awansowe;
- 3) konsultacja i pomoc prawna przy uregulowaniu statusu doktorantów szkoły doktorskiej UŚ, przygotowujących rozprawy doktorskie w dyscyplinie informatyka i telekomunikacja w związku z zaprzestaniem prowadzenia działalności badawczej w tej dyscyplinie w naszej uczelni z równoczesnym podjęciem badań w dyscyplinie informatyka i utworzeniem Instytutu Informatyki;
- 4) udzielania bieżącej pomocy prawnej władzom szkół doktorskich UŚ w zakresie opracowywania i modyfikowania obowiązujących w tych szkołach aktów prawa wewnętrznego oraz interpretacji i stosowania znajdujących zastosowanie do tych szkół i ich doktorantów przepisów prawa;
- 5) udzielania bieżącej pomocy prawnej w formie bezpośrednich konsultacji, jak i opracowywania opinii prawnych w zakresie wykładni i stosowania odnośnych przepisów w różnych kwestiach dotyczących funkcjonowania organów kolegialnych uczelni czy też w sprawach indywidualnych pracowników uczelni, jak również doktorantów i studentów.

W ramach funkcji sygnalizacyjnej zwrócono uwagę kierownictwu Działu Nauki na potrzebę rozważenia zmian w przepisach regulujących prawo pracowników do korzystania z urlopu naukowego, a także potrzebę rozróżnienia zasad odbywania staży naukowych i dydaktycznych w kraju od tych realizowanych w zagranicznych ośrodkach naukowo-dydaktycznych.

PRACE RADY REKTORÓW SENIORÓW

Rada Rektorów Seniorów została powołana 26 października 2020 roku zarządzeniem nr 188 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Rada jako organ opiniodawczo-doradczy Rektora UŚ w 2023 roku przekazała jedną opinię w sprawach uczelni przedłożonych przez rektora (dotyczących nadania odznak „Za zasługi dla Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach”). Łącznie wydała cztery rekomendacje: jedną w sprawie nadania

tytułu doktora *honoris causa* prof. Jerzemu Nikitorowiczowi oraz trzy w sprawie nadania tytułu profesora honorowego prof. Barbarze Kożusznik, prof. Wojciechowi Świątkiewiczowi i prof. Stefanowi Zabierowskiemu.

Wypełniając zadania kapituły nagrody *Pro Scientia et Arte*, przyznała nagrodę prof. Jerzemu Łukasiewiczowi i prof. Jarosławowi Polańskiemu.

Rada Rektorów Seniorów rekomendowała do Śląskiej Nagrody Naukowej za całokształt dorobku kandydaturę prof. Tadeusza Sławka, nominowała dwie kandydatki do Śląskiej Nagrody Naukowej z UŚ za osiągnięcia uzyskane w ciągu dwóch lat poprzedzających rok przyznania nagrody: dr hab. Agatę Daszkowską-Golec, prof. UŚ i dr hab. Annę Malinowską, prof. UŚ. Rada wskazała również kandydata do specjalnej nagrody Prezydenta Katowic (w ramach Śląskiej Nagrody Naukowej).

Autorem grafik użytych na stronach tytułowych rozdziałów związanych ze strategią UŚ jest dr hab. Krzysztof Bąk, prof. UŚ.